

YA:SUKUNU HIDO TABO YONETE MIYA:TIYA:

*Godokono Tabote Lumagino Apa:mo Hopo
Habamo Da:piya:*

¹ Godote ba:moe hopo ododihino dopamo Tabote emedenami, ebete Godokoba: ba emedena ebe ba:gala Godoko ibi ba: kapiyanomola,

² ba:bema: ba:moe hopo tupuimihino Tabote Godokoba: kapimilo ba:ba ka:na emedenama:.

³ Ba:bene Godote ba:moe hopoeno ilina ba:gala alomoeno ilina, hiya:hiya: gobogobo ba:gala tawakalubi, ebete ibi hiliyonomo Tabokono heloamo ododiliya:, ba:bema: ibi hiliyonomo ipuwalo eta kapiya komote eta dawoeno heloamo kuluhukuya:ha:.

⁴ Ba:ba tetelo hibi ka:ka:te Tabogodolo itanami, ba:bene ba:moe ka:ka:te aloma: eda:te hopo tawakalubi hiliyonomo ba:bo a:la:minaliya:.

⁵ Ba:be mabuma: ba:moe alote du ipuwalo ba:la:minana, duino helote ha:gumi modoboha:.

⁶ Ba:bene Godokono oemedawa Yonete a:puluhukuya:,

⁷ ebete tawakalubi hiliyonomatamo ba:be aloeno komo ba pehawakalimi iba:te ebenu tabo uliti hibima: ba:bo komidima:.

⁸ Yonete alo ba:moe hopamo kadahiya:ha:, huiyatiya ebete tawakaluba:tamo aloeno komo kopehawakalimima: ba:bema: piya:.

9 Yonete da:pehawakalimiya: ba:be alo ba: Godokono hibi alola, ba:be alote hopo habanapi hiliyonomo ba:la:minalena.

10 Ba: hibila, Godote ba:moe hopo Tabokono heloamo ododiya:, huiyatiya Tabote pete ba:moe hopolo ba pemedena hopo tawakaluba:te ebena komo kiya:tawahuya:ha:,

11 iyo, ebete ebena hoponomamo piya: huiyatiya ebena tawakaluba:te ebe kalakalago kalawiya:ha:.

12 Huiyatiya numa:la:, kebe tawakaluba:te ebe hibinomolo da:lawiya: ba:gala ebe hibima: da:midiya:, ebete iba:tamo helo ikalamiya: iba:te Godokono gugudima: keda:hanama:.

13 Ba:moi guguda:te eta dubuino ubi komamo ba:gala kateneno heloamo kahawakalahaliya:ha:, huiyatiya iba:te Godokono helo kapiyamo hawakalahaliya:.

14 Ba:bene Tabote lumagino apa:mo pete ago ba pemedena ale ebena alo konomo ba:bo umiya:ma:, ba:bako alo Nabiwi Godote ebena kapiya Gudutamo ikamiya:. Ebena aloeno a:la:mina ipuwalo ale ba:moe komo bumiya:ma:, ebe Godokono malemale komo ba:gala hibi komo tabonomola.

15 Ba:bene Yonete ebena tabo madodo humamo adipatelo Godokono Guduino komo ba:ma ka:na hawakalimiya:, “Nale dopamo kebe dawoeno komoma: kolamagimo, ba:moe ba:betela. Nale ebena komoma: ba:ma ka:na goimo, ebete naeno gala hapuni ba:pena, ba:gala Godote ebetamo dikamiya: ba:be helo konomote naeno

helo na:gogolona, mabu nale ba:moe hopamo hawakalaheno ebete dopamo nemedenami.”

¹⁶ Ebe malemale tabonomola, ba:bema: ebene malemale komodo ebete a hiliyonomatamo ebene hidohido komo gala ikaa:menakui, gala ikaa:menakui, ebete ba:ba ka:na ewagelenami.

¹⁷ Ba: hibila, Godote ebene Tutumu Tabo tawakaluba:tamo Moseseko ipuwado ikalamiya:, huiyatiya ebete ebene malemale komo ba:gala hibi komo Ya:su Kelisogodone a:hawakalilamiya:.

¹⁸ Eta lumagiti Godokono holoholo dopamo kuminakuiha:, huiyatiya Godokono Gudu kapiyate ebene Nabiwino komo tawakaluba:tamo a:pehawakalimiya:, mabu Nabiwi Gudu ibi ba:kapiyanomola ba:gala Guduti Nabiwino holoholo hapulu bemedena.

Tawakalubi Beyamo Wadulateledawa Yonete Ebe Ha:kiya Ebene Komoma: Dolamagiya:

Ma:t 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18

¹⁹ Ba:ba tetelo Yelusalema ko habalo demedehonama:, ba:bi Yu watowatopa:te komo Godotamo hawa:goeno ikamehopi dubu ba:gala Libai gu dubu* Yonetamo ba:bo noelamiya: ebene hibi komo konumima:. Ba:bene iba:te Yonetamo

* **1:19:** Yu tawakalubi ipuwalo 12 gu na:pola:nama:, ba:moe Libai gu ba: etala. Ba:be gu kapiyate Godokono oko bowatihonama: komo Yu tawakaluba:tamo. Ba:ma ka:na Yelusalemalo ditanami, ba:be Godoko Adikumino Hiya: Genamalo Libai gu dubate oko ha:kiya owatihonama:. Ba:bene hiya:hiya: haba-habalo atumu komo iba:te Yu tawakalubino baidi ibubulamehole genamalo ohale alapihopima: eda:hanama:, komopa:te Godokono tabo iya:tulamepima: eda:hanama:, ba:gala komopa:te tabo anagiya:midapima: eda:hanama:.

pelamete ebe na:palatediya;, “Ama: potela:ka?:
Amia:no hibi komo atamo na:hawakalima:.”

20 Yonete ibino tabo huiyama: ubiha:ma:
kediya:ha;, huiyatiya ebete kalakalago ibi
hawakala na:goelamiya;, “Na Godokono
Oemedawa Kelisoteha:!”

21 Ba:bema: iba:te ebe gala na:kalatediya;,
“Ama: potela:ka?: Ama: Godokono ukui
hawakalimidawa Elayatela:ka;, a hopo
habanapa:tamo gala da:kapuluhukui?”

Yonete ibino tabo ba huiya na:goiya;, “Ao, na
ebeteha:.”

Ba:bema: iba:te ebe gala na:kalatediya;,
“Mosesete eta lumagino pe komoma:
dolamagiya;, ama: ba:be Godokono Ukui
Hawakalimidawa etala:ka:?”

Yonete na:huiyuya;, “Ao, na ebeteha:.”

22 Ba:bene iba:te ebetamo gala na:kaga:luya;,
“A puya:te da:poea:ma;, ale iba:tamo huiya
tabo katama;, wadiyala amia:no komo
na:hawakalima:, ama: potela:ka:?”

23 Yonete ibino tabo ba huiya na:goiya;,
“Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate
naeno komo hawakalimima: tabo ba:ma ka:na
goiya;,”

‘Lumagiti dito hopolo
tabo ba:ma ka:na ibulu kopegoema:ne,
‘Kodawoeno gabo
na:tuputupuima:la:.’ ’ ”

24 Ba:ba tetelo kebe Yu watowatopa:te ba:bi dubu Yonetamo da:poelamiya:, ibi ba: Pa:lisi kapiyuimipila,*

25 ba:bema: ba:bi dubate ebe gala na:kaga:lamiya:, “Ama:le a:gaa:ta ama: Kelisoteha:, ba:gala ama: Elayateha:, ba:gala Mosesete Godokono eta okodawoeno pe komoma: dolamagiya: ama: ebeteha:. Ba:bema: mabu keka: ama:le tawakalubi beyamo da:wadulatelenaka?”

26 Yonete ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Hibila, nale tawakalubi beyamo a:wadulatelenakomo, huiyatiya la: ipuwalo demedena ba:be eta lumagino komo la: hibilo iya:tawaha:, ebe ba: aeno Kodawala.

27 Ebete naeno gala hapuni ba:pena, huiyatiya na hidoenoha: nale ebena nato ukulalemema:.”

28 Yonete Yodane Tuli hapulu tawakalubi beyamo da:wadulatelenakui, ebete ba:be hopoeno Betani habalo ba emedena ba:moe komote ebetamo ba:bo uluhukuya:

Ya:suku Ba: Hopo Tawakalubino Kuba Huiya Uwatelamedawala

29 Ba:bene eta hegelalo Ya:suti ebetamo ba pita, Yonete ebe umiti komopa:tamo na:goiya:, “Numa:la:, Godokono Sipi-goe

* **1:24:** Ya:suku tetelo Pa:lisi tawakalubi ba: Yu tawakalubino kapiyuimi etala. Godote ibino iniwala:tamo Moseseko ipuwado dikalamiya: ba:bi Tutumu Tabo, ba:gala ibino iniwala:te ha:kiya kebe komokomo koko kukalama: da:ga:lanama:, Pa:lisi tawakaluba:te ba:bi hiliyonomo komamo hidonomamo papamila:hanakuya:, ba:bene iba:te tawakalubi ba:ma ka:na ba iya:tulamena, puya:te ibino tabamo papamila:haheno iba:te ibi kubapima: ga:late iba:go kakapiyuiminakuiha:.

Deha:potote pita, ebete hopo tawakalubino kuba ododili huiya uwatelamete ebena hawa:mo kegebolelamema:ne.

³⁰ Nale dopamo la:tamo kebe dawoeno komoma: kolamagimo, ba:moe ba:betela. Nale ebena komoma: ba:ma ka:na goimo, eta dubuti naeno gala hapuni ba:pena, huiyatiya ebena helo konomola, ebete naeno helo na:gogolona mabu nale ba:moe hopamo hawakalaheno ebete dopamo nemedenami.

³¹ Iyo, nale ebe umihino dopamo ebena hibi komo na iya:tawaha:, huiyatiya ebena komo nale Isalaela tawakaluba:tamo hawakalimima: piya:mo, ba:gala nale tawakalubi beyamo ba:bema: wadulatenakomo.”

³² Ba:bene Yonete Ya:sukunu komo hawakalimilo na:goiya:, “Nale ebena komo ba:ma ka:na umimo, Godokono Gobogobote Hunu Habane ebetamo gimai holamo pihitigutalo umimo, ebete ebegodolo kopemedenama:.

³³ Nale ba:be komo umihino dopamo Ya:sukunu hibi komo iya:tawaha:, huiyatiya na tawakalubi beyamo wadulatelema: da:poenamiya: ba:be Kodawate natamo na:goi, ‘Naeno Gobogobote pogodolo kopemedenama: ebetamo da:pihitigamene, ama:le ba:be lumagi umiti kiya:tawama:na:ta, ebe ba: naeno Gobogobamo tawakalubi wadulateledawala.’

³⁴ Ba: hibila, ba:be komo naeno baida:mo umimo, nale ebena komo ba:bema: hawakalimimo, ebe ba: Godokono Gudula.”

Ya:suti Ebena Dopo Ta:matapi Da:ka:lamiya:

35 Eta hegelalo Yonete ebe ta:matapi netewapa:go da:la:nuya;

36 ba:ba tetelo Ya:suti ibi tamedo ba petonato, Yonete ebe umiti na:goiya; “Numa:la; ba:moe ba: Godokono Sipi-goe Deha:potola, ebete tawakalubino kuba ododili huiya kuwatelamema:ne.”

37 Yoneko ta:matapi netewapa:te ba:be tabo duliya: iba:te ebe miya:pate Ya:suku ba:bo ta:matuya;

38 ba:bene Ya:suti ohobigate ibi ulamelo na:kiyalamiya; “La:eno ubi badala:ka?”

Iba:te ebeno tabo ba huiya ebe na:kiyamiya; “Iya:tulamedawa, ale ama: La:baima: ka:ma:ta, ba:bema: ama: kebolo kemedona, a ubila ba:be haba umi.” Buka ka:lamiholelawa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Yunapa:te ibino tabamo eta hido iya:tulamedawa La:baima: ka:minaka.

39 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:huiyuya; “Kubahenola, la: pete na:puma:la:.” Ba:bene hegelate nanekela:mo da:nihitigatepaniya; 4 koloko keba ka:nala:ka: ba:bako tetelo ba:bi dubu netewapa:te Ya:sukuba: tonate, ebeno emede haba numinate kapiya dulu eba:go ba:bo nelaniya:

40 Ba:bi dubu netewapi ipuwalo etoenomahilo A:ndulutila, ebe ba: Saimono Pitakono ekawila.

41 Ba:bene duiduiyanomolo A:nduluti tote ebeno naniwi Saimonoko da:numiya: ebe na:nikiyamiya; “A Mesayako hibinomolo umima:!” Buka ka:lamiholelawa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Yunapa:te Godokono Oemedawa Kelisoko ibino tabamo Mesayama: ka:minaka.

⁴² Ba:bene A:nduluti ebeno naniwi Ya:sutamo da:magatuya;, Ya:suti ebe umiti ebetamo na:goiya;, “Amia:no mahilo ba:Saimonotela, ama: Yonekono gudulata, huiyatiya tawakaluba:te ama: uli mahilo Kipasema:koka:mima:na:ta.” Kipase mahiloeno ipuwa nitana ‘Nakolala,’ ba:gala Gulikinapino tabamo iba:te ba:be mahilo Pitama: ka:minaka.

Ya:suti Pilipiko Ba:gala Nata:niyoloko Ebe Ta:matapima: Keda:hanama: Da:ka:lamiya:

⁴³ Ba:bene eta hegelalo Ya:suti Ga:lili hopamo kotoma: ubi dihatiya;, ba:ba tetelo ebete Pilipiko umiti ebe na:kiyamiya;, “Wadiyala ama: na na:ta:mahena:.”

⁴⁴ Ba:be dubu Pilipiko ebe ba: Betasaida habanapila, ba:gala A:nduluku Saimonokoba: iba:te ba:be atu habalo emedenama:.

⁴⁵ Ba:bene Pilipiti Nata:niyoloko numiti ebe na:nikiyamiya;, “Mosesete Godokono Tutumu Bukalo pokono komo ka:hawakalimiya;, ale ba:be Kodawa hibinomolo umima:. Iyo, Godokono komo ukui hawakalimipa:te ebeno Bukalo atu lumagino komoma: tabo gala da:kahawakalimiya;, ba:moe ba:betela. Ebe ba: Ya:suti Nasaletenapila, Yausepekono gudula:.”

⁴⁶ Nata:niyolote huiyatiya na:goiya;, “Nasalete haba hido habaha;, ba:bema: ba:be habane bada hido komote na:kuluhukumini?”

Pilipiti ebe na:kiyamiya;, “Wadiyala ama: pete ebeno komo na:puma:.”

⁴⁷ Ba:bene Nata:niyolote ebetamo da:puluhukuya;, Ya:suti ebe umiti ebeno komoma: na:goiya;, “Ba:moe Isalaela hoponapi

dubu ba: hibi lumagila. Ebeno tepo ipuwalo eta ha:da amiho komo kitanaha:, puliyanomola.”

⁴⁸ Nata:niyolote ebe nalatediya:, “Mabu keka: ama: naeno tepo ipuwoeno komo diya:tawuta?”

Ba:bene Ya:suti na:huiyuya:, “Pilipiti ama: mammo pema: kiyameheno ba:gala nale ama:go alugaheno, ama:le gao kehoeno dedela ipuwalo da:lutaka, nale ama: Godokono Gobogoboen heloamo ya:lo uma:kamata.”

⁴⁹ Ba:ba tetelo Nata:niyolote ebetamo na:goiya:, “Iya:tulamedawa, hibila ama: ba: Godokono Gudulata! Ama: Isalaela tawakalubino Ko Gawadubulata!”

⁵⁰ Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Nale ama: gao kehoeno dedelalo duma:kama, ba:be mabuma: ama:le na hibima: ka:midiniuta? Ba: hibila, ba:moe komo ko komoha:, huiyatiya ama: galane nagodolo kokonomo hanohano komo kulamema:na:ta.

⁵¹ Na ama:tamo hibi tabonomo begoemo, Godote ebeno Hunu Haba a:hiya:midutalo ama: kumima:na:ta, iyo, Tawakalubino Naniwiti* wakolama: eda:te, Godokono nopopa:te ba:be wakolado Hunu Habamo kanalehawamina, kapepalaga, ba:ba ka:na ba ewagele, ama:le ibi ba:bo kulamema:na:ta.”

2

Ya:suti Ka:ina Habalo Beyanomo Hidonomo Gao Beyama: Da:midiya:

* **1:51:** Tawakalubino Naniwi ba: Ya:sukunu mahilo etala. Ebe ba: tawakalubi hiliyonomoeno Naniwila, atumu Godoko ba: aeno Naniwila.

¹ Komo netewa hegelate da:petohuya;, ba:ba tetelo Ga:lili hopoeno Ka:ina habalo eta dubuti uli kamena lawe poko bododitiya;. Ba:be poko ipuwalo Ya:sukunu menokote na:lutiya;.

² ba:gala Ya:suti ebe ta:matapa:go atumu ba:bolo na:kapola:nuya: mabu poko namutudawate ibi a:kiyalamiya: iba:te komo tawakaluba:go baa: kopenahama:.

³ Ba:bene poko ododi ipuwalo hido gao beyate da:wibuya;, ba:ba tetelo Ya:sukunu menokote ebe na:kiyamiya:; “Tawakaluba:te hido gao beya da:niha ba: tiyonomo a:hawamina.”

⁴ Ba:bene Ya:suti ebeno menokotamo na:goiya:; “Adi, nale kebe komo ododima: ama:le na akapikiyanama:la:; mabu naeno helo hawakalimi tete hibilo kapeha:; ba:be tetete uluhukuma: Godote ha:kiya na kokiyanamema:ne.”

⁵ Ba:ba tetelo ebeno menokote ohobigate poko namutudawoeno genama okopa:tamo na:goiya:; “Ebetе kebe komo ododima: la: da:goelamemena:; wadiyala la: ba:be komo dito nododiya:la:.”

⁶ Ba:ba tetelo ba:be genamalo sikisi koko beya upate na:pola:nuya:; ba:moi upa tawakaluba:te nakolamo ododiliya: ba:gala ibi ipuwalo komo 80 litala ba:gala komo 120 litala. Ba:moi upoeno komo ba:ma ka:na itanuya:; niho beyaha: huiyatiya Yu tawakalubino ododili ipuwalo iba:te Godokono eta tutumamo kopapamila:halema: ibino kokotoeno dalowa: ba:makomako upoeno beyamo ukulalenakuya:; ibino iniwala:te ibi diya:tulamiya: ba:ba ka:na.

⁷ Ba:bema: Ya:suti genama okopi na:goelamiya:; “La: ba:moi upa beyanomamo na:tabuilama:la:;”

ba:bene iba:te hibinomolo da:tabuilamiya;

⁸ Ya:suti ibi ba:bo goelamiya: iba:te kalila:mo iyapote poko namutudawatamo konikamema:

Ba:bene iba:te tolamete poko namutudawatamo da:nikamiya;

⁹ ba:ba tetelo ebete niti ebeno ukuilo golanomo gao beyama: goiya:. Ba:be beyate hidonomo gao beyama: keba ka:na kediya: genama umi okopa:te iya:tawahuya:, huiyatiya poko namutudawate ba:be komo iya:tawaheno, ebete uli kamena da:lawitiya: ba:be dubu ebetamo ka:miti

¹⁰ ebe na:goemiya:, “Numa:, aeno ododi komo ba:ma ka:nala, poko ododi tetelo ale tawakaluba:tamo hidonomo gola gao beya dopamo ikalamenakoma:, iyo, iba:te ba:be hido gola beya da:hawaminamena:, ba:bene galane ale golaha:dopo beya iba:tamo ba:bo kikalamema:nema:. Huiyatiya ama: ba:ba ka:na kododiha:, ama: poko kuititi tetelo ba:moe golanomo gao beya tawakaluba:tamo ikalamitata!”

¹¹ Ba:bema: Ga:lili hopoeni Ka:ina habalo Godokono helo hawakalimima: Ya:suti ba:moe ebeno dopo hanohano komo bododiya:. Ba:ba tetelo ebeno ta:matapa:te ebeno konomo helo dumiya:, iba:te ebe hibima: ba:bo midiya:.

¹² Ba:bene ba:moe komo da:wibuya: Ya:suku ba:gala ebeno ta:matapi, iba:te ebeno menokago ba:gala ekaka:go Kapeniyama habamo tolamete tete nanekela ba:bo nemediya:.

Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genama

*Da:hiduimiya:**Ma:t 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46*

¹³ Mabu Yunapino Adaguila: Poko* ododi tete da:tatalinapiya:, ba:bema: Ya:suti Yelusalema ko habamo dito tuya:.

¹⁴ Ba:bene ebete Godoko Adikumino Hiya: Genamamo tote, ba:be genamalo tawakaluba:te kau-goegoe ba:gala sipi-goegoe ba:gala gimai holahola ba kolowamiholita ba:bo nulamiya:, ba:gala ba:be atu tetelo tawakaluba:te patapatalo ahiditi komopino mani doweheta:midahalitiya: ebete ibi ba:bo kanulamiya:.

¹⁵ Ba:moe mabuma: Ya:suti hale uwatete giya:pa:pa: ododiti ebete ba:bi goegoe Godoko Adikumino Genamoeno kala ipuwane helonomamo ba:bo ta:malateliya:, ba:gala ebete mani oweheta:midahalepino patapata ohoba:midahalelamete tawakalubino mani ba penegudilame hiya:hiya: ba:bo petohuya:.

¹⁶ Ba:bene ebete gimai holahola kolowamipi ba kiyahalame na:goiya:, “Ba:moi ilina ba:moe genamane nuluhukulatela:la:. Naeno Nabiwino Genama talonala, ba:bema: la:le kolowami habama: akamida:la:!”

¹⁷ Ya:suti ba:moe komo dododiya: ebena ta:matapa:te Godokono Bukoeno eta tabo ba:bo emalagidoluya:, ba:be tabote ba:ma ka:na itana, “Amia:no Talona Genama mabuma: naeno tepo ipuwoeno helote koenomoma: eda:na.”

* **2:13:** Buka ka:lamiholedawa, ama: ba:moe Pokoeno ipuwa iya:tawama: ubi dihatemena:, wadiyala ama: Yon 18.28 komoeno owalubi tabo numiya:.

18 Ba:ba tetelo komo Yu watowatopa:te Ya:suku na:ga:lamiya:, “Ama: Godokono helo hawakalimima: aeno holoholo hapulu hanohano komo nododa:, ba:bema: a kiya:tawahama:nema: ama:le Godokono Genamalo dododa: ba:be komo amia:no heloamo kododiha:, huiyatiya Godokono heloamo ododa:ta.”

19 Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Kuba-henola, la:le ba:moe Godoko Adikumino Genama danabulimima, huiyatiya nale netewa-kapiya hegelalo gala kaketema:nemo.”

20 Yu watowatopa:te ebetamo na:ga:luya:, “Ama: na:kemalagidoluta, amia:no helo modobola ba:moe konomo genama netewa-kapiya hegelalo ketema:? A:iye! Ba:moe genama aeno naba:te 46 gogo ipuwalo etenama:!”

21 Huiyatiya Ya:suti kebe tabo da:goiya: ba: ebena apeno komoma: goiya:.

22 Ba:bema: galane tetelo ebete hoe ipuwane da:kamahiguya:, ebena ta:matapa:te ba:moe tabo komo ba:bo emalagidoluya:, ba:bene Godote ebena komoma: ebena Bukalo kebe komo ya:lo da:hawakalimiya:, iba:te ba:be komo hidamo lawete hibima: ba midi Ya:sukunu tabo komo atumu hibima: ba:bo kamidiya:.

Ya:suti Hiliyonomo Tawakalubino Tepo Ipuwoeno Kuba Komokomo Iya:tawala

23 Ba:bene Adaguila: Poko tetelo Ya:suti Godokono helo hawakalimima: kebe koko hanohano komo Yelusalema habalo dododiliya:, komo tawakalubi hiliyonomate ba:bi komo ulamete ebe hibima: ba:bo midiya:.

²⁴ Huiyatiya ibi ipuwalo Ya:suti ebenu hibi komo eta kapiya lumagitamo kahawakalimiya:ha:, mabu ebe iya:tawanomola tawakalubi hiliyonomoeno tepo ipuwalo kuba ha:da amiho komate ba:pola:lama:na.

²⁵ Ba:gala ebete eta lumagi kakiyamenakuiha: ebete ebenu tepo ipuwoenu komo hibinomolo kohawakalimima:, mabu ebete tawakalubi hiliyonomoeno tepo ipuwoenu komokomo ya:lo iya:tawuya:.

3

*Ya:suti Yunapino Watodawa Nikadimasikoba:
Tabo Da:ga:laniya:*

¹ Ba:ba tetelo Yunapino eta watodawate nemedenami, ebenu mahilo Nikadimasitila, ebe ba: Pa:lisi kapiyuimidawa etala.

² Eta dulu ebete Ya:sutamo penate na:pegoeniya:, “Iya:tulamedawa, a komopa:te iya:tawahala ama: ba: Godote poemiya:ta a kopiya:tua:mema:, mabu Godote kebe lumagigodolo emedenahenu, ebete ama:le dododilinaka ba:bako hanohano komo ododilima: a:kamodobamene.”

³ Ya:suti ebenu tabo ba huiyana na:goeniya:, “Na ama:tamo hibi tabonomo begoemo, lumagiti ulinoma: eda:lo ba:be uli ka:ka:mo gala hawakalahenu, Godote Ko Gawadubuma: deda:na ebete ba:be komoenu ipuwa a:kuma:mene.”

⁴ Ba:bema: Nikadimasiti Ya:suku nalateda:niya:, “Lumagiti kadelema: deda:na, ba:ba tetelo ebete ulinoma: gala keba ka:na

na:keda:mene? Gabohenola, mabu ebete ebenu menokoeno tepo ipuwamo opegate menokote ebe gala alahimi modoboha!”

⁵ Ya:suti ebetamo na:huiyaniya;, “Nale ama:tamo hibi tabo begoemo, lumagiti beyamo ba:gala Godokono Gobogoboenu heloamo ulinoma: eda:henu, Godote Ko Gawadubuma: deda:na ebete ba:be habamo a:kana:pa:gamene.

⁶ Ba:moe hopo habalo lumagiti da:hawalaluya: ba:ba tetelo ebenu ka:ka:te menoko nabiyi iba:godone puluhukuya;, huiyatiya ebenu gobogoboenu hibi ka:ka:te Godokono Gobogobogodone kopema:ne,

⁷ ba:bema: tawalaluba:te ulinoma: eda:hate gala hawalalahalema: da:goemo, ba:be komoma: ama: akala:wa:la:.

⁸ Lumagiti Godokono Gobogoboenu heloamo ulinoma: eda:lo ba:be uli ka:ka:go gala da:kahawalalamene ba:be komo ba: ba:ma ka:nala. Ba:moe hopolo huhuti ha:kiya ebenu ubilo hiya:hiya: hapuni da:pa:muta, ama:le ebenu diyamo kapiya bulitata huiyatiya huhuti kebene ka:petupuimita ba:gala keba hapulu ka:niwibuta ama: iya:tawaha:.”

⁹ Nikadimasiti huiyatiya Ya:sutamoma:na:goeniya;, “Amia:nu taboenu ipuwa na hidamo kalaweha:. Ba:moe komo keba ka:nala:ka:?”

¹⁰ Ba:bene Ya:suti ebenu tabo ba huiyana na:goeniya;, “Ama: ba: Isalaela tawalalubino iya:tulamedawa etalata, huiyatiya mabu keka: ama: ba:moe komoenu ipuwa kiya:tawanaha:?”

¹¹ Na ama:tamo hibi tabonomo begoemo, naenu kapiyuimipa:go ale diya:tawahanama: ba:bi komo bega:lanakoma;, ba:gala ale ya:lo

dulamiya:ma: ba:bi komo bikiyahanakoma:, huiyatiya la: komo Yunapa:te aeno tabo a:kulia:lemata.

¹² Iyo, nale ba:ma tetelo la: hopo haboeno komokomo da:kiyahalamenakoma, la: huiyatiya hibima: kamidilinaha:, ba:bema: nale Godokono Hunu Haboeno komokomo la: gala da:kakiyahalamema, diyala, la: ba: atumu hibima: a:kamidila:mata.

¹³ Ba: hibila, hopo habanapi ipuwalo eta lumag-iti Godokono Hunu Habamo kanodoluya:ha:, huiyatiya Tawakalubino Naniwiti Hunu Habane ba:moe hopamo a:pihitiguya:, ba:bema: ebe kapiyate iya:tawala Hunu Haboeno komokomo.

¹⁴ “Ba:gala eta komo, Mosesete dito hopolo eta kalu auli ilinamo ododiti kukamo keba ka:na kadipatiya:, wadiyala ama: ba:be komo nemalagidola. Ba:ba tetelo bu kalate Isalaelanapi ipuwalo pui daloholiya:, ba:ba:te Mosesekono auli kalutamo da:gahilameholiya:, Godote ibino ka:ka: ba:bo mula:lalamiya:. Ba:bema: hibila, ba:ma tetelo Godote ba: atu gabodo Tawakalubino Naniwi hunamo kadipatema:ne,

¹⁵ ba:bene puya:te ebe hibima: da:midimina: iba:te wiboha: ka:ka: ba:bo kolawema:na:

¹⁶ Mabu Godote ba:moe hopo tawakalubi malemalelo konomamo ba emalagidole ebeno Gudu kapiyanomo ba:moe hopo habamo ba:bo poemiya:, ba:bema: puya:te ebe hibima: da:midimina: ibino ka:ka:te a:kalatidihamena: huiyatiya iba:te wiboha: ka:ka: kolawema:na:

¹⁷ “Ba: hibila, Godote ebeno Gudu da:poemiya:, ba:ba tetelo ebe ubi kihatiya:ha: ebeno Guduti tawakalubino komo anagilamelelamete kuba

huiya kikalamema:, ao, huiyatiya ebe ubila ebete ibino ka:ka: kopemula:lalamema:.

¹⁸ Ba:bema: puya:te Godokono Gudu hibima: da:midina Godote iba:tamo kuba huiya a:kikalama:mene, huiyatiya puya:te ebe hibima: midihino Godote ebeno ukui ya:lo ihatiya: iba:tamo kuba huiya kikalamema:, mabu iba:te hibima: midi ipuwalo ebeno Gudu kapiyanomo kalaweha:.

¹⁹⁻²⁰ Numa:, Godokono alote ba:moe hopamo da:piya: iba:te ubiha:ma: eda:huya:, huiyatiya ibi ubila du ipuwalo kemedehonama: mabu ibino ododili komokomo kubakubanomola. Iyo, kuba ododilipa:te hido alo ubiha:ma: ba eda:ha alo ipuwamo a:kapelama:la:, mabu ibi ubihinola alote ibino kuba a:la:minalelame, ba:bema: hibila, ibino kuba anagiya:mida komote iba:tamo kuluhukuma:ne.

²¹ Huiyatiya puya:te Godokono hibi gabodo da:tolamena iba:te alo ipuwamo kopelamema:na:, ba:bene iba:te hidohido komo Godokono heloamo ba ododili alote ibino hibi komo ba:bo kohawakalilamema:ne.”

Tawakalubi Beyamo Wadulateledawa Yonete Ya:sukunu Komo Da:hawakalimiya:

²² Ba:be komo da:wibuya: Ya:suti ebe ta:matapa:go Yudiya hopamo tolamete, iba:te ba:bolo tete ga:ga:dopolo ba nemedede komo tawakaluba:te beyamo aduti komo lawema: da:pelamenakui Ya:suti ibi ba:bo owalubilinakui.

²³ Ba:gala atu tetelo komo tawakaluba:te Yonetamo da:pelamenakui, ebete ibi Inono haba tamelo atumu kawadulatelenakui mabu ba:bolo

beya kodopola, ba:be Inono habate Salimi haba tatalilo itana.

²⁴ Ba:ba tetelo gabomana:te Yoneko du genama guamo ihatehenola.

²⁵ Ba:bene eta hegelalo Yoneko ta:matapa:te eta Yunapi dubago tawakalubino apeno dalowa: ukulale komoma: olowabeletihuiya:.

²⁶ Ba:bema: komo iba:te ba:be tabo ga:la ipuwane Yonetamo pelamete ebe na:pega:lamiya:, “Iya:tulamedawa, dopamo Yodane Tuli hapulu ama:tamo da:puluhukui ba:be dubuino komo ama:le atamo da:hawakalimi, ebete gala kapete tawakalubi beyamo ba:pewadulatenate, ba:gala tawakalubi hiliyonmate a miya:poete ebetamo ba: na:tolama:.”

²⁷ Yonete ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Lumagiti hido komo ha:kiya a:kalawa:mene, Godote ebetamo ikameheno ebete dito kolutama:ne.

²⁸ Nale la:tamo da:goimo, la: ba:be tabo hibilo ulihumata. Iyo, na ba:ma ka:na goimo, ‘Na Godokono Oemedawa Kelisoteha:, huiyatiya Godote na na:poenamiya: Kelisoko dopamete kotoma:.’

²⁹ Eta dubuti uli kamena da:lawemene, ebete poko ododiti ba:be kamenate hibinomolo ebenoma: keda:ma:ne. Ba:ba tetelo ba:be dubuino hido mabulubiti nanekela:mo ebe tama:mo nutiti, ebene mabulubino tabo madodo uliti ebene ko kalakala dumimini, ebete atumu kokalakalama:ne. Ba: hibila, na ba: ba:ba ka:nala, Kelisoko mabuma: naeno tepo ipuwalo kalakala konomote a:tabui,

³⁰ ba:bema: wadiyala ebete koma: neda:mene, na huiyatiya deha:potoma: keda:ma:nemo.”

Hunu Habane Da:pihitiguya: Ba:be Kodawoeno Komo

³¹ Godokono Hunu Habane da:pihitiguya: ba:be Kodawate hopo tawakalubi hiliyonomo na:gogolena. Kebe lumagiti ba:moe hopolo demedena, ebe ba: ba:moe hopoeno komoma: olamaginako mabu ebe ba: hopo lumagila, huiyatiya Hunu Habane da:piya: ba:be dawa eba ka:naha: Ebete ba:moe hopolo ha:kiya Kodawanomoma: ba peda:na,

³² Hunu Habalo kebe komokomo kulamiya: ba:gala kebe komokomo kulihuya:, ebete ba:bi komokomo hopo habanapa:tamo na:pehawakalilamena, huiyatiya ibi ipuwalo komo hiliyonomate ebenu tabo a:kalawa:la:

³³ Ba:be mabuma: kebe lumagiti ebenu tabo hibinomolo da:lawemene, ebete ba:be komodo ba:moe eta komo kohawakalimima:ne, Godoko kapiya ba: hibi komo hawakalimidawala.

³⁴ Ba: hibila, Godote da:poemiya: ba:be Kodawate Godokono hibi tabo bolamaginako, mabu Godote ebenu Gobogoboenu helo konomo ebenu tamu ya:lo ikamiya:,

³⁵ iyo, Nabiwi Godote ebenu Gudu malemalelo nemalagidolona, ba:bema: ebete ebenu helo ikamiya: ebete hiliyonomo komokomo ododilima:.

³⁶ Ba:be mabuma: kebe lumagiti Godokono Gudu hibima: da:midina, Godokono wiboha: ka:ka:te ebegodolo bitana, ebete ya:lo a:lawi,

huiyatiya kebe lumagiti Godokono Gudutamo pa-pamiwataheno, Godokono konomo mauba komote ebetamo bitana ba:bema: ebete hibi ka:ka: a:kalawenamene.

4

Ya:suti Samaliya Hoponapi Kamenago Tabo Da:ga:luya:

¹ Ba:bene Pa:lisi kapiyuimipa:te Ya:sukunu komo ba:ma ka:na ulihuya:, ebete hiliyonomo tawakalubi ebeno ta:matapima: midiliti ibi beyamo ba:bo wadulatelenakui, huiyatiya Yonete hiliyo tawakalubi kawadulatelenakuiha:.

² Ba:be teteno hibi komote huiyatiya ba:ma ka:na itanuya:, ba:bi tawakalubi ipuwalo Ya:suti eta lumagi beyamo kadutinakuiha:, ebeno ta:matapa:te ha:kiya wadulatelenakuya:,

³ ba:bene Ya:suti Pa:lisi kapiyuimipino tabo ga:la komo diya:tawuya:, ba:ba tetelo ebete Yudiya hopo miya:pate Ga:lili hopamo wilama: emalagidoluya:.

⁴ Ba:bene ba:bamo konuluhukuma: ebete duiduiyanomolo tupuimiti Godokono ubilo Samaliya hopodo tote

⁵ ba:be hopoeni Saika habamo dito nuluhukuya:. Iniwali tetelo Ya:ikobote ebeno gudu Yausepetamo dikamiya: ba:moe Saika haba ba:be haka tamelo itana,

⁶ ba:gala Ya:ikobote daligiya: ba:be beya ma:pete ba:bolo atumu ba:ka-itana. Ba:bene hegela tuli tetenomolo Ya:suti tete ga:ga:dopo pete ba:be beya ma:pe tamelo pemedete hawela bepamitiya:.

7-8 Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te baa: mana:mo uwatehoma: habamo da:tolamiya:, ebe ha:kiya beya ma:pelo ba luta eta Samaliyanapi kame-nate beya iyapoma: habane ba:bo piya:, ba:bene Ya:suti ebe na:goemiya:, “Na beya kapete una-mita. Nolata, na beya nikanama:.”

9 Ba:bene kamenate Ya:sukunu tabo ba huiya na:goiya:, “A:iye, ama: Yunapi dubulata ba:gala na Samaliyanapi kamenala! Ama: na beyama: badama: ka:goenama:wa?” Ebete ba:ma ka:na da:goiya: mabu Yunapa:te Samaliyanapi dalowa:gopima: ga:lalo atu kalila:mo beya nihoma: talonama: ga:lanaka.

10 Ba:bene Ya:suti na:goiya:, “Godote tawakaluba:tamo dito dikalamena ba:gala pote ama: beyama: da:toemeha, ama:le ba:bi netewa komo hibilo niya:tawotale, ama:le na ba:kiyanameona: nale ama:tamo ka:ka: beya kikamema:.”

11 Kamenate ebetamo na:goiya:, “Kodawa, ama: ba:be ka:ka: beya kebene na:ka:laweomena:? Ama:godolo beya iyapoenno ilina puliyala, ba:gala numa:, ba:moe beya ma:pe ba: kulukulunomola.

12 Ama: aeno iniwa Ya:ikoboko deha:potodawama: goelo ama: ha:kiya ama: koma: ka:midiuta? Ba:moe beya ma:pe ebete a ebeno eyoni gugudi mabuma: aligiya:, ba:bene ebe ba:gala ebeno gugudi, ba:gala ebeno sipi-goegoe ba:gala kau-goegoe, ibi hiliyonomate ba:moe beya binihonama:.”

13 Ya:suti huiyatiya ebetamo na:goiya:, “Kebe lumagiti ba:moe beya da:nimini ebe beya kapete gala kakumima:ne,

14 huiyatiya nale kebe beya lumagitamo nima: dikamemo ebe beya kapete gala a:kuminakamene. Ba:be ka:ka: beyate lumagino emede ipuwane hiliyonomo tetelo ba:peka:ka:la:namene, ba:ma ka:na ebete wiboha: ka:ka: hibilo kolawema:ne.”

15 Ba:bene kamenate ebetamo na:goiya:, “Kodawa, nolata, ama: ba:be beya natamo nikanama:. Nale da:nimo, na gala beya kapete a:kunamenakamene ba:gala nale ba:moe beya iyapoma: gala a:kapenakamo.”

16 Ya:suti ebe na:goemiya:, “Ama: habamo tote, amia:no awi nadabuiti mammo badi na:piya:la:.”

17 Ba:bene kamenate na:huiyuya:, “Na awihinola.”

Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ama: awiha:ma: hibi tabo begaa:ta,

18 mabu ama: dopamo paibo hiya:hiya: dubate a:lawa:tepahuia:ta, ba:gala ka:lo ama:go demedena ba:be dubu amia:no hibi awiha:. Iyo, ama: awiha:ma: hibilo gaa:ta.”

19 Ba:bema: kamenate ebetamo na:goiya:, “Kodawa, na niya:tawutamo, hibila, ama: ba: Godokono ukui hawakalimidawa etalata.

20 A Samaliyanapino iniwala:te Godoko ba:moe hununomo hakalo adikuminakuya: ba:bema: ale talonama: ga:lanama:, huiyatiya la: Yunapa:te na:ga:lanakomata tawakaluba:te Yelusalemalo Godoko nadikuminakamena:.”

21 Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Kamena, nale da:goitamo, ama: ba:moe tabo hibima: na:mida:. Tete ba: na:pe, puya:te Nabiwi Godoko dadikumina iba:te gala Yelusalemalo

a:kadikuminakamena: ba:gala ba:moe
hununomo hakalo a:kadikuminakamena:.

²² La: Samaliyanapa:te Godoko adikumi gabo
hibilo iya:tawaha:, huiyatiya a Yunapa:te ba:moe
komo iya:tawahala mabu Godokono ka:ka: mula:
komote agodone hopo haba konomamo pena.

²³ Ba: hibila, tete kopema:ne, iyo, ba: na:pe,
puya:te Nabiwi Godoko hibilo dadikumina iba:te
uli ukui uwatete ebene Gobogoboeno heloamo
ba:gala ebene hibi komodo ebe badikuminakom-
ena:, mabu Nabiwiti ba:bako tawakalubi bo-
holena ebe kadikuminama:.

²⁴ Godote lumagino holoholamo kemedena:
ebe ba: gobogobonomola. Ba:bema: puya:te ebe
dadikumina, wadiyala iba:te ebene Gobogoboeno
heloamo ba:gala ebene hibi komodo nadikumi-
nakamena:.”

²⁵ Ba:bene kamenate ebetamo na:goiya:
“Na iya:tawala Mesayate kopema:ne, ebene
eta mahilo Kelisotela. Ebete da:pemene
Godokono hiliyonomo komokomo atamo
kopehawakalilamema:ne.”

²⁶ Ya:suti ebetamo na:huiyuya:, “Na ama:go
tabo dolamagimitama:, na ba: Kelisotela.”

²⁷ Ba:ba tetenomolo Ya:sukunu ta:matapa:te
haba ipuwane da:kapelamiya:, iba:te koamo
pela:wa:huya: mabu ebete ba:moe kamenago
tabo ba olamagimita ba:bo pulamiya:. Huiy-
atiya ibi ipuwalo eta lumagiti ba:be kamena
ba:ma ka:na kakiyamiya:ha:, “Ama: bada komo
ododima: kewageliuta?” ba:gala eta lumag-
iti Ya:suku kakiyamiya:ha:, “Mabu keka: ama:le
eba:go tabo dolamagimita?”

28 Ba:bema: ba:ba tetelo kamenate ebena upa beya ma:pelo miya:pate habamo tote tawakalubi ba:ma ka:na nikiyalamiya;

29 “Eta dubu na:puma:la:. Diyala, ebe da: Kelisotela; mabu nale dopamo kebe kuba komo diya gabodo dododilinamimo, ba:bi komokomo ebete natamo hibinomolo a:hawakalilame.”

30 Ba:bema: habaluba:te kamentoeno tabamo papamila:halete Ya:suku umima: ba: dito to-lamiya:.

Ya:suti Ebena Baa: Na Komoma: Dolamagiya:

31 Habaluba:te ba pelamita ba:be atu tetelo Ya:suku ta:matapa:te ebe na:kiyahamiya; “Iya:tulamedawa, wadiyala ama: baa: na:na.”

32 Huiyatiya Ya:suti iba:tamo na:goiya; “Ao, nale nama: ditana ba:be baeno hibi komo la: iya:tawaha:.”

33 Ba:bema: Ya:sukunu ta:matapa:te ibi ipuwalo na:ga:luya; “Diyala, eta lumagiti ebetamo baa: kuda: ikame.”

34 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya; “Na da:poenamiya: nale ebena ubi komamo papamiwatalo ebena oko kuitita:mo da:nuluhukumu, nale ba:be gabodo helo hibinomolo a:lawenakomo, baa: na komo keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.”

35 Numa:la; la: pali ododili tetelo ba:ma ka:na ga:lanakomata, ‘Netewa-netewa manomete ba:nepola:na, pali ilina naha tete kopema:ne.’ Ba:bema: nale la: eta tabo begoelamemata, la:le Godokono pali ilina hidamo ulamete niya:tawahala; naha ilina uwate tete ba: a:pe.

³⁶ Ba:gala eta komo, kona wakalami okodawate pali namutudawoeno wiboha: ka:ka: mabuma: pali oko ipuwalo naha kona buwatenako. Ba: hibila, namutudawate ebetamo huiya ikame ya:lo a:tupuimi, iyo, ba:moe gabodo kona kikipo amihodawa ba:gala kona wakalami okodawa, iba:te ibino huiya konomo kalakalago kapimilo kuwatemala:na:.

³⁷ Tawakaluba:te da:ga:lanaka ba: hibila, ‘Eta lumagiti kona kikipo amihote huiyatiya ebene ekawiti pali ilina uwate tetelo oko kowatima:ne, ba:bene ibi netewapa:te badi konahama:na:.’

³⁸ Ba:bema: nale la: pali ilina uwatema: ba: ba:ba ka:na oelamemata, huiyatiya ba:bi pali ilina la:le kamihoha:. Iyo, komo okopa:te dopamo kodakoda oko owatiya:, huiyatiya ka:lo la: ibino hido oko owati ipuwane hidohido naha ilina buwatenakomata.”

Samaliya Hoponapi Hiliyonomate Ya:suku Hibima: Da:midia:

³⁹ Ba:ba tetelo ba:be habalo demedenama: ba:bi Samaliyanapi ipuwalo komo hiliyonomate Ya:suku hibima: ba:bo midia:, mabu kamenate ibi ba:ma ka:na kiyalamiya:, “Nale dopamo kebe kuba komo diya gabodo dododilinamimo, ba:bi komokomo ba:moe dubuti natamo hibinomolo a:hawakalilame.”

⁴⁰ Ba:bene iba:te ibino habane Ya:sutamo da:nikuliya:, iba:te ebe betoemehuya: ebete iba:godolo kameda:tepama:, ba:bema: ba:ba tetelo Ya:suti netewa hegela bekalutiya:.

⁴¹ Ba:ba tetelo komo habaluba:te Ya:sukunu tabo komokomo dulihuya:, ibi ipuwalo komo hiliyonomate ebe hibima: miditi,

⁴² kamena ba:ma ka:na kiyamiya:, “Dopamo tetelo amia:no tabo kapiya dulima: ale ba:moe Ya:suku hibima: ba:bo midima:, huiyatiya ka:lo ale aeno hibila galamo ebena tabo ulima:. Hibila, ebe ba: hopo habanapino Ka:ka: Mula:lamedawala.”

Ya:suti Gabomani Dubuino Kuhi Da:hiduimiya:

⁴³⁻⁴⁴ Ya:suti hopo habalo demedenami ebete ebena komoma: hibinomolo ba:ma ka:na goe-nakui, “Godokono ukui hawakalimidawa ebena habaluba:te ebe hunamo a:kadipata:mena:, huiyatiya iba:te ebe ubiha:ma: beda:hanakomena:.” Ba:bema: Ya:suti ba:be komo iya:tawate Samaliya hopolo netewa hegela lutate, ba:bene ba:be hopo miya:pate ebena Ga:lili hopamo gala dito katuya:.

⁴⁵ Ba:ba tetelo komo Ga:lili hoponapa:te ebe kalakalago lawiya:, mabu iba:te dopamo Adaguila: Pokoma: Yelusalema ko habamo da:tolamiya: Ya:sukunu hiliyonomo ododili komokomo nulamete hidonomoma: ba:bo nega:luya:.

⁴⁶ Ba:bene Ya:suti Ga:lili hopoeno Ka:ina habamo gala dito katuya:, ba:be haba ba: ebete dopamo Godokono helo hawakalimi komodo beyanomo hido gao beyama: da:midiya:, ba:be habala. Ba:ba tetelo eta gabomani dubuti ba:bolo na:lutiya:, huiyatiya ebena kuhiti Kapeniyama habalo ko tawetawa:go watitiya:.

⁴⁷ Ba:bene ba:be gabomani dubuti Ya:suti Yudiya hopone pe komo duliya:, ba:bema: ebete

ebetamo tote ebe na:nikiyamiya; “Wadiyala:ka: ama: Kapeniyama habamo pete naeno kuhi na:pihidumiya; mabu ebe hoe tatalila.”

48 Ya:suti huiyatiya ebetamo na:goiya; “La: tawakalubi hiliyonomoeno komo ba: ba:ma ka:nala, nagodolo koko hanohano komo ulameheno la:le na hibima: a:kamidina:lemata.”

49 Gabomani dubuti ebetamo gala na:kagoiya; “Kodawa, nolata. Ama: tiyolo nago na:pa; naeno guduti hoedemene.”

50 Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya; “Ama: kalakalago na:toa. Amia:no kuhino ka:ka:te a:kalatida:mene.”

Ba:ba tetelo ba:be dubuti Ya:sukunu tabo hibima: miditi ebena Kapeniyama habamo to ba:bo tupuimiya; huiyatiya ba:be atu hegelalo ebete habamo kanuluhukuya:ha:

51 Ba:bene eta hegelalo komo ebena genama okopa:te eba:go da:paluguya; iba:te ebe na:pikiyamiya; “Nolata, amia:no kuhiti dutu gala a:kaka:ki!”

52 Ebena kuhiti kebako tetelo ka:hidui, ebete ba:be komo lawema: ebena okopi dalateda:liya: iba:te na:huiyuya; “Dutu hegela tuli tetelo, 1 koloko tete keba ka:nala:ka; tawetawete ebe ba:bo miya:pui.”

53 Ba:bene nabiwiti ukuilo nemalagidoluya; ba:be tete ba: atu tetenomola Ya:suti ebe da:kiyami kuhino ka:ka:te a:kalatida:mene, ba:bema: ebe ba:gala ebena genamanapi, ibi hiliyonomate Ya:suku hibima: ba:bo midiya:

⁵⁴ Ba: hibila, Ya:suti Yudiya hopone Ga:lili hopamo pete netewa hanohano komo da:pododiliya:, ba:moe komo ba: etala.

5

Ya:suti Nato A:ta:buta:midaleme Dubu Da:hiduimiya:

¹ Ba:moe komo da:wibuya: Ya:suti Yelusalema ko habamo tuya: Yunapino eta poko konumima:.

² Yelusalemoeno kala imi tetelo eta gigiho bitana, ebena mahilo Sipi-goegoeno Gigihola, ba:gala ba:moe gigiho tamelo mala: ikiloeno bobo ba:ka-itana, ebena mahilo Yu tawakalubino tabamo ba: Betesedala. Ba:be bobo hapuhapulu panagopi genama paibate la:mota:hanama:,

³ ba:bene hiya:hiya: temetema:gopi hiliyono-mate ba:bi genamoeno dedelalo pola:nanakuya:, ibi ipuwalo komo baidi tamihopila, ba:gala komo nato a:ta:buta:midalelamepila, ba:gala komo ape kodakoda temetema:gopila. Iba:te hegela hiliyonomolo beyoeno tete belatimitanakuya:,

⁴ mabu hiya:hiya: kapiyakapiya tetelo Kodawa Godokono nopodawate boboeno beya da:pologinakui beyate gelewalemo ba:bo ikiya:midanakui. Ba:ba tetelo kebe temetema:godawate beya ipuwamo tiyolo da:nihitiganakui ebe kapiyate hido komo ba:bo lawenakui.*

* **5:4:** Yon 5.3b-4 komoeno tabo Yonete bukamo kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebena buka ododi gala hapuni eta hibima: mididawate miya:tiya:.

5 Ba:bene Ya:suti Beteseda bobamo da:nuluhukuya: eta dubuti ba:bolo na:lutiya:, ebete 38 gogolo pata: modoboha:ma: eda:nami.

6 Ya:suti ebe ba luta da:numiya:, ebete niya:tawuya: ba:be dubuti tete ga:ga:nomolo ba:ba ka:na emedenami. Ba:bema: ebete ebe na:goemiya:, “Ama: ubila:ka: Godote ama: hiduimi?”

7 Temetema:goeno dubuti ebetamo na:huiyuya:, “Kodawa, ba:moe beya Godote gelewalemo da:pikiya:midanako, ba:ba tetelo na owalubinidawa puliyala, ba:bema: na beyamo ba nihitiguta huiyatiya eta lumagiti dopamo nihitiganako modobo komo konelawema:.”

8 Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ama: mahigate, amia:no tilo mokopa:midate, na:toa.”

9 Ba:ba tetenomolo ba:be dubuti hidote, ebena tilo lawete ba:bo tuya:.

Ya:suti ba:be dubu da:hiduimiya:, ba:be hegela ba: Yu tawakalubino okoha: talona hegelala.

10 Ba:bema: ba:be dubuti tilo ba agatuta komo Yu watowatopa:te ebe ba:ma ka:na kiyahamiya:, “A:iye! Ba:moe ba: aeno okoha: talona hegelala! Tilo agata ipuwalo ama: aeno kukala badikami-dala:ta!”

11 Ebete huiyatiya na:goiya:, “Na da:hiduiname ba:be dubuti ba:ma ka:na goename, ‘Amia:no tilo mokopa:midate na:toa.’ ”

12 Ba:bema: iba:te ebe nalatediya:, “Kebe dubuti ka:goemeta, ama: tilo aguti kotoma:? Ama: a na:kiyaa:ma:, ba:be dubu potela:ka:?”

13 Huiyatiya ba:be dubuti Yu watowatopa:tamo huiya tabo goe kamodobuya:ha:, mabu ebete

Ya:sukunu komo kiya:tawuya:ha: ba:gala Ya:suti ebe hiduimiti ebete tawakalubi hiliyonomo ipuwamo ba: dito nopeguya:

¹⁴ Ba:bema: galane Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genamalo ba:be dubu gala da:kumiya: ba:bo goemiya:, “Numa:, amia:no apete a:hido, ba:bema: ama: eta kuba gala akododa:la:. Diyala, ko temetemetete ama:tamo gala da: kuluhukumini, ba:bema: gala hapu temetemetete konomoma: eda:te, dopamo ama: duminama: ba:be temeteme kogogoloma:ne.”

¹⁵ Ba:ba tetelo ba:be dubuti tote Yu watowatopi ba:ma ka:na nikiyalamiya:, “Na da:hiduinama:ka ba:be dubu ba: Ya:sutula.”

Yu Watowatopa:te Ya:suku Anakapumima: Ubi Dihatiya:

¹⁶ Mabu Ya:suti Yunapino okoha: talona hegelalo komo temetema:gopi da:hiduilamenakui, ba:bema: komo ibino watowatopa:te ebetamo maubahaletete temeteme ikame ba:bo tupuimiya:.

¹⁷ Ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Naeno Nabiwiti hegela hiliyonomolo oko bowatina, ba:bema: na ebena Guduti atumu oko beka-owatinamo, eta hegela dito a:kalutalemo.”

¹⁸ Yu watowatopa:te ba:be tabo duliya: iba:te ubi konomamo ba:bo ihatiya: ebe kanakapumima:, mabu hibila, dopamo Ya:suti ibino talona hegeloeno kukala badikamidaliya:, huiyatiya ba:ma tetelo ebete Godoko ebena hibi Nabiwima: goelo ebe ha:kiya ebena helo Godokono heloago modoboma: goe.

Wiboha: Ka:ka: Godokono Gudugodolo Bitana

19 Ba:bema: Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, Godokono Guduti ha:kiya ebenu ubilo eta komo ododi mod-obo-ha:, huiyatiya Guduti ebenu Nabiwino ododi komo duminako ebete ba:be atu komo beka-ododinako.

20 Mabu Nabiwi Godote ebenu Gudu malemalelo ba emalagidolona ebenu hiliyonomo ododili komokomo Gudutamo hawakalilamena. Hibila, galane tetelo Nabiwiti ebenu Gudutamo komo kokonomo komokomo kohawakalilamema:ne ebete kododilima:, ba:bema: la: hiliyonomate ba:bi komo ulamete kohanohanohoma:nemata.

21 Nabiwiti hoe lumagi ka:ka:mo keba ka:na kadipatenako, Guduti atumu ba: ba:ba ka:na kewagelena, ebete kebe lumagitamo ubi dihatemene ba:be lumagitamo hibi ka:ka:kikamema:ne.

22 Ba:gala Nabiwi Godote ha:kiya eta lumagino komo a:kanagiya:midama:mene, huiyatiya ebete helo Gudutamo ikamiya: ebete tawakalubino komokomo kanagilamelelamema:.

23 Ba:bema: hiliyonomo tawakaluba:te Guduino mahilo hunamo kadipatema:na:, iba:te Nabiwino mahilo keba ka:na kadipatenaka ba:ba ka:na. Kebe lumagiti Gudutamo ubiha:ma:deda:na, ebete atumu ubiha: komo Nabiwi Godotamo na:kahawakalimina mabu ba:moe Gudu Nabiwiti hopo tawakaluba:tamo poemiya:.

24 “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, pote naeno tabo uliti ba:bene ebete na Oenamedawa hibima: da:midina, ebegodolo wiboha: ka:ka:hibinomolo bitana, iyo, Godote ba:be lumagino

komo a:kanagiya:midama:mene mabu ebete hoe ipuwane ka:ka:mo ya:lo uluhukui.

²⁵ Ba:bema: na gala la:tamo hibi tabonomo bekagoemo, tete kopema:ne, iyo, ba: na:pe, ba:ba tetelo ha:laha tawakaluba:te Godokono Guduino tabo madodo dulimina: iba:te wiboha: ka:ka:mo komahila:halema:na:

²⁶ Ba: hibila, Nabiwi Godoko kapiyagodolo wiboha: ka:ka: bitana, ba:bema: ebete ebenu Gudu-tamo helo ya:lo ikamiya: ebete atumu Ka:ka: Mabudawama:kakeda:nama;

²⁷ ba:gala Nabiwiti Gudutamo helo gala a:kikamiya: ebete tawakalubino komokomo kanagilamelelamema:, mabu ba:moe Gudu ba:Tawakalubino Naniwila.

²⁸ “Ba:bema: la: ulihopi naeno olamagi taboma: akala:wa:hala:, mabu tete ba: na:pe, ha:laha tawakaluba:te ebenu tabo madodo uliti

²⁹ bobo ipuwane ka:ka:mo komahila:halema:na:. Ba:bene ibi ipuwalo puya:te hopo habalo hidohido komo dododilinakui iba:te Ka:ka: Habamo konalehawaminama:na:, huiyatiya puya:te kuba komokomo dododilinakui iba:te tabo anagiya:mida habalo ibino kuba huiya konuwatema:na:.”

Nabiwi Godote Ebenu Gudu Ya:sukunu Hibi Komo Da:hawakalimina Ba:be Komo

³⁰ Ya:suti gala na:kagoiya:, “Na ha:kiya naenu ubilo eta komo ododi modoboha:, huiyatiya naenu Nabiwiti na da:kiyanamenako nale ba:be gabo kapiyado tawakalubino komo ba:bo anagilamelelamenakomo. Ba:gala anagiya:mida ipuwalo nale tuputupunomolo ododinakomo, mabu na ubila na da:poenamiya: ba:be Kodawa

kapiya kokalakaluiminama:, na ha:kiya na a:kakalakaluima:mo.

³¹ “Na ha:kiya ba:ma ka:na da:goemo, ‘Na ipuwalo hibi komo bitana,’ tawakaluba:te ba:be taboeno hibi komo a:kalawa:mena:,

³² huiyatiya eta Kodawate bemedena, ebe ba: Godotela, ebete naeno hibi komo behawakalim-ina. Na iya:tawala, ebete na mabuma: kebe tabo kolamagina ba:be tabo ba: hibinomola.

³³ “Dopamo tetelo la: Yu watowatopa:te komo dubu Yonetamo doelamima, ebete iba:tamo naeno hibi komo atumu a:kahawakalimi.

³⁴ Numa:la:, hopo habanapa:te na mabuma: dolamagimina nale ibino tabo a:kulia:lemo, huiyatiya Yonete dopamo dolamagi ba:be tabo ebeno ukui taboha:, ba: Godokono tabola. Ba:be mabuma: nale ba:be atu tabo la: gala na:kagoelamemata, la:le hibima: miditi Godote la:eno ka:ka: komula:lelamema:.

³⁵ Iyo, Yoneko ba: hido alo keba ka:nala:ka: ebe ba:ba ka:na a:la:minanami, ba:bene tete nanekelero ba:be aloeno komoma: la:le la:eno ubi miya:ta:tepalo gunima:mo gala na:kawilalimata.

³⁶ “Ba:gala eta komo. Nabiwi Godote ya:lo tetelo natamo dikanamiya:, nale ba:be oko ba owatina naeno okote naeno hibi komo behawakalimina, na ba: Godote poenam-ia: Ba:bema: dopamo tetelo Yonete na mabuma: hibi komo da:hawakalima:tepui, huiyatiya ba:ma tetelo naeno okote naeno hibi komo hidonomamo hawakalimina.

³⁷ Ba: hibila, na da:poenam-ia: ba:be Nabiwiti naeno hibi komo ba hawakalimina, huiyatiya

la:le ebeno tabo madodo a:kulia:lemata ba:gala ebeno holoholo a:kuma:lemata.

³⁸ Iyo, ebeno tabo la:eno tepo ipuwalo kitanaha:, mabu ebete na hopo habamo poenamiya: huiyatiya la:le naeno tabo hibima:kamidinaha:.

³⁹ La:le Godokono Bukoeni tabo komokomo hidonomamo a:ka:lamiholenakomata, mabu la:nemalagidolonamata ba:be gabodo la:le wiboha:ka:ka: kolawema:nemata. A:iye, numa:la! Ba:moi Buka komokomo hiliyonomate naeno hibi komo behawakalimina, huiyatiya la:eno ka:lamihole ipuwalo ba:bi taboeno hibi ipuwa notanamata,

⁴⁰ ba:bema: la: ubihinola natamo pelamete nagodone wiboha:ka:ka: kopelawema:.

⁴¹ “Na ubihinola hopo habanapa:te na milinamehone,

⁴² mabu na iya:tawala la: kebako tawakalubila:ka:, la:eno tepo ipuwalo malemale emalagidolo komote Godotamo hibilo kitanaha:.

⁴³ Ba: hibila, nale naeno Nabiwino heloamo piya:mo huiyatiya la:le na kalawenenaha:, huiyatiya eta lumagiti ebe ha:kiya ebeno heloamo la:tamo da:pemene la:le ebe kalakalago kolawema:nemata,

⁴⁴ iyo, la: ubila la: ipuwalo etate eta kamilimiho, etate eta kamilimiho, ba:ba ka:na kewagelelama: La: nulia:la:, la:le tuputupu komokomo aeno kapiya Godotamo ododilima: dewagelema ba:ba tetelo ebete la: komililameholema:na:ta, huiyatiya la: ubihinola. Ba:moe mabuma: la:le na hibima: a:kamidina:mata, gabo puliyala!

⁴⁵ “La: ba:ma ka:na akemalagidolala:, na kapiy-

ate Nabiwi Godotamo la: kuba ododilipima:
koka:lamima:. Ao, Mosesete atumu la: kubapima:
kakaka:lamima:na:ta, ebe ba: la:le la:eno hido
owalubidawama: da:ga:lanakoma ba:be dawala!

⁴⁶ Ba:gala la:le Mosesecono tabo hibima:
na:midionatale la:le na atumu hibima:
ba:kamidiniona:, mabu ebete Godokono Bukamo
tabo komokomo da:miya:tiya:, ba:bi komate
naeno hibi komo behawakalimina.

⁴⁷ La: huiyatiya ebete Bukamo da:miya:tiya:
ba:be tabo hibima: kamidinaha:, ba:bema: la:le
naeno tabo hibima: keba ka:na na:ka:midioma?
Gabo a:kitanamene!”

6

*Ya:suti Hiliyonomo Tawakaluba:tamo Baa:
Dikalameholeniya:*

Ma:t 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17

¹ Ba:bene ibino tabo olamagimi komo wibote,
komo hegela da:petohuya:, eta tetelo Ya:suti
Ga:lili Bobo hapuamo boga:go dito na:hiwuya:,
ba:be boboeno eta mahilo ba: Taibiliyasila.

² Ba:bene tawakalubi hiliyonomate
ebe ba:bamo ta:matuya:, mabu ebete
temetema:gopa:tamo dododilinakui, iba:te ba:bi
hanohano komo ulamiya: ba:gala iba:te eta ko
komo umima: ubi bihatiya:.

³ Ba:bene Ya:suti haka hunamo nodolote ebe
ta:matapa:go ba:bo nilutiya:,

⁴ ba:ba tetelo Yunapino Adaguila: Poko tete ba:
tatalima: na:ka-ediya:.

⁵ Ba:bene gapogapo hapulu komo hiliyonomo
tawakaluba:te Ya:sutamoma da:pekapiyuiminiya:,

ebete ibi ulamenate Pilipiko na:goemeniya, “A ba:moi hiliyonomo tawakalubi owalubilima: baa: kebolo na:kuwatelamema:?”

⁶ Ba:ba tetelo Ya:suti ya:lo iya:tawaniya: ebete tawakaluba:tamo bada komo na:kododimini, ba:bema: ebete Pilipiko ba:moe tabo begoemeniya:, mabu ebe ubila ebenu hibima: midi komo kumiminama:, da: hibila: o da: hibiha:.

⁷ Ba:bene Pilipiti ebetamo na:huiyaniya:, “Ba:moi tawakalubi hiliyonomate baa: nanekela nahama: kapiya gogoeno oko huiya maniti a:kamodobamene.”

⁸ Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matadawa eta, ebenu mahilo A:ndulutila, ebe ba: Saimono Pitakono amogala, ebete Ya:sutamona:goeniya:,

⁹ “Kuhi kapiya mola, ebegodolo paibo palawa baa: ba:gala daha netewa ba:pola:na, huiyatiya ba:bi baa: bilibiliha:, ba:moi tawakalubi hiliyonomo mago a:kamodobamene.”

¹⁰ Ba:bene Ya:suti ba:be hopoenona hemo konomo uminate ebe ta:matapa:tamo na:goeniya:, “La: tawakalubi na:kiyalama:la: iba:te dito kogagahidima:.” Ba:bema: tawakalubi hiliyonomate ba:bamo gagahidinate ba:bi tawakalubi da:ka:lamiholeniya: ibino kuititi ba: 5,000 dubuma: eda:niya:.

¹¹ Ba:bene Ya:suti ba:be baa: uwatenate Godotamo kalakala tabo goenate, da:pola:nuya: ba:bi tawakaluba:tamo dito ikalameholeniya:, ba:gala ebete daha kuwatenate ba:ba ka:na kewageleniya: tawakalubino baa: kape komote komodobolamenama:.

¹² Ba:ba tetelo ba:bi baa:te ibi da:wigulameniya: Ya:suti ebe ta:matapi na:kiyalameniya:, “La:

da:luhili ba:bi baa: komokomo hidamo nuwata:la:, mabu ale ba:moi baa: gigilepalama: a:kamidila:ma:.”

¹³ Ba:bema: iba:te tawakaluba:godolo da:luhiliniya: ba:bi palawa baa: komokomo duwateniya:, iba:te 12 bagolo betabuila:meniya:.

¹⁴ Ya:suti ebena helo tawakaluba:tamo kohawakaliminama: ba:moe hanohano komo dododiniya:, iba:te uminate na:ga:laniya:, “Hibila, ba:moe dubu ba: Godokono Hiya:nomo Ukui Hawakalimidawala, Godote hopo habamo poemema: da:goiya:, ba:moe ba:be Kodawala!”

¹⁵ Ba:ba tetelo Ya:suti ibino ubi komo biya:tawaniya:, iba:te ebe lawenata ibino Ko Gawadubuma: dito komidinama:. Huiyatiya ebe ubihinola, ba:bema: ebete ibi miya:palenata ebe ha:kiya eta haka hunamo dito nodoloniya:.

Ya:suti Beya Hunudu Da:toniya:

Ma:t 14.22-33; Mak 6.45-52

¹⁶ Hegelate ba nihila:minana Ya:suku ta:matapa:te bobo dodamo nepalaganate,

¹⁷ huiyatiya hopote da:duniya: ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo tiyolo kapeniya:ha:, ba:bema: iba:te boga:mo nololonate bobo a:hiwale ba:bo tupuiminiya: Kapeniyama haba hapuamo.

¹⁸ Ba:ba tetelo ko huhuti ba mahigana koko gawiyate ba:bo mahila:haleniya:.

¹⁹ Ba:bene iba:te paibo o sikisi kilomita ba:mako tete ga:ga:dopolo ba nemabihona, ba:ba tetelo Ya:suti ibino boge tama:mo beya hunudu da:toniya:, iba:te ebe uminate konomamo ba:bo toletolehoniya:,

²⁰ huiyatiya ebete ibi na:goelameniya:, “Na Ya:sutila, la: katoletolehonala!”

²¹ Ba:bema: iba:te Ya:suku boga:mo kalakalago da:natopiniya:, iba:te na:la:wa:haniya: mabu iba:te kebamo tolamenama: dewageleniya:, ba:ba tetenomolo iba:te ba:be boge utihole baha:mo boge ba: dito nutiniya:.

*Tawakalubi Hiliyonomate Ya:suku
Ohowadima: Kapeniyama Habamo Da:nikuliya:*

²² Ba:bene Ya:suti Ga:lili Bobo hapulu da:nemiya:paleniya:, eta hegelalo ba:bi tawakalubi hiliyonomate ba:moe komo biya:tawahuya:, Ya:suti ebe ta:matapa:go kapiya boga:go iba:tamo da:pa:hiwaliya:, huiyatiya gapogapo tetelo ta:matapa:te gala ha:kiya da:kana:hiwaleniya:, Ya:suti iba:go katoniya:ha:.

²³ Ba:be atu tetelo Taibiliyasi habanapa:te Kodawa Ya:sukunu hanohano ododi komoma: tabo ba:ma ka:na uliya:, ebete Godotamo baa:ma: kalakala tabo goenate tawakalubi hiliyonomatamo dikalameholeniya:, ba:bema: komo ibi hiliyonomate ebe umima: ibino boga:go ba:be atu hopamo ba:bo pelameholiya:.

²⁴ Huiyatiya iba:te Ya:suku ba:gala ebe ta:matapi ba:bolo nipo da:poholiya:, iba:te boga:mo gala kololohote na:katolamiya: Kapeniyama habamo, iba:te Ya:suku ba:bolo konohowadima:.

Ya:suku Ba: Ka:ka: Baa:la

²⁵ Ba:bene ba:bi tawakaluba:te Ya:suku Kapeniyama haba hapulu da:numiya:, iba:te

ebe na:nega:lamiya; “Iya:tulamedawa, ama: ba:mamo kebako tetelo ka:puluhukawa?”

²⁶ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya; “Nale la:tamo hibi tabonomo begoemo, la:le nagodone baa: uwatenate, ba:be baa:te la: da:wigulamene la:le na unamema: ba:bema: pelamemata, huiyatiya naeno helo hawakalimino hanohano komoeno ipuwa la:le la:eno ukuia:mo kalaweha.

²⁷ La:le kateneno ubi baa: nahama: oko kowatihonala: mabu ba:be baa:te tiyolo kababalehoma:ne, huiyatiya wadiyala la:le wiboha: ka:ka: baa: lawema: oko nowatihonala: Ba:mako baa: na Tawakalubino Naniwiti la:tamo kikalamema:nemata, mabu Nabiwi Godote ba:moe komo ya:lo a:hawakalimiya; na ba: ebena hibidawama: eda:namo.”

²⁸ Ba:bene iba:te ebe na:ga:lamiya; “Ale Godokono ubi komokomo kododilima: bada oko na:kowatihoma:?”

²⁹ Ya:suti iba:tamo na:huiyuya; “Godote la:godolo kapiyanomo komo umi ubila, ebete hopo habamo da:poemiya: la: ba:be dawa hibima: na:mida:la:.”

³⁰ Ba:bema: iba:te ebe gala na:kaga:lamiya; “Ale ama: hibima: komidima: ama:le atamo bada hanohano komo na:kododiomena:? Wadiyala ama: amia:no helo atamo na:hawakalima:!”

³¹ Numa:, aeno iniwala:te dito hopolo ba emedena, Godokono hanohano ododi komodo iba:te baa: uwatenakuya; ba:be baeno mahilo ba: ma:nala. Iyo, Godokono Bukoeno tabote ba:ma ka:na itana, ‘Godote iba:tamo Hunu Haboeno baa: bikalamenakui,’ ba:bema: wadiyala ama: ba: atumu amia:no helo na:hawakalima:.”

³² Ya:suti na:goiya:, “Nale la:tamo hibi tabonomo begoemo, Mosesete la:eno iniwala:tamo dikalamenakui, ba:be baa: Hunu Haboeno hibi baa:ha:, ba:moe hopoeno baa:la, huiyatiya ba:ma tetelo naeno Nabiwiti Hunu Haboeno hibi baa: la:tamo nikalamenata,

³³ mabu Godokono hibi baa: ba: Hunu Habane da:piya: ba:be dawala, ebe kapiyate hopo habanapa:tamo hibi ka:ka: bikalamena.”

³⁴ Ba:bene iba:te ebe gala na:kaga:lamiya:, “Iya:tulamedawa, wadiyala ama:le ba:ma tetene tupuimiti ba:be baa: atamo nikaa:menakuya:.”

³⁵ Ba:bene Ya:suti na:goiya:, “Na ba: ka:ka: baa:la. Kebe lumagiti natamo da:pemene ebe baa: kapete gala a:ka-uminakamene, ba:gala kebe lumagiti na hibima: da:midinimini ebe beya kapete atumu a:kuminakamene.

³⁶ “Ka:lo nale la:eno komo ba:ma ka:na hawakalimimo, la:le la:eno baidinomamo naeno helo umimata, huiyatiya la:le na hibima: midinima: ubihinola.

³⁷ Naeno Nabiwiti natamo ikanamema: dewagelena, ba:bi tawakalubi hiliyonomate natamo kopelamema:na:, ba:gala kebe dawate natamo da:pemene nale ebe gigiha: baha:mo dito a:koema:mo.

³⁸ Numa:la:, Hunu Habane na da:poenamiya: nale ba:be Kodawoeno ubi komo ododima: ba:moe hopamo piya:mo, na ha:kiya naeno ubi komo a:kododa:mo.

³⁹ Ba:bema: na da:poenamiya: ba:be dawoeno ubi komo ba:ma ka:nala, ebete natamo kebe tawakalubi kikanamena ibi ipuwalo eta kapiyate a:kalatida:mene, ba:bene Kuititi

Hegelalo nale ibi hiliyonomo hibi ka:ka:mo kowadiya:paa:latelema:nemo.

⁴⁰ Iyo, naeno Nabiwiti ubila, kebe lumagiti ebeno Gudu umiti hibima: da:midimini, ebete wiboha: ka:ka: kolawema:ne, ba:bema: hibila, Kuititi Hegelalo nale ba:be lumagi hibi ka:ka:mo kadipatema:nemo.”

⁴¹ Ba:bene komo Yunapa:te Ya:sukunu komoma: ubiha: tabo bega:luya:, mabu ebete tabo ba:ma ka:na goiya:, “Na ba: Hunu Habane da:piya: ba:be ka:ka: baa:la.”

⁴² Ba:bema: iba:te na:ga:luya:, “Aba: hibila:ka:, ba:moe Ya:suku ba: Yausepekono gudula! A iya:tawahala ebeno menokola nabiwila! Mabu keka: ebete Hunu Habane pema: da:goe?”

⁴³ Ya:suti ibino tabo iya:tawate iba:tamo na:huiyuya:, “La: ipuwalo ubiha: tabo kaga:lutala:.”

⁴⁴ Nabiwi Godote eta lumagi natamo magaheno, ba:be dawate ebeno ubilo ha:kiya natamo pema: a:kamodobamene, huiyatiya Nabiwiti kebe dawa natamo da:magahemene, nale ebe lawete Kuititi Hegelalo wiboha: ka:ka:mo kadipatema:nemo.

⁴⁵ Numa:la:, dopamo Godokono ukui hawakalimipa:te ebeno Bukamo tabo ba:ma ka:na miya:tiya:, “Tete ba: na:pe, Godote ha:kiya hopo habanapi hiliyonomo ebeno gabo kiya:tulamema:ne.’ Ba:bema: ba:moe komo ba: hibila, pote Nabiwino tabo madodo uliti ebegodone hido iya:tawa komo da:lawenako, ba:be dawate natamo kopema:ne.

⁴⁶ Naeno taboeno ipuwa kubamo akalawa:la. Eta hopo haba lumagiti Nabiwino holoholo dopamo kumiya:ha; huiyatiya pote Godogodone da:pihitiguya: ebe kapiyate Nabiwino holoholo umiya; ba:bema: la:le ebe kapiyagodone Nabiwino tabo kulima:nemata.

⁴⁷ “Iyo, nale la:tamo hibi tabonomo begoemo, kebe lumagiti na hibima: da:midinina ebegodolo wiboha: ka:ka:te bitanamene.

⁴⁸ Na ba: ka:ka: baa:la.

⁴⁹ “Numa:la; la:eno iniwala:te ma:nama: da:ka:minakui, iba:te dito hopolo ba:be baa: benahanakuya: ba:bene galane tetelo ibi hiliyonomate a:ha:lahuya;

⁵⁰ huiyatiya Hunu Habane da:piya; ba:be baa: lumagiti da:namene ebete a:kahaa:mene.

⁵¹ Na ba: Hunu Habane da:piya: ba:be ka:ka: baa:la, ba:bema: hibila, kebe lumagiti ba:moe baa: da:namene ebete emedena tetelo hibi ka:ka:go bemedenamene. Nale ebetamo dikamenakomo ba:be baa: ba: naeno apeno katenela, mabu nale naeno ape hopo habanapa:tamo ikalamemo ibino ka:ka: komula:lalamema.”

⁵² Ba:bema: Yunapino maubate duluhukuya; iba:te ibi ipuwalo olowabeletihuilo na:ga:luya; “Ale ba:moe dubuino katene konahama; ebete atamo keba ka:na na:kikaa:memene?”

⁵³ Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya; “Nale la:tamo hibi tabonomo begoemo, la:le Tawakalubino Naniwino katene nahaheno ba:gala ebena hawi nihoheno, hibi ka:ka:te la:godolo a:kitanamene.

⁵⁴ Iyo, kebe lumagiti naeno katene da:nanako ba:gala naeno hawi da:ninako, ebegodolo wi-boha: ka:ka:te bitanamene, ba:gala nale Kuititi Hegelalo ebe hibi ka:ka:mo kadipatema:nemo,

⁵⁵ mabu naeno katene ba: hibi ka:ka: baa:la, ba:gala naeno hawi ba: hibi ka:ka: beyala.

⁵⁶ Ba: hibila, kebe lumagiti naeno katene da:nanako ba:gala naeno hawi da:ninako, ebete na ipuwalo bemedena ba:gala nale ebe ipuwalo bemedenamamo.

⁵⁷ Na da:poenamiya: ba:be Nabiwino hibi ka:ka:te nagodolo keba ka:na kitana, ba: ba:ba ka:na kebe lumagiti naeno katene da:nanakomene, ebete naeno ka:ka:go bemedenamene.

⁵⁸ Ba:bema: numa:la:, naeno ape ba: Hunu Habane da:piya: ba:be ka:ka: baa:la. Ba:moe baa:te lumagitamo hibi ka:ka: bikamenakomene, huiyatiya la:eno iniwala:te da:nahanakui ba:be baa:te ka:ka: iba:tamo hibilo kikalamenakuiha:, iyo, galane iba:te dito ha:lahuya:.”

⁵⁹ Ya:suti Kapeniyama habalo Yu tawakalubino baidi ibubulamehole genamalo ibi diya:tulamitiya:, ba:ba tetelo ebete iba:tamo ba:moe tabo ga:ga:dopo bolamagiya:.

Ya:suku Ba: Wiboha: Ka:ka: Adahedawala

⁶⁰ Ba:ba tetelo komo Ya:suku ta:matapi hiliyonomate ebenu iya:tulame tabo uliti na:ga:luya:, “Ba:moe taboenu ipuwa kodakodanomola, pote lawema: na:ka:modobomene?”

⁶¹ Iba:te ebenu iya:tulame komoma: kebe ubiha: tabo da:ga:litiya:, Ya:suti iya:tawate na:goiya:,

“Mabu keka: naeno iya:tulame komote la:eno hibima: midi komo da:kubahilamita?

⁶² Ba: hibila, Tawakalubino Naniwiti dopamo demedenami ebete ba:be Kalakala Habamo gala kakanodoloma:ne, ba:bema: la:le ba:be hanohano komo dumima la: keba ka:na na:kewageleoma?

⁶³ Numa:la:, Godokono Gobogobote tawakaluba:tamo hibi ka:ka: bikalamena, huiyatiya kateneno helote iba:tamo ka:ka: ikalamema: a:kamodobale. Ba:bema: hibila, nale la:tamo dolamagimo ba:be tabo ba: ka:ka:la, iyo, ba:be tabote Godokono Gobogobogodone pe,

⁶⁴ huiyatiya la: komopa:te hibima: kamidiha:.”

Ya:suti ba:moe tabo bolamagiya: mabu ebete ebena oko tupuimi mabuni ya:lo iya:tawuya:, ebe ta:matapi ipuwalo puya:te ebe hibima: midiha:pima: deda:hanamena: ba:gala pote ebe anakapumipino kokotamo dihatemene.

⁶⁵ Ba:bene ebete tabo moga:melo gala na:kagoiya:, “La:eno hibima: midiha: komoma: nale ya:lo ba:ma ka:na goemo, Nabiwiti helo lumagitamo ikameheno, ebete ha:kiya ebena ubilo natamo a:kapa:mene.”

⁶⁶ Ba:be mabuma: komo Ya:suku ta:matapi hiliyonomate eba:go wapata:lame ubiha:ma: eda:hate ibino hiya:hiya: emede komamo gala dito kawilaliya:.

⁶⁷ Ba:bene Ya:suti ebena komo 12 ta:matapi nalateda:liya:, “La: ba: atumu, la:le na ba:ka:miya:paneoma?”

⁶⁸ Saimono Pitate ebetamo na:huiyuya:, “Kodawa, a potamo na:ka:tolamema: mabu ama: kapiyagodolo hibi ka:ka: tabonomo bitana?”

69 A iya:tawahala ama: ba: Godokono Hido-
talona Dawalata, ba:bema: ale ama: hibima:
na:midinata.”

70 Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya;, “Aba:
hibila:ka;, nale ha:kiya la: 12 dubu buwatimata,
huiyatiya la: nulia:la;, la: ipuwalo kapiyate Sai-
tanakono okodawama: eda:na!”

71 Ebete ba:moe tabo Yudasikono komoma:
goiya;, ba:be dubu ba: Keliyotanapi Saimonokono
gudula. Dopamo ba:moe dubuti 12 ta:matapi
ipuwalo emedenami, huiyatiya galane tetelo
ebete Ya:suku anakapumipino kokotamo ebe bi-
hatiya:.

7

Ya:sukunu Ekaka:te Ebe Hibima: Kamidiya:ha:

1 Ba:bene ibino tabo olamagimi komo
da:wibuya;, ba:ba tetene tupuimiti Ya:suti Ga:lili
hopo konomolo pata:nami, huiyatiya ebete
Yudiya hopolo pata: ubihinola mabu ba:be
hopoenon Yu watowatopa:te ebe anakapumima:
ewagelenama:.

2 Ba:bene Yunapino Mimiya Etemotehoeno

Poko* da:tataliya;

³ ba:ba tetelo Ya:sukunu ekaka:te ebe na:ga:lamiya; “Wadiyala ama: ba:moe Ga:lili hopo miya:pate Yudiya hopamo gala na:katoa. Diyala, ama:le komo ta:matapi ba:bolo da: nulameomena; ba:bene ama:le dododilinaka iba:te ba:bi hanohano komo hidamo kulamema:na.

⁴ Numa; lumagiti ubi dihatemene tawakalubi hiliyonomate ebe kota:matama; wadiyala ebete ebena komo akugumuia:la. Ba:be mabuma: ama:le ba:moi hanohano komo hibilo dododilinaka, wadiyala ama: ba: atumu amia:no komo hopo habanapi hiliyonomatamo na:hawakalimiya!”

⁵ Ya:sukunu ekaka:te ebe iya:da:telo ba:moe tabo bolamagimiya: mabu iba:te ebe hibima: kamidiya:ha; komo tawakalubi hiliyonomate hibima: midiha:ma: keba ka:na keda:haliya: ba:ba ka:na.

* **7:2:** Mimiya Etemotehoeno Poko ba: Yunapino eta pokola, iba:te hiliyonomo gogolo bododinakomena. Ibino iniwala:te Isipiti hopone dikuliya; ba:ba tetelo iba:te Ka:inane hopamo tiyolo nikulihino dopamo 40 gogolo dito hopolo emedenama. Ba:be tete ga:ga:nomolo iba:te dito hopoeni hiya:hiya: hopolo ba lahatepahanato sipi-goegoe tama walokoa:midahale genamama: midiliti, iba:te ba:bakobako mimiya genamalo lahanakuya; hibi genamaloha. Ba:gala ba:be atu tetelo Godoko adikumino sipi-goegoe tama walokoa:midahale genamate iba:godolo itanami, ba:bema: Godote iba:go ba pata:na ibino modoboha: komokomo ipuwalo ebete ibi hidonomamo owalubilinakui. Ba:bema: ba:ba tetene tupuimiti ba:ma teta:mo puluhuku, Godote Yunapino iniwala:tamo hido owalubi komo dihatenakui, iba:te ba:be komo ba emalagidolo hiliyonomo gogolo a:iti hegela ipuwalo Godotamo ibino kalakala poko bododinakuya.

⁶ Ba:bema: Ya:suti ebeno ekakino tabo ba huiya na:goiya:, “La: ha:kiya la:eno hiya:hiya: ubi tetelo la:eno komo ba:bo ododilina komata, huiyatiya naeno hibi tete Godogodone kapeha:.

⁷ Hopo habanapa:te la:tamo kamaubahale-naha:, huiyatiya iba:te natamo maubahalena mabu nale ibino kuba ododili komokomo a:hawakalilamenakomo.

⁸ Ba:bema: la: ha:kiya poko habamo na:tolama:la:, huiyatiya na ka:lo a:katoamo mabu Godokono hibi tete natamo kapeha:.”

⁹ Ya:suti ba:moe tabo goete Ga:lili hopolo ba:bo pekaguya:.

Ya:suti Mimiya Etemotehoeno Pokoma: Da:tuya:

¹⁰ Ya:sukunu ekaka:te pokoma: da:tolamiya:, ebete huiyatiya galane diya gabodo ta:mataliya:, hawakala katuya:ha:.

¹¹ Ba:ba tetelo Yu watowatopa:te poko habalo ebe ba ohowadi na:ga:luya:, “Ba:moe dubu Ya:suku keka:?”

¹² Ba:gala puya:te pokoma: da:pelameholiya: ba:bi Yu tawakalubi hiliyonomate Ya:sukunu komoma: tabo ganalo konomamo olamagimiyatiya:. Komo iba:te na:ga:luya:, “Ebe hido lumagila,” huiyatiya komopa:te na:ga:luya:, “Ao, ebe tawakalubi bamihoholamena.”

¹³ Ba:ba tetelo iba:te Ya:sukunu komoma: hawakala kaga:lutiya:ha: mabu iba:te ibino watowatopino mauba komo betolemitiya:.

¹⁴ Ba:bene tawakaluba:te ibino poko ba ododinate eta hegelalo Ya:suti iba:tamo

nehawakalate Godoko Adikumino Hiya: Genamamo tote iya:tulame ba:bo netupuimiya:

¹⁵ Ba:ba tetelo ebenu iya:tulame taboma: Yu watoatopa:te ba hanohanohuta na:ga:luya;, “A:iye! Ba:moe dubuti kebako iya:tawa ka:lawi mabu ebete kasikuluya:ha!”

¹⁶ Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya;, “Nale la: diya:tulamenama, ba:be tabote na da:poenamiya: ba:be Kodawagodone pena, na ha:kiya naeno ubi komodo kiya:tulamenaha:.

¹⁷ La: ha:kiya la: ipuwalo naeno komoma: ba:ma ka:na ga:lanamata, ‘Ebenu iya:tulame komote Godogodone da:pena o da: ebenu katenenu ukuini da:pena.’ Numa:la:, la: ipuwalo pote Godokono ubi komo ododilima: ubi dihatena, ebe modobola naeno iya:tulame komoeno mabu la:tamo olamagi.

¹⁸ Iyo, keba tetelo lumagiti ebenu katenenu ukui hapuni tabo dolamagina, ebe ha:kiya ebe bawagaminana, huiyatiya kebe lumagiti ubi dihatena ebe oemedawa kapiya kawagaminanama:, ba:be lumagi ba: hibi komo hawakalimidawala, ebegodolo eta ha:da amiho komo kitanaha:.

¹⁹ Godote ebenu Tutumu Tabo Moseseko ipuwado la:tamo ikalamiya:ta huiyatiya la: ipuwalo eta kapiyate ba:bi hiliyonomo tutumamo hibilo kapapamiwatanaha:, aba: hibila:ka:? Huiyatiya na tuputupu lumagima: ba eda:na, mabu keka: la:le na anakapunamema: dewagelenama?”

²⁰ Ba:ba tetelo Ya:sukunu tabo dulihutiya: ba:bi tawakalubi hiliyonomate ebetamo na:ga:luya:;

“Ama: kuba gobogobagoenolata! Pote ka:goita ama: anakapumima:?”

²¹ Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “Nale la:eno holoholo hapulu kapiya hanohano komo dododimo, la: koamo ba:bo la:wa:huimata.

²² La: numa:la:, Mosesete la:tamo eta kukala dikalamiya:la, ba:be kukala ba: la:le bahibahi guguda:tamo tama itamida kukala komiya:telamenakoma:. Iyo, la:le ba:moe kukala miya:te komo Mosesegodone lawema: ga:lanamata, huiyatiya ba:moe komo ebegodone hibilo kuluhukuya:ha:, la:eno komo iniwala:godone piya:. Ba:gala Mosesete talona hegeloeno kukala atumu la:tamo a:kikalamiya:ta, ba:bema: ba:bi netewa kukala la:godolo ba pola:na eta guduino kukala ihateme tetete okoha: talona hegelalo duluhukunako, la:le dito ododinakomata mabu Godote ba:ma ka:na kagoenaha:, tama itamida kukala ihate komote talona hegeloeno kukala kadikamidalema:ne.

²³ Iyo, la:eno ododi ba: ba:ma ka:nala, la:le Godokono ubi komamo kopapamila:halema: Mosesekono hiliyonomo tutumu ipuwalo kapiya kodakodalo ba lawe okoha: talona hegeloeno kukala ba:bo adikamidalenakomata. Ba:bema: nale okoha: talona hegelalo eta temetema:goeno dubu da:hiduimimo, huiyatiya mabu keka: la:le natamo da:maubahalitama?

²⁴ A:iye, la: hunu gabodo naeno komo dito akanagiya:midanama:la:, wadiyala la: huiyatiya Godokono tuputupu gabodo lumagino komo nanagiya:midama:la:!”

Yunapa:te Ya:sukunu Komoma: Hiya:hiya: Tabo

Da:ga:luya:

²⁵ Ba:ba tetelo Yelusalema habalo demedehonama: komo iba:te na:ga:luya:, “Aba: hibila:ka:, ba:moe dubu ba: komopa:te anakapumima: dewagelena ba:be lumagila!

²⁶ Numa:la:, ebete hilopoheno tabo hawakala bolamagita, huiyatiya aeno watowatopa:te ebe duhimima: eta tabo kaga:lutaha:. Diyala, iba:te da: iya:tawahala:, ba:moe dubuti Godokono Oemedawa Kelisoma: deda:na.

²⁷ A iya:tawahala ba:moe dubuino haba komo, huiyatiya Godokono Bukate a biya:tua:mena, hibi Kelisote da:puluhukumini, ba:ba tetelo tawakaluba:te a:kiya:tawahamena: ebete kebene da:pemene.”

²⁸ Ba:bema: Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genamalo tawakalubi ba iya:tulamita ibulunomo na:goiya:, “La: hibilo iya:tawahala:ka: nale kebene da:piya:mo ba:be haboeno komo? Ba:gala naeno komoma: la:godolo hibi iya:tawa ba:kitana? La: nulia:la:, na ha:kiya naeno ubilo kapiya:ha: la:tamo, na Kodawate poenamiya:. Ebe ba: hibi komo hawakalimidawala, huiyatiya la:le ebeno komo kiya:tawahanaha:,

²⁹ iyo, na ha:kiya ebeno komo iya:tawala, mabu nale ebegodone piya:mo ba:gala ebete na a:poenamiya:.”

³⁰ Ba:be taboma: komopa:te ubila Ya:suku du genamamo ihatema:, huiyatiya ibi ipuwalo etate ebe kalawiya:ha: mabu ba:be komote hibilo uluhukuma: Godogodone tete pehenola.

³¹ Huiyatiya ba:be atu tetelo komo tawakalubi hiliyonomate Ya:suku hibima: midilo na:ga:luya:,

“Ba:moe dubugodolo hanohano komo hiliyonomo ulamenakoma:, ba:bema: ebe da: Kelisotela:. Iyo, eta lumagiti Keliso mahilamo da:mahigamene, ebeno helote ba:moe dubuino helo a:kagogolamene!”

Yu Watowatopa:te Ya:suku Du Genamamo Ihatema: Komo Dubu Doelamiya:

³² Hiliyonomo tawakaluba:te Ya:sukunu komoma: tabo ganalo da:ga:litiya:, Pa:lisi kapiyuimipa:te uliti ba:bene ibi ba:gala Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi iba:te komo Godoko Adikumino Genama lawamepi dubu ba:bo noelamiya:, iba:te Ya:suku nelawete du genamamo kopihatema:.

³³ Ba:be atu tetelo Ya:suti tawakaluba:tamo nolamagitiya:, “Na la:go nanekela:mo emedete, na da:poenamiya: ba:be Kodawatamo gala kakatoma:nemo.

³⁴ Ba:bene la:le na nipo kohowadinima:nemata, mabu nale kebe habamo da:tomo la:le ba:be habamo tolame modoboha:.”

³⁵ Ba:bema: Yu watowatopa:te ibi ipuwalo na:ga:luya:, “Ba:moe dubuti kebe habamo na:ka:tomene, ba:bene ale ebe umima: a:kamodobama:? Diyala, aeno komo tawakaluba:te hiya:hiya: Yuha:pino hopolo da:nemedehona, ebete iba:tamo da: tomene iba:go konemedema:, ba:bene ebete ba:bi Yuha:pi Godokono tabo da:niya:tulamemene.

³⁶ Ebete na:goe, ‘La:le na nipo kohowadinima:nemata,’ ba:gala ebete gala na:kagoe, ‘Nale kebe habamo da:tomo la:le ba:be habamo pelame

modoboha.’ A:iye! Ebeno taboeno ipuwa keba ka:nala:ka:?”

Wiboha: Ka:ka: Beyoeno Komo

³⁷ Yunapino Mimiya Etemotehoeno Poko ipuwalo kuititi hegela ba: ko hegelanomoma: eda:na. Ba:bene ba:be hegelate da:piya: Ya:suti tawakalubi hiliyonomo ipuwalo mahigate ibulunomo na:goiya:, “Kebe lumagi beya kapete dumina, wadiyala ebete pete nagodolo beya na:pena:mene.

³⁸ Ba:gala kebe lumagiti na hibima: da:midinimini, ba:be lumagino tepo ipuwane wiboha: ka:ka: beyate ba:peka:ka:la:namene, mabu Godokono Bukate ba:ba ka:na goena.”

³⁹ Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: niya:tawa Ya:suti ba:moe tabo Godokono Gobogoboeno komoma: olamagitiya:. Iyo, dopamo tetelo Gobogoboeno helote Ya:suku hibima: midipa:godolo kitanamiha:, huiyatiya Godote ebe hoe ipuwane dadipatiya:, ebete Hunu Habamo odolote ko alonomote ebe ba:bo na:la:minuya:. Ba:ba tetelo Ya:suku hibima: midipa:te Gobogoboeno helo hibilo ba:bo lawiya:.

*Yunapa:godolo Ya:suku Mabuma:
Anagiya:mida Komote Duluhukuya:*

⁴⁰ Ya:sukunu tabo dilihuya: ba:bi tawakalubi ipuwalo komo hiliyonomate na:ga:luya:, “Ba:moe dubu ba: Godokono Hiya:nomo Ukui Hawakalimidawala, Mosesete dopamo pema: hibilo da:goiya: ba:moe ba:bela.”

⁴¹ Huiyatiya komopa:te na:ga:luya:, “Ao, ebe ba: Kelisotela, Godokono Oemedawala.” Ba:gala

komopa:te na:kaga:luya; “Ao, ba:moe dubu Ga:lili hoponapila. Modoboha: Kelisote ba:bako kuba hopone pehawakala,

⁴² mabu Godokono Bukate a biya:tua:mena, Kelisote Da:ibidikono Beteleheme habalo ebene eyoni guguda:godone kohawakalama:ne, Ga:lili hopoloha:.”

⁴³ Ba:bema: tawakalubi ipuwalo Ya:sukunu komoma: anagiya:mida komote uluhukuya;

⁴⁴ ba:gala komopa:te ubila ebe du genamamo kihatema; huiyatiya ba:ba tetelo ibi ipuwalo eta lumagiti ebetamo eta komo kododiya:ha:.

Yu Watowatopa:te Ya:suku Hibima: Kamidiya:ha:

⁴⁵ Ba:bene Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi, iba:te Ya:suku lawema: kebe dubu dopamo da:noelamiya; ba:bi dubate Ya:suku laweheno gala dito kapelamiya: Ba:bema: Yu watowatopa:te ibi na:kiyalamiya; “Keka: mabu la:le ba:be dubu atamo kamagaheha:?”

⁴⁶ Ba:bi dubate ibino tabo ba huiya na:gala:luya; “Ba:be dubuino tabo hidonomola, a dopamo ba:bako tabo kulinakuiha:!”

⁴⁷ Ba:bene Yu watowatopa:te ibi ba kiyahalame na:gala:luya; “A:iye! La: ebene ha:da amiho tabo uliti hibima: a:ka:midiona?”

⁴⁸ Numa:la; a Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala komo watowatopi, a ipuwalo eta lumagiti ebene tabo hibima: kamidinaha:!

⁴⁹ Ba: hibila, kebe kuba dalowa: tawakaluba:te ibino ubi komo ebetamo dihatena, iba:te Mosesekono tutumu tabo hidamo

niya:tawahatale, iba:te atumu ebe hibima:
ba:ka:midina:. Huiyatiya ibi hiliyonomo ba:
daedaepila, ba:bema: Godote ibi Koe Habamo
kiya:hekema:ne!”

⁵⁰ Ba:ba tetelo Nikadimasiti ba:bi
watowatopino kapiyuimi ipuwalo na:lutiya:,
ebe ba: du tetelo Ya:sukuba: tabo olamaginama:
dopamo da:toniya: ba:be dubula. Ba:bene ebete
komo watowatopa:tamo na:goiya:,

⁵¹ “La: hidamo! Aeno eta tutumu tabote a
biya:tua:mena, eta lumagino hibi komo lawema:
ebeno tabo ulihino ale ebe hunu gabodo kubama:
dito a:kaga:lama:.”

⁵² Ba:bene iba:te ebe ba kiyahame na:ga:luya:,
“A:iye! Ama: ba: atumu Ga:lili hopeno dalowa:
lumagi etala:ka? Wadiyala ama: Godokono
Buka taboeno komokomo nulameholiya:,
ba:bema: ama: kiya:tawama:na:ta Godokono
ukui hawakalimipi hiliyonomo ipuwalo etate
Ga:lili hopone dopamo kuluhukunakuiha:.”

⁵³ Ba:bene da:gapogapohoniya: ba:bi
tawakalubi hiliyonomate ibino hiya:hiya:
genamamo ba:bo tolameholeniya:,*

8

¹ huiyatiya Ya:suti Olibi Kehakeha Hunu
Hakamo ba: dito toniya:.

*Ya:suti Eta Kamena Eta Kamenoeno Awa:go
Kuba Ododi Komo Degebolemya:*

* **7:53:** Yon 7.53–8.11 komoeno tabo Yonete bukamo
kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebena buka ododi gala hapuni
eta hibima: mididawate miya:tiya:.

² Ba:bene eta hegelalo Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genamamo duiduiyanomolo gala kapete, tawakalubi hiliyonomate ebetamo da:pelamiya:, ebete emedete ibi iya:tulame ba:bo tupuimiya:.

³ Ba:ba tetelo komo Godokono tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, iba:te eta kamena lawete tawakalubino holoholo hapuamo ba: dito magatuya:, mabu ba:moe kamenate eta kamenoeno awa:go konomo kuba ododitalo iba:te ba:bo ulamiya:.

⁴ Ba:bema: iba:te Ya:suku na:kiyamiya:, “Iya:tulamedawa, ba:moe kamena eta kamenoeno awa:go konomo kuba ba ododita, ale ibi ulamete ba:moe kamena ba:bo lawema:.

⁵ Mosesekono tutumu tabote a biya:tua:mena, ba:mako kamenoeno kuba ododi mabuma: wadiyala tawakaluba:te ebe nakolamo mapemete nanakapuma:mena:. Ba:bema: amia:no ukui keba ka:nala:ka:? Ale ebetamo hoe huiya ba:kikamema:?”

⁶ Iba:te ba:moe tabo Ya:sutamo na:ga:litiya:, mabu ibi ubila tawakalubino holoholo hapulu Ya:sukunu komo ba:ma ka:na hawakalimi, ebete Mosesekono tutumu tabamo da:papamiwatamene o da:a:kapapamiwatamene. Ebete papamiwataha:ma: da:goemene, ba:ba tetelo iba:te ebe kubadawama: koga:lama:na:.

Ya:suti huiyatiya ibino tabo huiyaheno tudiwatate ebenu kokotamo hakamo hiya:hiya: tabo bimiya:teholitiya:.

⁷ Ba:bema: iba:te atu alateda: tabo ebe kiyahame ekelalameheno, ba:ba tetelo

Ya:suti mahigate na:goiya;, “Kubahenola, la: ipuwalo pote kuba ododiha:dawama: deda:na, wadiyala ba:bete dopo nakola lawete ebe na:mida:ma:mene, ba:bene la: komopa:te gala hapuni ebe mapemete ba:bo nanakapumiya:la:.”

⁸ Ba:bene Ya:suti hakamo gala katudiwatate ebeno kokotamo komo hiya:hiya: tabo bekamiya:teholitiya:.

⁹ Ba:bema: puya:te Ya:sukunu tabo duliya:, iba:te ukui hiya:ma: midiliti, ba:bene ibi ipuwalo eta kapiya tonakui, eta kapiya tonakui, ba:bi dubu hiliyonomate hiya:hiya: ba:ma ka:na to-lameholiya: kadelekedela:godone tupuimiti uli ape dubatamo nuluhuku. Ba:ba tetelo Ya:suku kapiyate ba:bolo lutiya:, ba:gala ba:be kamenate ebeno holoholo hapulu na:la:nuya:.

¹⁰ Ba:bene Ya:suti ebeno wato adipatete kamenatamo na:goiya:, “Kamena, kuba huiya ama:tamo ikamema: dewagelitaka, ba:bi tawakalubi keka:? Ama: kuba dawama: da:goita, eta ba:bako lumagi ba:ka:luta?”

¹¹ Ebete huiyatiya na:goiya:, “Ao, Kodawa, natamo kuba huiya ikanamedawa puliyala.”

Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Na ba: atumu ama:tamo kuba huiya a:kikama:mata. Wadiyala ama: na:toa, galane tetelo ba:bako kuba gala akododa:la:.”

Ya:suku Ba: Ba:moe Hopo Haba Konomoeno Alola

¹² Eta tetelo Ya:suti Pa:lisi kapiyuimipa:tamo gala na:kolamagiya:, “Na ba: ba:moe hopo konomoeno alola. Kebe lumagiti

na da:ta:mahenena ebete du ipuwalo a:kapata:namene mabu ebegodolo hibi ka:ka:alote bitanamene.”

¹³ Ba:bene Pa:lisi kapiyuimipa:te ebetamo na:ga:luya:, “Ama: ha:kiya ama: adipatelo da:gaa:, ba:bema: tawakaluba:te amia:no tabo a:kalawa:mena:.”

¹⁴ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Ao, na ha:kiya na a:kadipata:lemo, huiyatiya naeno hibi komo na ha:kiya na:hawakalimitale, naeno hiya:hiya: tabote hibinomoma: beda:hana:, mabu na kapiyate iya:tawala nale kebene ka:piya:mo ba:gala nale gala kebamo da:katomo. La:le huiyatiya naeno komo kiya:tawahanaha:,

¹⁵ mabu la: hopo habanapino ukui gabodo lumagino komo dito anagilamelemenakomata! Numa:la:, nale ba:moe hopolo ba emedena eta lumagino komo anagiya:midamete kuba huiya a:kikama:lemo,

¹⁶ huiyatiya keba tetelo nale eta lumagino komo nanagiya:midametale ebeno komo hibilo ba:hawakalimina:, mabu Nabiwiti na da:poenamiya: ebete helo natamo ikanamiya: ba:be komo kododima:. Ebeno ukui ba:gala naeno ukui ba: kapiyala, ba:bema: nale eta lumagino komo kubama: da:goitamona kapiyate kagoitaha:, ba:ba tetelo naeno Nabiwiti atu tabo bekagoita.

¹⁷ La:eno eta tutumu tabote ba:ma ka:na goena, tawakalubino anagiya:mida ipuwalo netewapa:te atu tabo da:ga:lamena: tabo anagiya:midapa:te ba:be komo hibima:koga:lama:na:.

18 Ba:bema: numa:la:, nale naeno hibi komo ba hawakalimina, na da:poenamiya: ba:be Nabiwiti atumu naeno hibi komo la:tamo na:kahawakalimina.”

19 Ba:ba tetelo iba:te ebe na:ga:lamiya:, “Amia:no nabiwi ale kumitaha:. Ebe keka:?”

Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goyiya:, “Na ba:gala naeno Nabiwi, aeno komo la:kiya:tawahanaha:. La:le naeno hibi komo niya:tawahotale, naeno Nabiwino komo atumu la:biya:tawahona:.”

20 Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genamalo ba luta, ebete ba:be Genamoeno malemale mani miya:tehoeno habalo tawakalubi ba iya:tulamita ba:moi tabo komokomo Pa:lisi kapiyuimipa:tamo ba:bo olamagiya:. Ba:ba tetelo komopa:te ubila ebe du genamamo kihatema:, huiyatiya ibi ipuwalo etate ebe kalawiya:ha: mabu ba:be komote hibilo uluhukuma: Godogodone tete pehenola.

*Ya:suti Kebamo Da:tomene Hibima:
Midiha:pa:te Ba:bamo Tolame Modoboaha:*

21 Ba:bema: Ya:suti Pa:lisi kapiyuimipa:tamo gala na:kagoiya:, “Tete tatalila, nale la:komiya:palema:nemata, ba:bene la:le na ba ohowadini la: la:eno kuba ododili ipuwalo ba:dito koha:lahama:nemata, mabu nale kebe habamo da:tomo la: ba:be habamo nago tolame modoboaha:.”

22 Ba:bema: Yu watowatopa:te ibi ipuwalo na:ga:luya:, “Mabu keka: ebete da:goe a eba:go tolame modoboaha:? Ba:moe taboeno

ipuwa ba:ma ka:nala:ka:, ebe ha:kiya ebe ba:kanakapumimini?”

²³ Ba:bema: Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “La: ba: ba:moe hopo tawakalubilata, huiyatiya na Hunu Habane piya:mo, na ba:moe hopo lumagiha:.”

²⁴ Ba:bema: nale la: hibinomolo ba:ma ka:na goelamemata, la: la:eno kuba ododili ipuwalo koha:lahama:nemata, mabu na ba: emedena tetelo demedenamo ba:be Kodawala. La: ba:moe komo hibima: midihino, ba: hibila, la: hiliyonomate la:eno kuba ododili ipuwalo koha:lahama:nemata.”

²⁵ Ba:bene tabo ulihopa:te ebe na:ga:lamiya:, “Ama: potela:ka:?”

Huiyatiya Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Tupuimi mabuni nale la: ba:ma ka:na a:goelamimata, na ba: ba:be Kodawala.

²⁶ Ba:bema: nagodolo komo hiliyonomo tabo komokomo ba:pola:na, nale la: mabuma: ba olamagi la:eno komo ba:bo kanagilamelelamema:nemata. Huiyatiya numa:la:, ba:bi tabo komokomate nagodone kapelamenaha:, na Oenamedawagodone pelamena. Ba:be Kodawa ba: hibi komo hawakalimidawala, ba:bema: nale ya:lo tetelo ebegodone kebe tabo komokomo kulihuya:mo na la:tamo ba:bi atu tabonomo beka-olamaginakomo.”

²⁷ Ba:ba tetelo iba:te hidamo kemalagi-doluya:ha:, Ya:suti Nabiwi Godokono komoma: dolamagiya:.

²⁸ Ba:bema: Ya:suti iba:tamo gala na:kagoiya:, “La: hopo habanapa:te na Tawakalubino Naniwi keha pihiga hunamo dadipanatenema, la: naeno komo ba:ma ka:na hibilo kiya:tawahama:nemata, na ba: emedena tetelo demedenamo ba:be Kodawala, ba:gala nale kebe komokomo kododilinamo na ha:kiya naeno heloamo kododilinaha:, mabu na Oenamedawate na kebe tabo komokomo ka:kiyanamiya: nale tawakaluba:tamo ba:bi atu tabonomo beka-olamaginakomo.

²⁹ Ba:gala eta komo. Na da:poenamiya: ba:be Kodawate hiliyonomo tetelo naeno ododili komoma: natamo na:kalakalana, ba:bema: ebete nago ba emedena na kamiya:panenaha:.”

³⁰ Ba:ba tetelo komo tawakalubi hiliyonomate Ya:sukunu tabo dulihuya:, iba:te ebe hibima: ba:bo midiya:.

Ba:gala Ape Hala:mo Matuhulameholepi Ibino Komo

³¹ Ba:bene Yu tawakalubi ipuwalo puya:te Ya:suku hibima: da:midiya:, ebete iba:tamo na:goiya:, “La: naeno iya:tulame ipuwalo demedenama, la: ba: naeno hibi ta:matapilata.

³² Ba:bene la: Godokono hibi komo kiya:tawahama:nemata, iyo, ba:be hibi komote la: huiyaha: menemene oko ipuwane uluhukulatelete tutupima: komidilima:na:ta, ba:gala eta kubadawoeno eta matuhumiho komote la:godolo a:kitanamene.”

³³ Ba:ba tetelo iba:te tabo ba huiya na:ga:luya:, “A ba: A:ibalahamakono eyoni gugudila. Iniwalino tetene tupuimiti ba:ma

teta:mo puluhuku, a ipuwalo eta lumagiti eta kubadawoeno huiyaha: okodawama: keda:namiha:, ba:gala ale eta lumagino matuhumiho komo a:kiya:tawahalema:. Ba:bema: mabu keka: ama: atamo da:gaa:, Godokono hibi komote a huiyaha: oko ipuwane kuluhukua:tema:?”

³⁴ Ba:bene Ya:suti iba:tamo gala na:kagoiya:, “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, puya:te kuba ododili ipuwalo demedehona, ibi ba: kuboeno huiyaha: okopima: eda:hana.

³⁵ Hibi gudunomote ebena nabiwino genamanapi ipuwalo emedena tetelo kalakalago bemedenamene, huiyatiya huiyaha: okodawoeno komo eba ka:naha:. Ebete ebena oko namutudawoeno matuhumiho ipuwalo bemedena, ba:bema: eta tetelo ba:be namutudawate ebe ubiha:ma: deda:mene, ebete ebena genamane ebe dito konoemema:ne.

³⁶ Ba:bema: la: nulia:la:. Godokono Guduti la: eta kubadawoeno matuhulame ipuwane uluhukulatelete ebena tutu badininipala ekakima: da:midilimina:, ba:ba tetelo la: hibinomolo tutuma: keda:hama:nemata.”

³⁷ Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Na iya:tawala la: ba: A:ibalahamakono eyoni gugudila, huiyatiya la: naeno iya:tulame komo kuwatanaha: ba:bema: la: ubila na kanakapunamema:.

³⁸ Numa:la:, naeno Nabiwiti ya:lo tetelo natamo da:hawakalilamiya: na ba:bi atu komo la:tamo a:hawakalilamenakomo, ba:gala la: ba: atumu, la:eno ha:da amiho nabiwiti kebe komokomo

kiya:tulametiya:la la: ba:bi komo kapiya bododilinakomata.”

³⁹ Ba:bene iba:te ebene tabo ba huiya na:ga:luya:, “Aeno nabiwi ba: A:ibalahamatela.”

Ba:ba tetelo ebete ibi na:goelamiya:, “La: A:ibalahamakono hibi gugudima: neda:honatale, ebete dododilinakui la: ba:bi atu hidohido komo bododilionakona:.”

⁴⁰ Numa:la:, nale Godogodone kebe hibi komokomo kulihuya:mo, na ba:bi atu komo la:tamo a:hawakalilamenakomo. Ba:bema: la: ubila na kanakapunamema:, huiyatiya la:eno iniwa nabiwi A:ibalahamate dopamo eta tuputupu lumagitamo maubate ebe anakapumima: kewageliya:ha:.”

⁴¹ Ba: hibila, la:eno eta nabiwi bemedena, ba:be kubadawate kebe komokomo kododilinako la: ba:bi atu kuba komo beka-ododilinakomata, la:le huiyatiya A:ibalahamakono hidohido komo kododilinaha:!”

Ba:bene iba:te ebene tabo ba huiya na:ga:luya:, “A pilo gabodo kahawakalahaliya:ha:, iyo, a nabiha: gugudima: keda:hanaha:. Ba:bema: Godoko kapiya ba: aeno Nabiwila, ba:gala a ba: ebene hibi gugudinomola.”

⁴² Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Godote la:eno hibi Nabiwima: neda:natale, la:le na malemalelo bemalagidoloneonana:, mabu na ba: Godogodone la:tamo piya:mo. Iyo, na ha:kiya naeno heloamo kapiya:ha:, na Godote poenamiya:.”

⁴³ Huiyatiya la:le ba:moe taboeno ipuwa hidamo kalaweha:, mabu la:le naeno iya:tulame komo ubiha:ma: eda:hanamata.”

⁴⁴ Numa:la:, la:eno nabiwi ba: Saitanatela, ba:bema: la:le ebenu gugudima: ba eda:hana ebenu ubi komamo papamila:hanakomata. Dopamo tupuimi mabuni ebe ba: tuputupu lumagi anakapumidawala, ba:gala ebete Godokono hibi komo ubiha:ma: eda:nami. A:iye, ebenu ododili ipuwado ebe ha:kiya ebenu komo ba:ma ka:na hawakaliminako, ebete ha:da tabo kapiya bolamaginako mabu ebegodolo eta hibi komo kitanaha:. Iyo, ebe ba: ha:da amihopino nabiwima: eda:na, mabu hiliyonomo ha:da amihoho komate ebegodone pikulina!

⁴⁵ Na huiyatiya hibi tabo komokomo kapiya bolamaginakomo, ba:bema: la:le la:eno ha:da amiho nabiwi huiyama: ba eda:hana la: na hibima: kamidininaha:.

⁴⁶ La: iya:tawahala na hibi tabo olamagidawala, ba:gala la: ipuwalo eta lumagi modoboha: na kuba ododidawama: ka:nami. Ba:bema: mabu keka: la:le na hibima: kamidininaha:?

⁴⁷ Ba:moe komo ba: hibila, kebe tawakaluba:te Godokono hibi gugudima: deda:hamena: iba:te ebenu tabamo ba:papamila:hanakomena:, huiyatiya la: eba ka:naha:, ba:bema: la: ebenu tabo a:kulia:lemata.”

Ya:suku Ba:gala A:ibalahamako Ibino Komo

⁴⁸ Ba:ba tetelo komo Yunapa:te Ya:sutamo na:ga:luya:, “Ale amia:no komo hibinomolo ba:ma ka:na hawakalimima:, ama: ba: kuba Samaliya hoponapilata ba:gala ama: ipuwalo kuba gobogobote bemedena.”

⁴⁹ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Na ipuwalo kuba gobogobote kemedena:ha:. Ao,

naeno ododili komate naeno Nabiwino mahilo hunamo adipatenako, huiyatiya la:le naeno mahilo bekubahiminakomata.

⁵⁰ Na ha:kiya na a:kawagaminalemo, mabu eta Kodawate naeno komo ba anagiya:midaname ebete na ba:bo kawagaminanema:ne.

⁵¹ Ba:bema: nale la:tamo hibi tabonomo be-goemo, kebe lumagiti naeno iya:tulame tabamo da:papamiwatamene ebete hoe a:kuma:mene.”

⁵²⁻⁵³ Ba:ba tetelo tabo ulihopa:te Ya:sutamo gala na:kaga:luya:, “Amia:no tabo olamagi komodo a hibilo iya:tawahama: ama: kuba gobogobagoenola. Mabu A:ibalahamako ba:gala komo Godokono ukui hawakalimipi ibi hiliyonomate a:ha:lahuya:, huiyatiya ama:le na:gaa:ta kebe lumagiti amia:no tabamo da:papamiwatamene ebete hoe a:kuma:mene! Ama: na:kemalagidoluta amia:no helote A:ibalahamakono helo ba:gala komo Godokono okopino helo na:gogolena? A:iye, amia:no awagaha komo bada konomola:ka:!”

⁵⁴ Ba:bene Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Keba tetelo na ha:kiya na nawagaminatale, ba:be awagaha ipuwalo eta hibi komote ba:ka:itanana. Huiyatiya naeno Nabiwiti na nawagaminanena, naleha. Ebe ba: la:le hibi Godoma: da:ka:minama, ba:betela.

⁵⁵ La: ebenu komo hibilo iya:tawaha:, huiyatiya na kapiyate ebenu komo iya:tawala. Numa:la:, nale la:tamo ba:ma ka:na na:goetale, ‘Na ebenu komo iya:tawaha:,’ na ha:da tabo ba:goena:, huiyatiya na la: ha:da amihopi huiyaha:, ba:bema: nale Nabiwino hibi komo iya:tawala ba:gala nale

ebeno ubi komokomo kapiya bododilinakomo.

⁵⁶ Ba:gala la: ba:moe eta komo nemalagidolala: La:eno iniwa nabiwi A:ibalahamate ebena tepo ipuwalo naeno pe komo demalagidolonakui ko kalakala komo biya:tawanakui, iyo, ba:be hegelate pema: ebete kalakalago latiminami.”

⁵⁷ Ba:ba tetelo tabo ulihopa:te ebe na:ga:lamiya:, “A:iye! Ama: aeno iniwa A:ibalahamako hibilo a:kumiuya:la? Ebete ya:lo tetenomolo a:hoiya: ba:gala ama: 50 gogo tete lumagiha:, ama: ba: uli ape dubulata!”

⁵⁸ Ba:bene Ya:suti iba:tamo ba huiya na:goiya:, “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, na ba: emedena tetelo demedenamo ba:be Kodawala. A:ibalahamate hawakalaha: tetelo na dopamo Godokoba: emedenamimo.”

⁵⁹ Ba:ba tetelo iba:te ba:be tabo mabuma: konomamo maubahaleta nakola ba:bo uwatiya: ebe mapemete kanakapumima:, huiyatiya Godote ebe ugumuilo Adikumino Hiya: Genama miya:pate ba: dito tuya:.

9

Ya:suti Baidi Tamiho Dubu Da:hiduimiya:

¹ Eta hegelalo Ya:suti ba tonato baidi tamiho dubu ba:bo numiya:, ba:be dubuti ebena menokoeno tepo ipuwane ba:ba ka:na pehawakaluya:.

² Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebe nalatediya:, “Iya:tulamedawa, ba:moe dubuti baidi tamiholo da:pehawakaluya: pokono kubala:ka:? Ebenola:ka: o ebena menoko nabiwi ibino kubala:ka:?”

³ Ba:bene Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Ba:moe dubuino kubaha:, ba:gala ebeno menoko nabiwi ibino kubaha:. Ba:moe dubuti ba:ma ka:na da:pehawakaluya:, ba:be mabu bitana Godote ya:lo tetelo ubi bihatiya: ebeno okoeno ko helo ebegodolo kohawakalimima:.

⁴ La: nulia:la:, a hegeloeno alo ipuwalo ba emedena, na da:poenamiya: ale ba:be Koda-woeno oko bowatihonama:, huiyatiya du komote ba: na:pe, ba:ba tetelo eta lumagiti oko a:kowata:mene.

⁵ Nale ba:moe hopolo ba emedena na ba: hopo haboeno aloma: eda:namo.”

⁶ Ba:ba tetelo Ya:suti ba:be tabo olamagiti, ebete kowe hakamo mehamidate ba:be kowa:mo bula:i ododiti dubuino baida:mo abutilamelemete

⁷ ebe na:goemiya:, “Ama: Silomo mahilagoeno mala: ikila baha:mo tote mala: ba:bo na:neta.” Silomo mahiloeno ipuwa ba: nitana ‘Oeme Komola.’ Ba:bene ba:be dubuti ba:be mala: ikila bahilo mala: da:netuya:, ebeno baiditi na:la:minalemete ebete hopo uma:go gala ba:bo kapiya:.

⁸ Ba:ba tetelo ebe tamelo demedehonama: ba:gala puya:te dopamo ebe manima: toetoelo duminakui, iba:te ebe umiti ba:bo ga:luya:, “Ba:moe dubu ba: gabo tamelo emedete manima: da:toetoitanakui, ba:moe ba:be dubula:ka:?”

⁹ Komopa:te ibino tabo ba huiya na:ga:luya:, “Iyo, ebe ba: ba:betela,” huiyatiya komopa:te na:ga:luya:, “Ao, ebe ebeteha:, ebeno holoholo huiya lumagi etala.”

Huiyatiya ba:be dubuti ha:kiya ebeno komo ba hawakalimi na:goiya:, “Na ba: ba:be dubula.”

¹⁰ Ba:bene iba:te ebe na:ga:lamiya;, “Amia:no baidi keba ka:na ka:hidohidohometa?”

¹¹ Ebete ibino tabo ba huiya na:goiya;, “Eta dubu ebena mahilo ba: Ya:sutila, ebete kowe hakamo mehamidate ba:be kowa:mo bula:i ododiti naeno baida:mo ba:bo miya:te. Ba:bene ebete na na:goename Silomo mala: ikila bahilo mala: konetama:. Nale ba:ba ka:na da:nododimo, naeno baiditi ba:bo a:la:minahale.”

¹² Ba:bene iba:te ebe gala na:kaga:lamiya;, “Ama: da:hiduima;, ba:be dubu keka:?”

Ebete na:goiya;, “Na iya:tawaha:.”

Pa:lisi Kapiyuimipa:te Ya:sukunu Hido Ododi Komo Kubama: Da:ga:luya:

¹³⁻¹⁴ Ya:suti baidi tamiho dubu kohiduimima;, ebete kebe hegelo bula:i ododiti ebena baida:mo da:miya:temiya;, ba:be hegela ba: Yu tawakalubino okoha: talona hegelo. Ba:bema: komopa:te ba:be hido owalubi komo konehawakalimima;, iba:te ba:be dubu lawete Pa:lisi kapiyuimipa:tamo dito magatuya:.

¹⁵ Ba:ba tetelo Pa:lisi kapiyuimipa:te talona hegeloeno komo ba emalagidolo ebe na:ga:lamiya;, “Amia:no baidi kebako gabodo ka:hidohidohometa?”

Ebete ibino tabo ba huiya na:goiya;, “Eta dubuti naeno baida:mo bula:i abutilamelenamete, nale mala: da:netamo naeno baiditi ba:bo a:la:minahale.”

¹⁶ Ba:ba tetelo komo Pa:lisi kapiyuimipa:te na:ga:luya;, “Ba:moe dubuti okoha: talona hegeloeno kukala adikamidale, ba:bema: ebe Godokono hibi oemedawaha:.” Huiyatiya komopa:te na:ga:luya;, “Ao, ebe hido lumagila.”

Kubadawagodolo Godokono helote kitanaha: ba:mako hanohano komokomo ododilima.” Ba:bema: ibi ipuwalo anagiya:mida komote ba:dito uluhukuya:.

¹⁷ Ba:ba tetelo iba:te ba:be dubu gala na:kaga:lamiya;, “Amia:no baidi da:hiduilame, ba:be dubu ama:le poma: ka:goiuta?”

Ebete na:huiyuya;, “Nale ebe Godokono ukui hawakalimidawa etama: goitamo.”

¹⁸ Ba:ba tetelo ba:be dubuti menokoeno tepone baidi tamiholo da:pehawakaluya: ba:gala ebena baiditi ka:ma: da:hidohidohome, Yu watowatopa:te ba:bi netewa komokomo hibima:kamidiliya:ha:. Ba:bema: iba:te ba:be dubuino menoko ba:gala nabiwi iba:tamo tabo dito oemiya: iba:te kopema:.

¹⁹ Iba:te da:piya: Yu watowatopa:te iba:godone ibino guduino hibi komo lawete ibi na:goelamiya;, “La: a:ga:lamata ba:moe dubu ba: la:eno gudula, ba:gala la: a:ga:lamata ebe menokoeno tepone baidi tamiholo pehawakaluya:. Ba:bema: la: ba:moe komo atamo na:hawakalima:la:, ebena baiditi kebako gabodo ka:hidohidohome?”

²⁰ Ba:bene ebena menoko nabiwi iba:te ibino tabo ba huiya na:ga:luya;, “Hibila, ebe ba: aeno gudula, ba:gala a iya:tawahala ebe menokoeno tepone baidi tamiholo pehawakaluya:.

²¹ Huiyatiya a iya:tawaha: ebena baiditi kebako gabodo ka:hidohidohome ba:gala ebena baidi pote ka:hiduilame. Ebe dubu kola. Wadiyala la: ebe na:ga:lama:la:, hibi komo ebete la:kokiyalamema:na:ta.”

22 Ba:be dubuino menoko nabiwi iba:te tabo ba:ma ka:na da:ga:luya: mabu iba:te Yu watowatopi betolelamiya:. Watowatopa:te ya:lo a:ga:luya:, kebe lumagiti Ya:suku Godokono Oemedawa Kelisoma: da:goemene, iba:te ebetamo talona kihatemema:na: ebete baidi ibubulamehole genama guamo komo tawakaluba:go podoloma:.

23 Ba:be mabuma: ba:be dubuino menoko nabiwi iba:te na:ga:luya:, “Aeno gudu ba: dubu kola, wadiyala la: ebe na:ga:lama:la:.”

24 Ba:bene Yu watowatopa:te dopamo baidi tamiholo demedenami, ba:be dubu iba:tamo gala kaka:miti ebe na:kaga:lamiya:, “Ama: Godokono holoholo hapulu ba la:na hibi komo atamo na:hawakalima:, ba:moe dubu Ya:suti ama:tamo bada komo kododi? A iya:tawahala ebe ba: hiya:hiya: kuba ododilidawala.”

25 Ba:ba tetelo ebete tabo ba huiya na:goiya:, “Na iya:tawaha:, ebe da: hido lumagila: o da: hido lumagiha:. Huiyatiya na kapiya komo biya:tawutamo, na dopamo baidi tamihodawala, ka:lo naeno baiditi ba: a:la:minahale.”

26 Ba:bene Yu watowatopa:te ebe gala na:kaga:lamiya:, “Ebate ama:tamo bada komo ododiti amia:no baidi ba:bo ka:hiduilame?”

27 Ebete na:goiya:, “Na hibi tabo la: ya:lo a:goelamemata, huiyatiya diyala, la: da: hidamo kuliha:. Ba:bema: la: bada mabuma: ulima: gala da:kewagelitama? La: ebena komo ta:matapima: eda:hama:la:ka:?”

28 Ba:bene iba:te huiyatiya ebe iduduputim-ilo ba kiyahame na:ga:luya:, “Ama: ba: ebena

ta:matadawa etalata, aha! A Mosesekono ta:matapila!

²⁹ Mabu a iya:tawahala Godote Moseseke ipuwado tabo olamaginakui, huiyatiya moe dubuino hibi komo a iya:tawaha:. Ebe eta kuba dalowa: habalo ba:gala pilo gabodo kuda: a:hawakaluya:!”

³⁰ Ba:bene dubuti tabo ba huiya na:goiya:, “Moe bada kuba komola:ka:? Ba:moe dubuti naeno baidi hanohano gabodo a:hiduilame, huiyatiya la: watowatopi iya:tawahaha: ebete kebene ka:piya:!”

³¹ A hiliyonomo iya:tawahala Godote kuba ododilipino tabo a:kulia:le, huiyatiya kebe lumagiti ebe Kodawama: goelo ebetamo da:papamiwatamene, Godote ba:be lumagino tabo kulima:ne.

³² Hopo tupuimi mabuni ba:ma teta:mo puluhuku eta dawate baidi tamiho lumagi da:hiduimiya:, a hopo tawakaluba:te ba:be hanohano komo kuminakuiha:.

³³ Ba:bema: naeno ukui ba:ma ka:na itana, ba:moe dubu Godogodone peha:tale, ebete tawakalubi kowalubilima: eta hido komo ododima: ba:ka:modobona:!”

³⁴ Ba:ba tetelo Yu watowatopa:te ebeno tabo ba huiya na:ga:luya:, “A:iye! Ama: menokoeno kuba ododi komodo hawakaluya:ta! Mabu keka: ama: a iya:tua:mema: dewagelita?” Ba:bene iba:te ko maubago ba:be dubutamo baidi ibubulamehole genama guamo pa:pa:ga talona ihatemete ba: dito oemiya:.

Godokono Ododi Komo Umihā: Lumagi Ba:

Baidi Tamihodawala

³⁵ Ba:bene Yu watowatopa:te ba:be dubu maubago doemiya:, Ya:suti ba:be komo uliti ebe ohowada:go da:piya:, ebete ba:be dubu pumiti ebe na:pegoemiya:, “Ama: Tawakalubino Naniwi hibima: na:ka:midiuta?”

³⁶ Ba:bene ebete na:huiyuya:, “Kodawa, Tawakalubino Naniwi potela:ka? Ama:le na diya:tunamemena:, nale ebe hibima: ba:bo komidima:nemo.”

³⁷ Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ama:le ebe numitata, mabu ka:lo ama:go ba:bete olam-agita.”

³⁸ Ba:be dubuti na:goiya:, “Hibila, Kodawa, na ka:lo ama: ba: hibima: na:midimata,” ba:bene ebete pupamo emedete Ya:suku ba:bo adikumiya:.

³⁹ Ba:bene Ya:suti na:goiya:, “Na hopo habanapino komokomo anagilamelelamema: piya:mo. Ba:bema: puya:te baidi tamiholo demedehona, na ibino baidi kopahalamilil-amema:nemo iba:te hiliyonomo komokomo hidamo kulamema:, ba:gala puya:te ha:kiya ibino awagaha ipuwalo da:ga:lana, ‘A baidi a:la:minahalepila,’ nale ibino baidi huiyatiya duhuma: komidililamema:nemo.”

⁴⁰ Ba:ba tetelo komo Pa:lisi kapiyuimipa:te Ya:suku tamelo da:la:mota:hanuya:, iba:te ebeno tabo uliti na:ga:luya:, “Ama: na:ka:goiuta, a atumu baidi tamihopila?”

⁴¹ Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “La: Godokono tabo komokomo iya:tawaha:ma: neda:hatale, ebete la: hibi baidi tamihopima:

ka:lamihino la:eno kuba ododili mabuma:
huiya ikalamema: ba:ka:goena:. Huiyatiya la:
na:ga:lanamata, 'A Godokono tabo komokomo
hiliyonomo modobolo ulamenama:,' ba:bema:
la:eno kuba huiyate hibinomolo ba: na:pe."

10

Sipi-goegoe Ba:gala Ibino Ulamedawa Ibino Komo

¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, "Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, kebe lumagiti sipi-goegoeno kala ipuwamo gighodo pa:pa:gaheno huiyatiya dito tetedo da:popegamene, ebe ba: pilo lumagila ba:gala ebe ba: komopino ilina heloamo uwatelamedawala.

² Huiyatiya kebe lumagiti gighonomodo da:pa:pa:gamene, ebe ba: sipi-goegoeno hibi ulamedawanomola.

³ Ba:be ulamedawate duiduiyanomolo kala ipuwane uluhukuma: dewagelemene, gigho umidawate gigho ebetamo ka:hiya:midamema:ne. Ba:bene ebete ebenonomo sipi-goegoe ibino mahilamo da:ka:lamimini, iba:te ebena tabo madodo uliti, ebete kala ipuwane ibi ba:bo kopuluhukulatelema:ne.

⁴ Ebete ebena sipi-goegoe hiliyonomo puluhukulatelete, ibi dopalamete ba tonato iba:te ebe ba:bo kota:matama:na: mabu iba:te iya:tawahala ibi ulamedawoeno tabo madodo.

⁵ Huiyatiya sipi-goegoa:te eta hiya: lumagi a:kata:matamena:. Ba:bako lumagiti ibi da:ka:lamimini, iba:te ebe miya:pate

gobogobamo dito kalahutihoma:na: mabu iba:te ebenu tabo madodo iya:tawaha:.”

⁶ Ya:suti ba:moe iya:tulame uwa:mo tawakalubi diya:tulamiya:, iba:te ebenu ipuwa hidamo kalawiya:ha:, nipo emalagidoluya:.

Ya:suku Ba: Hido Sipi-goegoe Ulamedawala

⁷ Ba:bema: Ya:suti iba:tamo gala na:kagoiya:, “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, na ba: sipi-goegoeno kala gigihola.

⁸ Na pehenu puya:te dopamo da:pelamenakui, ibi hiliyonomo ba: pilo dubula ba:gala komopino ilina heloamo uwatelamepila, huiyatiya sipi-goegoa:te ibino tabo kulihonakuiha:

⁹ “Na ba: gigihola. Kebe lumagiti na ipuwado da:pa:pa:gamene ebete ka:ka: mula: komo hibilo kopelawema:ne. Iyo, ba:bako sipi-goete gapo hapuamo naenu kala ipuwamo kapa:pa:ga, duiduiya tetelo hido hemo nalema: kanuluhuku, ebete ba:ba ka:na ba ewagelena naha ilina modobolo bulamenakomene.

¹⁰ Numa:la:, pilo lumagi ba:gala na, aenu komo hiya:hiya:la. Ebete sipi-goegoe pilolo uwate o alukuli ukui kapiyado kopema:ne ibi kopekubahilamema:. Huiyatiya nale na:piya:mo hibi wiboha: ka:ka: iba:tamo ba ikalame iba:te emedena tetelo kokalakalahanama:, ba:bema: ba:be ka:ka: komote ibi ipuwalo tabonomoma: ba eda: lumagiti modobote modoboha:.

¹¹ “Ba:bema: na ba: Hido Sipi-goegoe Ulamedawala. Naenu kalakala bitana, nale naenu ka:ka: gobogobamo ba ihate ibino ka:ka: komula:lalamema:.

12 “Huiyatiya kebe lumagiti sipi-goegoe ulame oko huiyamo dawatina, ebe ibino hibi ulamedawaha:. Keba tetelo ebete helo gaha penapelo dumimini, ebe ha:kiya ebene ka:ka: ba mula: sipi-goegoe miya:palette gobogobamo dito kalahula:ma:ne, ba:bene helo gahate komo ibi ba palukuli, komo hiya:hiya: ba: dito kalahutihoma:na:.

13 Iyo, ba:mako dubuti sipi-goegoa:tamo olalati komote pelo dumimini, ebete tiyolo kalahula:ma:ne, mabu ebene oko huiya ba:gala ebene ka:ka: ba:bi komo kapiya bemalagidolena, sipi-goegoeno komo hibilo kemalagidololenaha:.”

14-15 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Na ba: Hido Sipi-goegoe Ulamedawala.

“Nale naeno sipi-goegoeno komo iya:tawala, ba:gala iba:te ba: atumu naeno komo iya:tawahala, Nabiwi Godote naeno komo keba ka:na kiya:tawana ba:gala nale ebene komo atumu keba ka:na kiya:tawanamo ba:ba ka:na. Ba:be mabuma: naeno kalakala bitana, nale naeno ka:ka: gobogobamo ba ihate ibino ka:ka: komula:lalamema:.

16 Ba:gala naeno komo sipi-goegoe ba:pola:na, huiyatiya ba:ma tetelo iba:te ba:moe kala ipuwalo kemedehonaha:. Ba: hibila, ba:ba:te naeno tabo dulimina:, nale ibi ba:bo komagahelama:nemo iba:te ba:moi dopo sipi-goegoa:go kapimilo kemedehonama:, ba:bene ibi hiliyonomate kapiya kalalo kapiyuimiti na ibino kapiya ulamedawate ibi hidamo ba:buiya:minalenamomo.

17 “Numa:la:, naeno kalakala bitana naeno ka:ka: gobogobamo ihatema:, ba:bema: Nabiwiti

malemalelo na nemalagidolonena. Ba:gala eta komo, nale naeno ka:ka: gobogobamo dihatemo, nale hibilo gala kakalawema:nemo.

18 Eta lumagiti naeno ka:ka: nagodone a:kalawa:mene. Ao, na ha:kiya naeno ka:ka: gobogobamo kihatema:nemo mabu ba:moe komo ba: naeno komola, ba:gala na ha:kiya gala kakalawema:nemo mabu helo nagodolo bitana. Naeno Nabiwiti na ya:lo a:goenamiya: ba:moe komo kododima:, ba:bema: nale hibilo kododima:nemo.”

19 Ba:ba tetelo Ya:suti dolamagiya: ba:be tabo mabuma: ulihopa:te ibi ha:kiya ibi ipuwalo ukui kapiyama: kamidiliya:ha:, iba:te tulituliya dito kagaliya:.

20 Komo iba:te na:ga:luya:, “Ba:moe dubuino tabo la:le badama: kulihutama? Ebe kuba gobogobagoenola, ba:bema: ebe na:daedaita!”

21 Komopa:te ibino tabo ba huiya na:ga:luya:, “Ao, kuba gobogobote daedaema: da:midi, ba:bako lumagiti Godokono iya:tulame tabo hidamo olamagi modoboha:, huiyatiya ba:moe dubuino tabo komokomo hidonomola. Ba:gala kuba gobogobagodawate modoboha: baidi tamihodawoeno baidi hiduilameleme!”

Tawakaluba:te Ya:suku Ubiha:ma: Deda:huya:

22 Gogo kuititi tetelo giba komote Yu tawakalubino hopolo ba itana, ba:ba tetelo iba:te Yelusalema ko habalo Godoko Adikumi

Genamoeno A:hiya:mida Poko* bododitiya: mabu ibino komo ba:ba ka:nala.

²³ Ba:ba tetelo Godoko Adikumino Genamalo eta pana nitanami, tawakaluba:te ba:be pana Solomonokono mahilamo ka:minakuya:. Ba:bene Ya:suti ba:be panalo ba nepata:,

²⁴ komo tawakaluba:te pelamete ebe panataguma:digalo ebetamo na:pega:luya:, “Amia:no hibi komo tete ga:ga:nomolo atamo kahawakaliminaha:. Ba:bema: wadiyala ama: a niya:tua:ma:, ama: ba: Godokono Oemedawa Kelisotela:ka:?”

²⁵ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Nale ba:moe komoma: la: dopamo a:goelamimata huiyatiya la:le na hibima: kamidiniha:. Ba:gala nale kebe hanohano komo naeno Nabiwino heloamo dododilinakomo, ba:bi komate naeno komo behawakalimina, na ba: ba:betela.

²⁶ Huiyatiya hibila, la:le ba:bi komokomo dula-menakoma na hibima: a:kamidina:lemata, mabu la: naeno sipi-goegoenomoha:.

* **10:22:** Godoko Adikumi Genamoeno A:hiya:mida Poko ba: Yunapino eta kalakala pokola, iba:te hiliyonomo gogolo bodod-inakomena:. Ibino iniwalino tetelo eta kapela ko gawadubuti Godoko Adikumino Hiya: Genamoeno talona ba adikamidale, ebete netewa-kapiya gogolo kuba dalowa: goegoe genama guamo ba:bo magahelenakui Godokono genama kokubahim-ima:. Ba:bene Yunapa:te ba:be kapela ko gawadubu ibino ho-pono ebena hoponomamo heloamo da:ta:matiya:, ba:ba tetelo iba:te Godokono Genama kahiduimiti, talonama: gala kamiditi, hibi adikumipa:tamo gala ba ka:hiya:mida ko kalakala poko Godotamo ba:bo ododiya:. Ba:bema: ba:ba tetene tupuimiti ba:ma teta:mo puluhuku, Yunapa:te ibino Godoko Adikumi Genamoeno a:hiya:mida komo ba emalagidolo, iba:te hiliyonomo gogolo a:iti hegela ipuwalo ibino kalakala poko Godotamo ododinakuya:.

²⁷ Naeno sipi-goegoa:te naeno tabo madodo uli-naka, ba:bene na ibino komo iya:tawala ba:gala iba:te na na:ta:mahenena.

²⁸ Ba:bema: nale iba:tamo wiboha: ka:ka:dikalamemo iba:te a:kaha:lahamena:, iyo, nale ibi kodakodalo ba uwatele pilodawate naeno kokoto ipuwane eta kapiya a:kalawa:mene.

²⁹ Ba: hibila, naeno Nabiwiti ibi hiliyonomo natamo ya:lo ikanamehoniya:. Ebeno helo konomola, eta dawoeno helote ebeno helo a:kagogolale, ba:bema: ebe atumu ba:bi sipi-goegoe kodakodalo ba uwatele pilodawate ebeno kokoto ipuwane eta kapiya lawe modoboha:.

³⁰ Nabiwi Godoko ba:gala na, a ba:kapiyanomola.”

³¹ Ba:ba tetelo tawakaluba:te ba:moe tabo duliya:, iba:te nakola ba: dito uwatiya: Ya:suku mapemete ebe ba:bo kanakapumima:.

³² Huiyatiya Ya:suti iba:tamo na:goiyya:, “Naeno Nabiwiti natamo dikanamehoniya:, nale ba:bi hiliyonomo hidohido komo la:eno holoholo hapulu ododilinakomo. Ba:bema: ba:bi hidohido ododili komo ipuwalo la:le natamo bada komoma: ka:maubahaliutama? Mabu keka: la:le na mapenamema: dewagelitama?”

³³ Iba:te na:huiyuya:, “Ale amia:no eta hido ododi mabuma: ama: mapemema: kewagelitaha:. Ao, mabu bitana, ama: hopo haba dubuma: ba eda:na huiyatiya ama:le na:gaa:ta, ama: ba:gala Godoko, la: ba: kapiyala! Godokono holoholo hapulu ba:mako tabo kubanomola!”

³⁴ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiyya:, “Nale da:goemo ba:be tabo kubaha:. Ba:bema: la:

ba:moe komo hidamo nemalagidolala:, Godote la:eno iniwala:tamo dikalamiya: ba:be Tutumu Bukalo ebena tabote ba:ma ka:na itana, ‘La: hiliyonomo ba: Godoko huiya tawakalubima: eda:hanamata.’

³⁵ Numa:la:, Godote ebena Bukalo da:hawakalimina ba:be hibi taboeno helote wiboha: tetelo bitanamene. Ba:bene iniwalino tetelo Godokono Buka tabote ibi Godoko huiyama: ka:lamiya:,

³⁶ huiyatiya la: tetelo Godote na talonama: miodiniti hopo habamo ba:bo poenamiya:. Ba:bema: na ha:kiya na Godokono Guduma: da:goemo, nale kuba tabo kagoeha:. Mabu keka: la:le kubama: da:ga:lama?

³⁷ “Ba:gala eta komo, Godote natamo kebe hidohido komo ododilima: dikanamehonena, nale ba:bi komo ododilihino wadiyala la: na hibima: akamidina:la:.

³⁸ Huiyatiya nale ba:bi hidohido komo la: ipuwalo hibilo ododilinakomo, ba:bema: wadiyala la: ba:bi komo ba ulamena naeno hibi komo ba:bo niya:tawahanala:. Iyo, naeno hido ododili komate naeno komo behawakalimina ba:ma ka:na, na ba:gala naeno Nabiwi, a ba: kapiyanomola. Huiyatiya la: ubihinola ba:moe komo hibima: midi!”

³⁹ Ba:ba tetelo ibi ubila Ya:suku du genamamo ba:bo kihatema:, huiyatiya ebete ibi ipuwane gobogobamo ba: dito tuya: iba:te ebe lawekapoma:.

⁴⁰ Ba:bene ebete gala katote Yodane Tuli hapuamo kana:hiwate, Yonete dopamo tawakalubi beyamo da:wadulatelenakui ba:bolo ba nemedede

⁴¹ hiliyonomo tawakaluba:te ebetamo ba:bo pelameholiya:. Ba:ba tetelo iba:te na:ga:luya:, “Yonete Godokono heloamo hanohano komokomo kododilinakuiha:, huiyatiya ba:moe Ya:suti dododilina ba:bi hanohano komo ba:konomola! Yonete ebenu komoma: kebe tabo kolamagi, ba:be taboenu hiliyonomo komokomo ba:hibinomola!”

⁴² Ba:bema: ibi ipuwalo komo tawakalubi hiliyonomate Ya:suku hibima: ba:bo midiya:.

11

Lasalesikono Hoe Komo

¹ Eta tetelo eta Betani habanapi dubu, ebenu mahilo Lasalesitila, ebe ko tawetawete umitiya:. Ba:moe Betani haba ba: badininipala kamena netewa Ma:liko ba:gala Matako, iba:te kebolo kemedinama: ba:be habala.

² Ba:moe Ma:liti ba: eta tetelo Kodawa Ya:sukunu natamo hido nibo ilina haminamete ebenu hinibamo a:la:li da:meteteholemiya: ba:be dawala, ba:gala tawetawete dumitiya: ba:moe dubu Lasalesiko ba: ebenu amogala.

³ Ba:bene ba:ba tetelo Ma:liko ba:gala Matako iba:te eta lumagi ba: dito oemiya: Ya:suku ba:ma ka:na konikiyamema:, “Kodawa, ama:le konomamo demalagidolona, ba:be lumagi ko tawetawete umina.”

⁴ Ya:suti ba:moe tabo uliti ebenu ta:matapa:tamo na:goiya:, “Ba:moe tawetawete Lasalesikono hoe kuititima: a:keda:mene. Tawetawete ebe dumina ba:be mabu ba:ma ka:nala, Godoko ubila ba:moe komodo

ebeno mahilo ba:gala ebenu Guduino mahilo kokokoilamema:”

⁵ Hibila, Ma:liko, Matako, ba:gala Lasalesiko ba: Ya:sukunu hido mabulubila, ebete ibi koamo nemalagidolenami.

⁶ Huiyatiya Ya:suti Lasalesikono tawetawe komo duliya;, ebete ebe konowalubima: Yudiya hopeno Betani habamo tiyonomolo kanuluhukuya:ha;, ebete kebe habalo kemedenami ba:be habalo netewa hegela gala ba:bo kemediya:.

⁷ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapi na:goelamiya;, “Wadiyala a Yudiya hopamo gala kakatolamiya:.”

⁸ Iba:te ebenu tabo ba huiya na:ga:luya;, “Iya:tulamedawa, ale ba:be hopone mamu a:pelamima: mabu ba:bi tawakaluba:te ama: nakolamo mapemema: ewagelitiya:. Ibi ubila ama: kanakapumima:, ba:bema: mabu keka: ama: ba:bamu gala tiyolo kakatoma:?”

⁹ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya;, “Kapiya hegela ipuwalo modobo alote itananako, aba: hibila:ka:? Ba:bene lumagiti hegeloeno alo ipuwalo da:patitamene, ebete haka gugamo a:kanegamene mabu ba:moe hopeno hibi alo ebete numita.

¹⁰ Huiyatiya ebete du tetelo da:pata:mene nato ukamida komo kiya:tawama:ne, mabu ebegodolo alo puliyala ebenu to gabo hidamo kumima:.”

¹¹ Ba:ba tetelo Ya:suti tabo ba moga:me na:goiya;, “Aeno mabulubi Lasalesiko u bewatita, huiyatiya nale ebetamo tote ebe konemodoetema:nemo.”

12 Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebetamo na:ga:luya:, “Kodawa, ebete u da:watita, hidonomola! Tawetawete ebegodone nuluhukuta.”

13 Ya:suku ta:matapa:te ba:ma ka:na ga:luya:, mabu ebete iba:tamo u wata tabo da:goiya: ba: Lasalesikono hoe komoma: goiya:, huiyatiya iba:te ba:be taboeno ipuwa kalawiya:ha:, ba:bema: iba:te hibi u wata komoma: na:goemo emalagidoluya:.

14-15 Ba:bene Ya:suti ebena taboeno ipuwa hawakalimilo ba:ma ka:na goiya:, “La: nulia:la:, ditidi nale Lasalesikoba: lutaha: tetelo ebete hoenomo a:hoi. Huiyatiya nale ebe mabuma: tepo ipuwalo menemene kiya:tawutaha:. La: mabuma: naeno kalakala bitana, mabu tete tatalila ebena hoe komodo la:le naeno ko helo umiti na hibima: ba:bo komidinima:nemata. Ba:bema: wadiyala a ebetamo kotolamiya:.”

16 Ba:ba tetelo Tomasiko, ebena eta mahilo Nedewale Gudula, ebete komo ta:matapa:tamo na:goiya:, “Kubahenola, a hiliyonomate Iya:tulamedawago ba:bamo tolamete eba:go koneha:lahuya:.”

Ya:suku Ba: Hoe Ipuwane Mahiga Komoeno Helo Mabula

17 Ba:bene Ya:suti Betani habamo da:nuluhukuya:, ebete Lasalesikono komo ba:ma ka:na nuliya:, ebete da:hoi netewa-netewa hegela bobo ipuwalo kapitanui.

18 Ba:be Betani haba Yelusalema ko haba tatalinomolo itana, ba:be ko habamo tolame gaboen

tete ba: netewa-kapiya kilomita keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.

¹⁹ Ba:bema: komo Yu tawakalubi hiliyonomate Lasalesikono hoe tabo uliti, iba:te ko habane a:pelameholiya: ebene nanikokubi Ma:liko ba:gala Matako ibi kopegelebadilamema:

²⁰ Ba:bene ba:ba tetelo Matate Ya:sukunu pe komo uliti eba:go alugama: ba: dito tuya:, huiyatiya Ma:liko katuya:ha:, ebete genamalo lutiya:.

²¹ Matate Ya:sukuba: nalugate ebete ebe na:negoemiya:, “Kodawa, ama: ba:malo nemedetale naeno amogate ba:ka:hoena!”

²² Huiyatiya na iya:tawala, ka:lo ama:le Godoko bada komoma: da:kiyamemena:, ebete ama:tamo hibilo kikamema:na:ta.”

²³ Ba:bene Ya:suti ebe na:goemiya:, “Amia:no amogate hoe ipuwane gala kakamahigama:ne.”

²⁴ Matate ebene tabo ba huiya na:goiya:, “Iyo, na iya:tawala Godote Kuititi Hegelalo hibima: midipi hiliyonomo ka:ka:mo kakawadiya:paa:latelema:ne, Lasalesiko bana.”

²⁵ Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Na ba: hoe ipuwane mahiga komoeno helo mabula, ba:gala na ba: wiboha: ka:ka:la, ba:bema: kebe lumagiti na hibima: da:midinimini, hoe ipuwado ebete wiboha: ka:ka: konelawema:ne.

²⁶ Ba: hibila, kebe lumagiti nagodolo ba emedena na hibima: da:midinimini, ebete a:kahaa:mene. Ama: ba:moe komo hibima: na:ka:midiuta?”

²⁷ Matate ebene tabo ba huiya na:goiya:, “Iyo, Kodawa! Nale ama: hibima: na:miditamata, ama: ba: Kelisote, Godokono Gudulata. Ebete ya:lo

tetelo ba:moe hopamo kopema: da:goiya:, ama: ba:be lumagilata.”

Ya:suti Lasalesikono Hoe Komoma: Dihiya:

²⁸ Ba:bene Matate ba:moe tabo olamagiti, ebete genamamo gala katote ebene naniko Ma:litam tabo diya gabodo ba:ma ka:na ne-goiya:, “Iya:tulamedawa a:pe, ebe ama: umima: ubi bihatita.”

²⁹ Ba:bema: Ma:liti ba:moe tabo duliya: ebete tiyonomo mahigate Ya:sukuba: alugama: ba: dito tuya:.

³⁰ Ba:ba tetelo Ya:suti Betani haba tatalilo hawela bamitiya:, Matate dopamo eba:go kebolo ka:naluguya: ba:be atu bahilo.

³¹ Ba:bene Ma:liti genamane tiyonomo du-luhukuya:, ba:ba tetelo komopa:te ebe gelebadim-ima: da:pelamiya:, ba:bi tawakaluba:te atumu genamane kikuliti ebe ba:bo ta:matuya:, mabu iba:te nemalagidoluya: Ma:liti Lasalesikono bobo habalo ihima: to.

³² Huiyatiya Ma:liti bobo habamo katuya:ha:, Ya:suti kebolo ka:lutiya: ba:bamo tuya:. Ebete ebe numiti ebene nato mabamo ba nega na:goiya:, “Kodawa, ama: ba:malo nemedetale naeno amogate ba:ka:hoena!”

³³ Ba:ba tetelo Ya:suti Ma:liko ba:gala puya:te eba:go da:pelamiya: ibi hiliyonomoeno ihimi komo umiti ebene tepo ipuwalo ibi konomamo emalagidolete ebe atumu ihima: kewageliya:.

³⁴ Ba:bene ebete ibi na:goelamiya:, “La:le ebe bobamo keba teta:mo kihatiuima?”

Iba:te ebene tabo ba huiya na:ga:luya:, “Kodawa, ama: ago pete ebene bobo haba na:puma:.”

³⁵ Ba:ba tetenomolo Ya:suti ba:bo ihiya:

³⁶ Ba:bene tawakaluba:te ebeno ihi komo uliti na:ga:luya:, “Numa:la:, ebeno mabulubi emalagidolo komo konomola.”

³⁷ Huiyatiya komopa:te na:ga:luya:, “Ba:moe dubuti baidi tamiho dubu a:hiduimi, aba: hibila:ka:? Ebete tiyolo na:petale, ebeno mabulubiti ba:ka:hoena:.”

Ya:suti Lasalesiko Hoe Ipuwane Dadipatiya:

³⁸ Ba:ba tetelo Ya:suti ebeno tepo ipuwalo ihima: gala ba kewagele bobo habamo ba:bo tuya:, ba:be bobote haka iya:ha:midale tetelo ba itana, tawakaluba:te Lasalesikono ape ihatete boboeno gigiho ko nakolamo ba:bo takumiya:

³⁹ Ba:bene Ya:suti ba:bolo da:pola:nuya: ba:bi komo dubu na:goelamiya:, “La: gigihoeno nakola tama:mo nemokamidala:.”

Ba:ba tetelo huiyatiya hoe lumagino naniko Matate na:goiya:, “Kodawa, hiya:! Ka:lo ebeno apete netewa-netewa hegela tetelo itana, ba:bema: ebeno abale nibote kubanomamo kopatema:ne.”

⁴⁰ Ba:bene Ya:suti ebeno tabo ba huiya na:goiya:, “Nale ama: dopamo ba:ma ka:na a:goememata, ama: Godoko hibima: da:midimina: ebeno helo konomo kumima:na:ta.”

⁴¹ Ba:bene komo dubate bobo gigihoeno nakola tama:mo emokamidate, Ya:suti Godokono Hunu Habamo gahimilo na:goiya:, “Nabiwi, na ama:tamo kalakala tabo begoemo, mabu ama: naeno toetoe tabo ulinakata.

⁴² Iyo, na iya:tawala ama: hiliyonomo tetelo naeno tabo ulihonakata, huiyatiya nale ba:moe

tabo ba:moi tawakalubino holoholo hapulu goemo, iba:te naeno hibi komo ba:ma ka:na kiya:tawahama:, ama:le ba:moe hopo habamo na a:poenamiya:ta.”

⁴³ Ba:bene Ya:suti ba:moe kalakala tabo Godotamo olamagiti, ebete ebenu tabo madodo hunamo adipatete ibulunomamo na:goiya:, “Lasalesi, ama: bobo ipuwane na:puluhuka!”

⁴⁴ Ba:ba tetelo hoe dubuti Ya:sukunu tabo duliya:, ebete bobo ipuwane ba:bo puluhukuya:, huiyatiya ebenu nato, kokoto, ba:gala wato kalikamo a:wiholemela, Yunapa:te ibino ha:laha tawakalubi kalikamo keba ka:na ka:wiholenaka ba:ba ka:na. Ba:bene Ya:suti tawakalubi na:goelamiya:, “Wadiyala la:le ebe ba owalubi ebenu apene kaliko na:pahalamilima:la:.”

*Yu Watowatopa:te Ya:suku Anakapumima:
Nopo Da:tamotiya:*

Ma:t 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2

⁴⁵ Ba:ba tetelo puya:te Ma:liko gelebadimima: da:pelamiya:, Ya:suti Lasalesitamo bada komo kododiya:, iba:te ba:be hanohano komo umiti komo hiliyonomate hibima: ba:bo midiya:,

⁴⁶ huiyatiya komopa:te hibima: midihino Pa:lisi kapiyuimipa:tamo tolamete ibi ba: dito nikiyalamiya:.

⁴⁷ Ba:be mabuma: Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Godotamo hawa:goeno ikamehopino

watowatopi, iba:te komo Ka:nisolo dubu* ba:bo ka:lamiya: iba:go tabo kapimilo koga:lama:. Ba:bene iba:te tabo ba:ma ka:na ga:luya;, “Ba:moe dubuti hiliyonomo hanohano komo bododilina, ba:bema: a bada komo na:kododima: ebe duhimima:?”

⁴⁸ Keba tetelo ale eta komo ododihino dito duma:tepama:, hiliyonomo tawakaluba:te ebe hibima: miditi Ko Gawadubuma: koga:lama:na:. Ba:ba tetelo Lomanapino alaholohopa:te pelamete aeno Godoko Adikumino Genama ba:gala aeno hopo konomo kopekubahilamema:na:!”

⁴⁹ Ba:ba tetelo eta dubu ebeno mahilo Kayapasitila, ebete ba:be gogolo Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawama: eda:nami, ba:bene ebete komo Ka:nisolo dubatamo na:goiya;, “A:iye, la: daedaepima: akeda:hala:! Mabu keka: la:le ba:moe dubutamo ododima: hibi gabo kumitaha:? Ale ebe dito kanakapumima:nema:!”

⁵⁰ Iyo, wadiyala hiliyonomo tawakalubi ipuwalo kapiyadawanomote na:haa:mene komopi mabuma:, ba:bema: aeno hopote a:kakubamene, aba: hibila:ka:?”

⁵¹ Ba:ba tetelo Kayapasiti Ya:sutamo maubalo ba:ma ka:na emalagidoluya;, ba:moe tabo ebe

* **11:47:** Buka ka:lamiholewawa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Ya:suku tetelo komo Yu tawakalubino watowatopi dubu ba:moe ba:bi Ka:nisolo dubula. Ba:bi watowatopa:te Yu tawakalubino hiya:hiya: komo ba anagilamelelame, kubapa:tamo ibino huiya ba:bo ikalamenakuya;, huiyatiya ba:bi Ka:nisolo dubagodolo helo kitanamiha: lumagi hoea:mo oemema:.

ha:kiya ebeno mulu ukuia:mo olamagi. Huiyatiya hibi komote ba:ma ka:na itanuya;, Godote ba:moe tabo ebe ipuwado olamagitiya;, mabu ba:be gogolo ebete Kayapasitamo haba ikamiya: ebete hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawama: keda:nama:. Ba:bema: Ya:suti hoeheno, dopamo Kayapasiti ba:moe taboeno ipuwa iya:tawaheno hibilo a:goiya;, Ya:suti ebeno Yu tawakalubi hiliyonomo mabuma: kohoema:ne.

⁵² Huiyatiya Godote Kayapasiko ipuwado ba:moe tabo Yunapi kapiyatamo kagoiya:ha:, ao, ebete ba:ma ka:na goiya;, ba:moe hopo konomolo hiya:hiya: demedehona ibi ipuwalo puya:te ebeno gugudima: deda:hanamena;, Ya:suti ebeno hoe komodo ibi hiliyonomo gala kuwatete ibi kapiya badininipalama: komidilima:ne.

⁵³ Ba:bene Kayapasiti ba:moe tabo Ka:nisolo dubatamo dolamagitiya;, ba:ba tetene tupuimiti iba:te Ya:suku anakapumi gabo ba:bo ohowadiya:.

⁵⁴ Ba:bema: Ya:suti ibino komo iya:tawate tete nanekelelo Yudiya hopolo hawakala kapata:nakuiha:. Ebete huiyatiya ebe ta:matapa:go ba:be hopo miya:pate Ipala:ima habamo tolamete ba:bolo nemediya;, ba:be haba ba: dito hopo tamelo itana.

⁵⁵ Ba:bene Yunapino Adaguila: Poko ododi tete tatalima: dediya;, poko ododi tete peheno komo ibi hiliyonomate Yelusalema ko habamo dopamo tolameholiya;, mabu ibi ubila Godokono holoholo hapulu ibino ape ukulale komodo kuba dalowa: komokomo dopamo wibuilamete galane ebeno poko kododima:.

⁵⁶ Ba:ba tetelo komo iba:te Godoko Adikuminno Hiya: Genama ipuwalo nutitatate Ya:suku nohowadilo ibi ha:kiya ibi ipuwalo na:ga:luya:, “La:eno ukui keba ka:nala:ka:, Ya:suku poko habamo ba:ka:pemene?”

⁵⁷ Iba:te tabo ba:ma ka:na da:ga:luya: mabu Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, iba:te tabo ya:lo ihatiya:, “Kebe lumagiti Ya:suku dumimini, wadiyala ebete tiyolo a na:pikiyaa:ma:mene, ba:bene ale tolamete ebe nelawete du genamamo dito kopihatema:nema:.”

12

Ma:liti Hido Nibo Ihi Ya:sukunu Natamo Da:haminamiya:

Ma:t 26.6-13; Mak 14.3-9

¹ Yu tawakaluba:te Adaguila: Poko kododima:sikisi hegelate ba nepola:na, Ya:suti Betani habamo gala ba:bo kapuluhukuya:, ba:be haba ba: Ya:suti hoe ipuwane dadipatiya: ba:be dubu Lasalesikono habala.

² Ba:bene Lasalesikono naniko Matate komo owalubipa:go Ya:sukunu hido baa: bododimitiya:, ba:bene dubu hiliyonomate baa: da:nahutiya:, Lasalesiko ibi ipuwalo na:lutiya:.

³ Huiyatiya ebena eta naniko Ma:liti huiya konomo hido nibo ihi ilina, ebena mahilo ba:nadala, ebete adahete Ya:sukunu natamo pehaminamete ebena hinibamo nato a:la:li ba:bo meteteholemiya:. Ba:bene ba:be genama gu ba:be ilinoeno hido nibote tabonomo a:tabuya:.

⁴ Ba:ba tetelo Ya:sukunu eta ta:matadawate baa: naha habalo na:lutiya:, ebeno mahilo ba: Keliy-otanapi Yudasitila, galane ebete Ya:suku anaka-pumpipino kokotamo ebe kihatema:ne. Ebete Ma:likono ododi komoma: na:goiya:,

⁵ “Mabu keka: ebete ba:moe hido nibo ilina kolowamima: kanimidiha:? Ebete ba:ba ka:na newageletale kapiya gogoeno oko huiya mani buwatena:, ba:bene ale awaepa:tamo bikalameholena!”

⁶ Yudasiti ba:moe tabo da:goiya: ebete ha:da amiho gabodo goiya:. Ebete ilinaha: tawakalubino modoboha: komokomo kemalagidolenakuiha: huiyatiya ebe ubila ba:be ko mani ebete ha:kiya kuwatema:, mabu ebe Ya:suku kapiyuimipino mani umidawama: ba eda:na komo tetelo ebete mani pilolo uwatenakui.

⁷ Ba:bema: Ya:suti ebe ta:matapa:tamo na:goiya:, “La: Ma:liko na:miya:pala:, ebe natamo hido komo bododi. Iyo, nale hoeha: tetelo ebete naeno ape bobamo ihate komo emalagidololo ba:moe hido nibo ilina naeno apa:mo ba:bema: hamina.

⁸ La: numa:la:, awaepa:te tete ga:ga:nomolo la:go bemedehonamena:, la:eno ubi tetelo ibi nowalubilinakuya:la:, huiyatiya na emedena tetelo la:go a:kemedenam, tete tatalila nale la: komiya:palema:nemata.”

Yu Watowatopa:te Lasalesiko Anakapumima: Nopo Da:tamotiya:

⁹ Ba:ba tetelo komo tawakalubi hiliyonomate Ya:suku Betani habalo emede komo duliya:

iba:te ebe umima: ba:bamo ba: dito tolamiya:
 Huiyatiya iba:te Ya:suku kapiya umima: kato-
 lamiya:ha:, ibi ubila Ya:suti hoe ipuwane dadi-
 patiya: ba:be dubu Lasalesiko atumu kakanu-
 mima:.

¹⁰ Ba:bene Yu watowatopi ba:be komo duliya:
 iba:te nopo ba:bo tamotiya: Lasalesiko Ya:sukuba:
 kanakapulamema;

¹¹ mabu Lasalesikono komone hiliyonomo
 tawakaluba:te Ya:suku hibima: a:midiya:.

*Ya:suti Yelusalema Ko Habamo Da:na:pa:guya:
 Ma:t 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*

¹² Eta hegelalo puya:te Yelusalema ko habalo
 Adaguila: Poko ododima: da:pelamiya:, ibi hiliy-
 onomate iya:tawahuya: Ya:suti ba:be habamo
 da:pitiya:.

¹³ Ba:bema: iba:te ele uwateholete eba:go
 alugama: ba tolamita ibulunomamo na:ga:lutiya:,

“Godoko nadipata:la:!

Godo, amia:no mahilago da:pita,

wadiyala ama: ba:be lumagi

na:koimiya:!

Ebe ba: a Isalaela tawakalubino

Ko Gawadubula!”

¹⁴ Ba:bene Ya:suti uli ape donoki-goe umiti ba:be
 hunamo dito emediya:. Ebete ba:ba ka:na
 ododiya: Godokono tabote hibima: keda:ma:,
 mabu ebena Bukalo eta tabote ba:ma ka:na bi-
 tana,

¹⁵ “Yelusalemanapa:la:,

la: akatoletolehala:
 Numa:la:, la:eno Ko Gawadubuti
 ba: na:pita,
 iyo, ebete donoki-goe deha:poto
 hunamo emedete pita.”

¹⁶ Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matapa:te
 ba:moe Buka taboeno ipuwa hidamo
 kemalagidolutiya:ha:, huiyatiya galane Ya:suti
 Godokono helo alago hoe ipuwane da:mahiguya:,
 ba:ba tetelo ibino ukuiti tuputupuhulamete iba:te
 ba:bo ga:luya:, “Hibila, Ya:suti Yelusalemamo ba
 na:pa:ga, ale ebe da:milimihuima:, Godokono
 Buka tabote ebeno komoma: hibinomoma: ba:bo
 edi!”

¹⁷ Dopamo Ya:suti Lasalesiko bobo ipuwamo
 neka:miti hoe ipuwane dadipatiya:, ba:ba tetene
 tupuimiti puya:te ba:be hanohano komo dumiya:,
 iba:te hiya:hiya: habahabamo tolameholete komo
 hiliyonomo tawakalubi ba:bo nikiyahalamiya:.

¹⁸ Ba:be mabuma: Yelusalemanapi hiliyono-
 mate ba:be komo iya:tawahate, iba:te Ya:suti ib-
 ino habamo pema: duliya: ebe umima: ba: dito
 pelamiya:.

¹⁹ Ba:bema: Pa:lisi kapiyuimipa:te ubiha:ma:
 ba eda:ha ibi ha:kiya ibi ipuwalo na:ga:luya:,
 “La: numa:la:! A kahelohelohutaha:, hiliyonomo
 tawakaluba:te a miya:poete ebe ba: na:ta:mata!”

*Komo Yuha:pa:te Ya:suku Umima: Pilipiko
 Da:ga:lamiya:*

²⁰ Yunapino Adaguila: Poko ododi tetelo komo Yuha:pa:te Yelusalema ko habamo Godoko adikumi: da:tolamiya:, ibi atumu ba:be poko habalo na:nepola:nuya:.

²¹ Ba:bene Ya:sukunu ta:matadawa eta Pilipiko, ebe ba: Betasaidanapila, komo iba:te ebetamo nikuliti ebe na:nega:lamiya:, “Mabulubi, a Ya:suku umima: ewagelitama:.”

²² Ba:bema: Pilipiti A:nduluku da:kiyamiya:, ibi netewapa:te badi tote Ya:suku ba:bo nega:lamiya:.

²³ Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Tete ba: a:pe, Godokono helo alote Tawakalubino Naniwi ba a:la:mina ebe dawagaminamene, tawakalubi hiliyonomate ebena hibi komo ba:bo kumima:na:.

²⁴ Ba:bema: na la:tamo hibi tabonomo begoemo, kona kikipote haka ipuwamo ma:tigate da:nehoemene, ebena ka:ka:te hibilo a:kawibamene mabu galane komo kona kikipate ba:be ipuwane kopikulima:na:.

²⁵ Ba:gala kebe lumagiti ebena ka:ka: kapiya demalagidolona, ebena ka:ka:te kalatidima:ne, huiyatiya kebe lumagiti ba:moe hopolo ebena ka:ka: emalagidoloheno, ebena ka:ka:te Godokono Hunu Habalo itana itana tetelo bitanamene.

²⁶ Ba:bema: kebe lumagiti naeno huiyaha: okodawama: eda:ma: ubi dihatemene, wadiyala ebete na na:ta:mahena:mene, ba:bene nale kebe habalo demedenamo ebete ba:be atu habalo nago bemedenamene. Ba:gala eta komo, kebe lumagiti naeno hibi okodawama: deda:mene, naeno Nabiwiti ebe hunamo kadipatema:ne.”

Ya:suti Ebedo Hoe Komoma: Da:goiya:

²⁷ Ba:bene Ya:suti Godotamo tabo ba olamagi na:goiya:, “Ka:lo na tepo ipuwalo menemenomoma: editamo, ba:bema: Nabiwi, na ama:tamo bada tabote na:ka:goemo? Nale ba:ma ka:na ba:ka:goemo, ‘Nabiwi, modoboha: ba:moe olalati tetete natamo pe’? Ao, nale ba:mako tabo a:kagaa:mo mabu na ba:moe temeteme lawema: hopo habamo ba:bema: piya:mo.

²⁸ Ba:bema: Nabiwi, ama: ha:kiya amia:no helo alo ipuwado ama: nawagaminuya:.”

Ya:suti ba:moe tabo ba goita ba:ba tetenomolo Godokono Hunu Habane tabote ba:ma ka:na pihitiguya:, “Na ha:kiya na ya:lo awagaminuya:mo, ba:gala na ha:kiya gala kakawagaminama:nemo!”

²⁹ Ba:ba tetelo puya:te Ya:suku tamelo da:la:mota:hanuya:, ba:bi tawakalubi hiliyonomate ba:be tabo madodo uliti na:ga:luya:, “Ba:moe ba: alomote goewata,” huiyatiya komopa:te na:ga:luya:, “Ao, ebe ba: Godokono nopodawate ebetamo polamagita.”

³⁰ Ya:suti ibino tabo ga:la komo iya:tawate na:goiya:, “Ba:moe tabote na mabuma: kapeha:, la: mabuma: pe.

³¹ Ba: hibila, ka:lo hopo habanapa:te ibino kuba ododili mabuma: huiya kuwatema:na:, ba:bene ba:moe hopoenno kuba gawadubu Saitanako Godote ebenedo wato kikipo kitamidamema:ne.

³² Ba:gala Godote na hunamo dadi-panatenemene, ba:be hoe komodo na huiyatiya hiliyonomo tawakalubi natamo komagahelama:nemo.”

³³ Ya:suti ba:moe tabo dolamagiya: ebenu ipuwa ba:ma ka:nala, ebe keha pihigalo keba ka:na da:hoemene, ebete ba:be komo behawakalimiya:.

³⁴ Ba:bene tawakalubi hiliyonomate Ya:sukunu tabo ba huiya na:ga:luya:, “Godokono Tutumu Tabo Bukate a biya:tua:mena, ebenu Oemedawa Kelisote emedena tetelo bemedenamene. Ba:bema: ama: ba:ma ka:na badama: ka:gaa:wa, Godote Tawakalubino Naniwino hoe komodo ebe hunamo kadipatema:ne? Tawakalubino Naniwi potela:ka:?”

³⁵ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Godokono alote la: ipuwalo tete nanekela:mo ga:ga:dopo kitanama:ne, ba:bema: wadiyala la: ba:moe alo ipuwado na:wapata:lamenala:. La: hidamo, du komote la:tamo akapa:la:, mabu du ipuwado da:pata:na ba:be lumagi iya:tawaha: ebete kebe gabodo da:tona!

³⁶ Ba:bema: du komote pehenu alote la:enu tolame gabo ba a:la:minana, wadiyala la: hibima: na:mida:la:, ba:bene la:le aloenu gugudima: keda:hama:nemata.” Ba:moe tabo olamagi da:wibuya:, Ya:suti ba:bi tawakalubi hiliyonomo miya:palete diya gabodo eta baha:mo tote ba:bo nilutiya:.

Komo Yu Tawakaluba:te Ya:suku Hibima: Kamidiya:ha:

³⁷ Ba: hibila, Ya:suti hopo habalo ba emedena Godokono helo kohawakalimima: ebete tawakalubino holoholo hapulu hiliyonomo hanohano komokomo bododilinakui, huiyatiya puya:te ba:bi komo dulamenakui ibi

ipuwalo komo Yu tawakaluba:te ebe hibima:
kamidiya:ha:.

³⁸ Ba:bene ba:moe komote ba: ba:ba ka:na
uluhukuya:, Godokono ukui hawakalimidawa
Aisayate da:goiya:, ba:be tabote hibima: keda:ma:.
Ya:lo tetelo ebete tabo ba:ma ka:na goiya:,

“Kodawa,
ama: amia:no ko helo
puya:tamo da:hawakaliminaka,
ale amia:no tabo iba:tamo dolamagimima:,
hibima: pote ka:midi?
Lumagi kalutaha:, puliyanomola.”

³⁹ Ba:bema: mabu keka: tawakaluba:te Ya:suku
hibima: midi modoboha:ma: deda:hana? Aisay-
ate ba:be komo hawakalimima: eta tabo ba:ma
ka:na kagoiya:,

⁴⁰ “Godote hibima: midiha:pino baidi
duhuma: midililamete,
ibino tepo ipuwoeno ukui
akakodakoduilamelelamiya:.
Ba:bema: ebete ibi mabuma: na:goena,
‘Iba:te baida:mo hibi komo umi modoboha:,
iyo, ibino tepo ipuwalo
naeno hido komo iya:tawa modoboha:.
Iba:te ibino tepo ipuwoeno ukui
hidamo nemalagidolotale natamo
bohobila:na:,
ba:bema: na modobola
ibi nale hiduilame.’ ”

⁴¹ Ba: hibila, tawakaluba:te Ya:suku ubiha:ma: deda:hamena:, Aisayate ba:be komoma: ba:moe tabo ya:lo a:goiya:, mabu ebene baiditi hiya:ma: ba eda:hame ebete Ya:suku Godokono helo alote a:la:minutalo ba:bo umiya:.

⁴² Ba:bene komo tawakaluba:te Ya:suku ubiha:ma: ba eda:ha, atu tetelo komo tawakalubi ba:gala komo ibino watowatopa:te ebe hibima: ba:bo midiya:. Huiyatiya ba:ba:te Pa:lisi kapiyuimipi tolelamelelo ibino hibima: midi komo kahawakalimiya:ha:, Pa:lisi watowatopa:te mauba ipuwalo ibi hiya:hiya: habahaboeno baidi ibubulamehole genamamo a:pa:la:ha talona ihatelamekapoma:.

⁴³ Ba: hibila, iba:te Ya:suku ta:mata ipuwalo kodakodalo kapola:nuya:ha: mabu ibi ubila tawakaluba:te iba:tamo kokalakalahama:, huiyatiya Godote iba:tamo da:kalakalana iba:te ba:be komo koamo kemalagidolonamiha:.

Ya:sukunu Tabote Tawakalubino Komokomo Anagilamelelame Komo

⁴⁴ Ba:bema: Ya:suti ibulunomo ba goewata na:goiya:, “Kebe lumagiti na hibima: da:midinina ebete na kapiya hibima: kamidininaha:, ebete na da:poenamiya: ba:be dawa atumu hibima: na:kamidina,

⁴⁵ ba:gala kebe lumagiti naeno komo dumina, ebete na da:poenamiya: ba:be dawoeno komo na:ka-umina.

⁴⁶ Ba: hibila, na ba:moe hopo a:la:minama: piya:mo, ba:bema: kebe lumagiti na hibima: da:midinina ebete du ipuwalo a:kemedenamene.

⁴⁷ “Ba:gala ba:moe ba: eta komola. Kebe lumagiti naeno tabo uliti papamiwataheno, nale ebeno komo a:kanagiya:midama:mo mabu na hopo habanapa:tamo kuba huiya ikalamema:kapiya:ha:, huiyatiya na ibino ka:ka:mula:lalamema:piya:mo.

⁴⁸ Numa:la:, kebe lumagiti na ubiha:ma: eda:te naeno tabo komokomo uwateheno, ebeno komo anagiya:midamema: eta Kodawate ba:luta. Iyo, Godote Kuititi Hegelalo naeno tabo komamo ba:be lumagino komo kanagilamelemema:ne,

⁴⁹ mabu nale dolamaginamo ba:bi tabo komokomo na ha:kiya naeno ukuilo kolamaginaha:, huiyatiya Nabiwiti na da:poenamiya: nale ebetamo papamiwatalo ebeno tabonomo bolamaginamo.

⁵⁰ Na ba:moe komo iya:tawala, Nabiwino tutumu tabo ba:wiboha:ka:ka:la, ba:bema:ebete na keba ka:na ka:goenamenako, na ba:ba:ba ka:na olamaginakomo.”

13

Ya:suti Ebeno Ta:matapino Nato Dukulalelamentiya:

¹ Yu tawakalubino Adaguila: Poko ododima:kapiya hegelate ba nitana, Ya:suti ba:bo iya:tawuya: ba:moe ba: tetela, ebete tatalila ba:moe hopo miya:pate Nabiwi Godotamo kotoma:ne. Ba: hibila, puya:te ba:moe hopolo ebenoma: deda:hanama:, Ya:suti ibi malemalelelelo konomamo emalagidolenami,

ba:bema: ibi ba:be malemala:go magatalete kuititinomamo ba:bo nuluhukuya:.

² Ba:bene ba:be dulu Ya:suti ebe ta:matapa:go ahidinate baa: benahaniya:. Ba:be du peheno Saitanate dopamo eta ta:matadawa Yudasikono tepo ipuwamo kuba ukui ba:ma ka:na ihatemiya:, ebete Ya:suku anakapumpino kokotamo ebe kihatema:, ba:moe Yudasiko ba: Keliyotanapi Saimonokono gudula.

³ Hibila, Ya:suti ba:moi netewa-kapiya komo ya:lo iya:tawuya:, Nabiwi Godote ebetamo helo ikamiya: hiliyonomo komokomo ododilima:, ba:gala ebe ba: Godogodone piya:, ba:gala ebe ba: Godotamo gala kakatoma:ne.

⁴ Ba:be mabuma: ebete baa: naha habane mahiganate, atuino kaliko pekananate huiyaha: okodawamo a:la:li meteteholeno kaliko lawenate dito puliniya:.

⁵ Ba:bene ebete wahikalamo beya haminanate ebena ta:matapino nato ukulalelame ba:bo tupuiminiya:, ba:gala ebete da:puliniya: ba:be a:la:li meteteholeno kalikamo ebete ibino nato a:la:li ba:bo meteteholelameniya:.

⁶ Ba:bene ebete Saimono Pitatamo da:peniya: Pitate ebetamo na:goeniya:, “Kodawa, ama: naeno nato ba:kukulaleomena:?”

⁷ Ya:suti tabo ba huiyana ebe na:goemeniya:, “Ama: iya:tawaha: nale ama:tamo bada komo dododinamo, huiyatiya ama: galane kiya:tawama:na:ta.”

⁸ Ba:bema: Pitate na:goeniya:, “Ao, ba:be komo modoboha:! Ama: naeno nato a:kukulala:mena:ta.”

Ya:suti huiyatiya ebe na:goemeniya;, “Nale amia:no nato ukulaleheno ama: nagodolo haba-henola.”

⁹ Ba:bema: Pitate ebetamo na:goeniya;, “Kodawa, kubaha:, ama: naeno nato kapiya akukulala:la:. Wadiyala ama: naeno kokoto ba:gala wato atumu na:kukulalenamiya:.”

¹⁰ Ba:bene Ya:suti na:goeniya;, “Kebe lumagiti mala: ya:lo da:tui ebeno apeno dalowa: puliyala, huiyatiya ebete ebeno nato kapiya nukulala:mene. Ba:moe komo ba: hibila, la: hiliyonomate uliulinoma: eda:huimata, huiyatiya la: ipuwalo kapiya dawate ulinoma: keda:naha:.”

¹¹ Ya:suti ba:moe tabo da:goeniya: mabu ebete ya:lo iya:tawuya;, ta:matapi ipuwalo ebe pote anakapumipino kokotamo dihatemene.

¹² Ba:ba tetelo ebete ebeno ta:matapino nato ukulalelame da:wiboniya;, ebete ebeno atuino kaliko gala kapulinate ba: dito emedeniya:. Ba:bene ebete ibi na:goelameniya;, “La: iya:tawahala:ka;, nale la:tamo dododimo ba:be komoeno ipuwa?

¹³ La:le na la:eno Iya:tulamedawama: ga:lanakomata ba:gala Kodawama: akaka:naminakomata. Ba: hibila, na ba: ba:betela.

¹⁴ Ba:bema: galane la:le ba:moe naeno ododi komo ba:ma ka:na demalagidolonakoma, ‘Aeno Iya:tulamedawa ba:gala Kodawa, ebete aeno nato ukulalea:meni,’ wadiyala la: ha:kiya la: ipuwalo etate etoeno nato atumu nukulalemenakuya:la:.

¹⁵ Iyo, nale la:tamo ba: go bododimo, galane

tetelo la:le komopa:tamo ba:ma ka:na nododina:kuya:la:.

¹⁶ Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, eta okodawoeno helote ebena oko namutudawoeno helo a:kagogolale, ba:gala tabo atadawoeno helote ebe da:poememene ba:be kodawoeno helo a:kagogolamene.

¹⁷ Ba:bema: la: ba:moi komokomo iya:tawahate, ba:ma ka:na etate etatamo, etate etatamo, huiyaha: oko dowatinakoma, ba:bene la:godolo konomo kalakalate bitananakomene.”

*Ya:suti Yudasikono Komo Da:hawakaliminiya:
Ma:t 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23*

¹⁸ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo na:goeniya:, “Godokono Bukalo eta tabote ba:ma ka:na itana, ‘Nago baa: da:nanako, ba:be lumagiti naeno alaholodawama: keda:ma:ne,’ ba:bema: ba:ma tetelo a ipuwalo ba:moe tabo komote hibima: keda:ma:ne, Godokono ubila. Ba: hibila, na la:eno komo iya:tawanomola, mabu la:le na ta:mahenema: nale la: uwatimata, ba:bema: ba:moe tabo komote la: hiliyonomoeno komoma: kagoenaha:, kapiya lumagino komoma: goena.

¹⁹ Ba:be lumagino komote uluhukuhino nale la: dopamo goelamemata. Ba:bene ebena komoma: Buka taboeno komote hibilo duluhukumini, la: hibima: ba:bo komidima:nemata na ba: emedena tetelo demedenamo ba:be dawala.

²⁰ Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, nale kebe okodawa doememo, pote ba:be okodawa kalakalago dowlubimini ebete na kowlubinima:ne, ba:gala pote na dowlubinimini ebete

na kapiya a:kowalubina:mene, ebete na Oe-namedawa Godoko atumu kakowalubima:ne.”

²¹ Ba:bene Ya:suti ba:moe tabo olamagi da:wiboniya: ebete tepo ipuwalo menemenenomoma: eda:nate ebe ta:matapa:tamo hawakala na:goeniya:, “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, la: ipuwalo etate na anakapunamepi kowalubilima:ne na kolawenema:.”

²² Ba:bema: ebe ta:matapa:te ibi ipuwalo ba uma:tepahuina nemalagidoloniya:, “Ba:moe kuba pote na:kododimini?” huiyatiya iba:te lumagi kuminiya:ha:.

²³ Ba:ba tetelo Ya:suti ebe ta:matapi ipuwalo poko koamo demalagidolonami, ba:bete Ya:suku tamelo na:lutiya:,

²⁴ ba:bene Saimono Pitate kokotamo ba goena ebe na:goemeniya:, “Ama:le Iya:tulamedawa na:kiyama: ebete pokono komoma: kolamagina.”

²⁵ Ba:bene ba:be ta:matadawate Ya:suku tama:mo nemedatepanate ebe na:goemeniya:, “Kodawa, ba:be lumagi potela:ka:?”

²⁶ Ya:suti ebeno tabo ba huiyana na:goeniya:, “Nale baa: kalila:mo adutiti kebe lumagitamo dikamemo, ba:be ba:be lumagila.” Ba:ba tetelo ebete baa: kalila:mo adutinate, Keliyotanapi Saimonokono gudu Yudasitamo ba: dito ikameniya:.

²⁷ Ba:bene Yudasiti ba:be baa: da:laweniya:, ba:ba tetenomolo Saitanate ebeno tepo ipuwamo ba: dito opeganiya:.

Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goeniya:, “Ama:le kebe komo ododima: dewagelena, wadiyala tiyonomo nododa:.”

28 Ba:ba tetelo baa: naha habalo da:pola:nuya:, ba:bi komo ta:matapi ipuwalo eta lumagiti Ya:sukunu taboeno ipuwa kalaweniya:ha:.

29 Yudasiti ibino kapiyuimipino mani umidawama: eda:nami, ba:bema: komopa:te nemalagidoloniya: Ya:suti poko ododino komo baa: konuwatehoma: goena, ba:gala komopa:te nemalagidoloniya: ebete awaepi mana:mo konowalubilima: goena.

30 Ba:bene Yudasiti Ya:sugodone baa: da:laweniya:, ba:ba tetenomolo ebete iba:godone mahiganate du ipuwamo ba: dito nopeganiya:.

Ya:suti Uli Tutumu Tabo Ebe Ta:matapa:tamo Dikalameniya:

31 Yudasiti ibi da:miya:paliniya: ba:ba tetelo Ya:suti komopa:tamo na:goeniya:, “Ba:ma tetelo Godokono helo alote Tawakalubino Naniwi ba a:la:mina ebe kawagaminama:ne, ba:gala Tawakalubino Naniwiti ebena ododi komodo Godoko kawagaminama:ne.

32 Ba:bema: Godote ebe ha:kiya ebe Tawakalubino Naniwi ipuwado dawagaminamene, ba:be atu tetelo ebete Tawakalubino Naniwi helo alamo ba a:la:mina ebe kawagaminama:ne. Ba: hibila, ebete ba:be komo tiyonomo kododima:ne.”

33 Ba:bene Ya:suti eta tabo bekagoeniya:, “Naeno guguda:la:, na la:go tete nanekele emeda:tepate la:le na ba:bo kohowadinima:nemata. Iyo, nale kebe tabo Yu watowatopa:tamo dopamo da:goimo, ka:lo la:tamo ba:be atu tabo bekagoemo, nale kebe habamo da:tomo la:le ba:be habamo pelame modoboha:.

³⁴ “Huiyatiya ka:lo dulu na la:tamo uli tutumu tabo bikalamemata la: kowalubilima:. Wadiyala la:eno emede ipuwalo etate eta malemalelo ne-malagidolonala:, nale la: keba ka:na kemalagido-letanama ba:ba ka:na.

³⁵ Keba tetelo la: ipuwalo etate eta malemalelo kemalagidolo, etate eta malemalelo kemalagidolo, la: ba:ba ka:na dewagelenama, ba:moe gabodo hiliyonomo tawakaluba:te kiya:tawahama:na: la: ba: naeno ta:matapilata.”

Ya:suti Pitako Da:kiyameniya;, Ama:le Na Iya:tawaha:ma: Kogoema:na:ta

Ma:t 26.11-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34

³⁶ Ba:bene Saimono Pitate Ya:sutamona:goeniya;, “Kodawa, ama: kebamonaka:tomena:?”

Ya:suti tabo ba huiyana na:goeniya;, “Nale kebe habamo da:tomo, ba:ma tetelo la:le na ta:mahene modoboha:, huiyatiya hibila, la:le na galane kota:mahenema:nemata.”

³⁷ Ba:bene Pitate ebe gala na:kagoemeniya;, “Kodawa, mabu keka: nale ba:ma tetelo ama: ta:maheha:ma: da:gaa:? Na modobola naeno ka:ka: ama: mabuma: gobogobamo kihatema:nemo.”

³⁸ Ba:ba tetelo Ya:suti ebeno tabo ba huiyana na:goeniya;, “Amia:no ka:ka: na mabuma: hibilo ba:kihateomena:? Na ama:tamo hibi tabonomo begoemo, ka:lo dulu kakabate goehoheno ama: netewa-kapiya teta:mo na iya:tawaha:ma: kogoema:na:ta.”

14

Ya:suku Ba: Hibi Gabola Nabiwi Godotamo

¹ Ba:bene Ya:suti tabo moga:melo ebe ta:matapa:tamo na:goeniya;, “La: tepo menemenema: ba:gala ukui bilibilima: akeda:hala:. Wadiyala la: Godoko hibima: na:mida:la;, ba:gala la: na atumu hibima: na:midina:la:.

² Ba: hibila, naeno Nabiwino genama gulu la:eno emedeho haba hiliyonomo ba:pola:na. Ba:moe komo ha:dama: neda:tale nale la: ba:ka:goelametana:, iyo, na la:eno hibi habanomo hiduilamema: kotoma:nemo.

³ Ba:bene na la:eno haba nihiduilamete gala kapete la: ba:bo kopuwatema:nemata, ba:ba tetelo a hiliyonomate kapimilo naeno habalo ba:nemedenama:.

⁴ Ba: hibila, nale kebe habamo da:tomo, la: ba:be habamo tolame gabo iya:tawahala.”

⁵ Ba:bene Tomasiti Ya:sutamo na:goeniya;, “Kodawa, ama:le kebe habamo da:tomena: a ba:be haba iya:tawaha:, ba:bema: a gabo keba ka:na na:kiya:tawahama:?”

⁶ Ya:suti ebeno tabo ba huiyana na:goeniya;, “Na ba: gabola, ba:gala na ba: hibi komo hawakalimidawala, ba:gala na ba: wiboha: ka:ka:la. Lumagiti na ipuwado Nabiwi Godotamo kotoma:ne, eta gabodo a:katoamene.

⁷ Numa:la:, la: naeno komo iya:tawahala, ba:bema: ba:ma tetene tupuimiti la: naeno Nabiwino komo atumu kakiya:tawahama:nemata. Ba: hibila, la: ebe ya:lo umia:mata.”

8 Ba:bene Pilipiti ebetamo na:goeniya:, “Kodawa, ama: atamo Nabiwino komo da:hawakalimimina:, a komodoboma:nema:.”

9 Ya:suti tabo ba huiyana na:goeniya:, “Pilipi, nale tete ga:ga:nomolo la:go emedenamimo, ba:bema: mabu keka: ama:le naeno komo hibilo kiya:tawanaha:? Ama:le na dunami ba:be gabodo ama:le Nabiwi ba: umia:ta, ba:bema: keka: mabu ama:le ba:ma ka:na da:gaa:, ‘Nabiwino komo atamo na:hawakalima:’?”

10 Pilipi, ama: ba:moe komo hibima: na:ka:midiona, na Nabiwi ipuwalo bemedenamimo ba:gala Nabiwiti na ipuwalo bemedena?”

Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapi hiliyonomatamo na:goeniya:, “Nale la:tamo kebe tabo kolam-aginakuimo, ba:bi tabo komokomate nagodone kapelamenaha:, huiyatiya na ipuwalo demedena, ba:be Nabiwiti naeno hiya:hiya: tabamo ebenu hido oko bowatina.

11 Ba:bema: wadiyala la: ba:moe komo hibima: na:mida:la:, na Nabiwi ipuwalo bemedenamimo ba:gala ebete na ipuwalo bemedena. Huiyatiya la: la:eno ukuilo ba:moe komo kodakodama: da:ga:lanama, ba:bema: nale kebe hanohano komo la: ipuwalo dododilinakuimo, wadiyala la: ba:bi komoeno ipuwa ba emalagidolo na hibima: na:midina:la:.

12 Ka:lo dulu na la:tamo hibi tabonomo begoemo, kebe lumagiti na hibima: da:midinimini, nale dowatinamo ebete ba:be atu oko ba:ka-owatinamene. Ba: hibila, ba:be lumagino oko owati helote naeno oko owati helo konegogoloma:ne mabu na ba: Nabiwitamo kotoma:nemo.

13 Ba:bema: la:le naeno mahilamo bada komoma: na da:toenamehonema, nale la:tamo kikalamema:nemata mabu naeno ododi komodo Nabiwiti ha:kiya ebe kawagaminama:ne.

14 Iyo, la: naeno mahilamo bada komoma: na da:toenamehonema, na la:tamo dito kikalamema:nemata.”

Godokono Gobogobote Hibima: Midipa:tamo Pema: Ya:suti Da:goeniya:

15 Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo eta tabo bekagoeniya:, “La: na malemalelo demalagidolonema la: naeno tutumu tabamo kopapamila:hama:nemata.

16 Ba:bema: nale naeno Nabiwi kogolemema:nemo, ebete eta Owalubidawa la:tamo kopoemema:, ba:bete emedena tetelo la:go bemedenamene.

17 Ebe ba: Godokono Hido-talona Gobogobola, Godokono hibi komo da:hawakalimina ebe ba:be dawala. Hopo habanapa:te ebe a:kuma:la:, ba:gala ebeno komo a:kiya:tawahala:, ba:bema: iba:te ibino tepo ipuwalo ebeno helo hibilo a:kalawa:mena:. Huiyatiya la: hibima: midipino komo eba ka:naha: mabu la: ebeno komo iya:tawahanomola, iyo, ebete emedena tetelo la:godolo bemedenamene.

18 Ba:bema: nale la: dito a:kamiya:pala:mata, ao, nale ba:moe Owalubidawa la:tamo hibilo kopoemema:nemo, ba:bene ebete la:godolo ba emedena galane na ha:kiya la:tamo gala kakapema:nemo.

19 “Tete nanekelelo hopo habanapa:te na a:kunama:mena:, huiyatiya la:le na

kunamema:nemata, iyo, na wiboha: ka:ka:go emedenamo, ba:bema: la: ba: atumu ba:be ka:ka:go emedehonamata.

²⁰ La:le na gala da:kunamema, ba:be hegelate da:puluhukumini, la: ba:moe komo ba:bo kiya:tawahama:nemata, na naeno Nabiwi ipuwalo emedenamo ba:gala la: na ipuwalo emedehonamata, ba:bene na atumu la: ipuwalo bemedenamona.

²¹ Ba:bema: puya:te naeno tutumu tabo hiliyonomo uwatete da:papamila:nakomena:, ba:ba:te na malemalelo emalagidolonena. Ba: hibila, kebe tawakaluba:te na malemalelo demalagidolonena, naeno Nabiwiti ibi atumu malemalelo ba:kemalagidolena, ba:gala nale ibi atumu malemalelo ba:kemalagidole na ha:kiya naeno komo iba:tamo ba:hawakaliminakomo.”

²² Ba:bene eta Yudasiti, Keliyotanapi Yudasitiha:, ebete Ya:suku nalateda:niya:, “Kodawa, hopo habanapa:te ama: umihino, ba:ba tetelo a ha:kiya ama: keba ka:na na:kumitamena:?”

²³ Ya:suti tabo ba huiyana na:goeniya:, “Kebe lumagiti na malemalelo demalagidolonena, ebete naeno tutumu tabamo ba:papamiwatanakomene, ba:bene naeno Nabiwiti ebe malemalelo bemalagidolonamene, ba:gala ale ebetamo pete ebegodolo ba:pemedinama:.

²⁴ Huiyatiya kebe lumagiti na malemalelo emalagidolonenaheno, ebete naeno tutumu tabamo a:kapapamiwatamene. Ba:moe komo ba: hibila, la: nagodolo dulihonakoma ba:bi tutumu tabo naenoha:, ba:bi tutumate na da:poenamiya:

ba:be Nabiwigodone pelamena.

²⁵ “Nale la: miya:paleheno ba:moi komokomo dopamo la:tamo ba: olamagimo.

²⁶ Ba:bene nale la: da:miya:palema, Nabiwi Godote naeno mahilamo eta Owalubidawa la:tamo kopoemema:ne, ebe ba: ebena Hido-talona Gobogobola. Ba: hibila, nale dopamo kebe hiliyonomo komo la: diya:tulamenakuima, ebete pete ba:bi atu komokomo la: gala ba kapiya:tulame la:eno ukui ba:bo ba:tuputupuilamenakomene.

²⁷ Ba:gala ba:moe ba: eta komola, nale la:tamo naeno tepo ipuwalo ditana ba:be hete bikalamemata. Ba:be hete ba:moe hopo haboenoha:, ba:bema: la: la:eno tepo ipuwalo ukui bilibila:go ba:gala tola:go akemedehala:.

²⁸ “Nale la:tamo hibilo da:goemo la: ulimata, na Nabiwi Godotamo tote ba:bene la:tamo gala kakapema:nemo. Numa:la:, la:le na hibilo male-malelo nemalagidolonenatale, naeno to komoma: la: ba:kalakalahona:, mabu ebena helo konomola, naeno helo na:gogolona.

²⁹ Ba:moe komote uluhukuhino na la: dopamo goelamemata, ba:bema: ba:moe komote hibilo duluhukumini, ba:ba tetelo la: hibima: komidima:nemata.

³⁰ Huiyatiya ka:lo dulu na la:tamo tabo konomo a:kolamaga:mo, mabu hopo haba namutudawa ba: na:pe. Ba:be kubadawoeno helote hibilo natamo kitanaha: nale ebetamo kopapami-watama:,

³¹ huiyatiya naeno Nabiwiti na kebe komokomo kododilima: da:kiyanamenako,

nale ba:bi komo ba ododili ebe kapiyatamo papamiwatanakomo. Iyo, ba:moe ba:be gabodo hopo habanapa:te naeno komo niya:tawahamena:, nale naeno Nabiwi malemalelo demalagidolonamo.

“Ba:bema: wadiyala la: na:pakaminala:, a ba:moe genamane kotolamiya:.”

15

Ya:suku Ba: Hibi Gala:ipi Tupina Gao Kehala

¹ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo eta tabo bekagoeniya:, “Na ba: hibi gala:ipi tupina gao kehala, ba:gala naeno Nabiwiti ba:be gao keha umidawama: eda:na.

² “Ba:bema: ba:moe kehoeno nolohoha: gedawa hiliyonomo ebete mabunomamo iya:hiliti gobogobamo kiya:hekema:ne, huiyatiya da:nolohonaka ba:bi gedawa hiliyonomo hunu pahago ebete hunuya kiya:hilima:ne iba:te konomamo gala kakanolohoma:.

³ Ba: hibila, nale la:tamo kebe tabo komokomo kolamaginuimo ba:bi tabote la: ukulalenomo dukulali, la:le uliulinoma: ba:bo eda:huiмата.

⁴ Ba:bema: wadiyala la:le na hibi gao ke-hagodolo nemedehonala:, ba:bene na ba: atumu la: ipuwalo bemedenamomo. Ba:moe komo hi-damo nemalagidolala:, gao gedawate ebenu apa:mo moga:henomo ebe ha:kiya a:kanolamene, ba:bema: la: na ipuwalo emedenaheno la:le hibilo a:kanolohamata.

⁵ “Na ba: hibi gala:ipi tupina gao kehala, la: gedawalata. Kebe lumagiti na ipuwalo demedena:menene ba:gala na atumu ebe ipuwalo demedena:meno, ebete konomamo konoloma:ne. Huiyatiya na la:eno tepo ipuwalo emedenaheno la: ha:kiya eta hido komo a:kododa:mata.

⁶ Ba:bema: kebe lumagiti na ipuwalo emedenaheno, ebe ba: nolohoha: gedawa keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala. Pali namutudawate ebe gobogobamo da:da:namene kaloloma: ba:bo koneda:ma:ne, ba:bene eta lumagiti pelawete koa:mo dito kopa:da:nama:ne.

⁷ Ba: hibila, la: na ipuwalo demedenama ba:gala naeno iya:tulame tabote la:eno tepo ipuwalo da:pola:namene, ba:ba tetelo la: naeno hiya:hiya: tabo hibilo ba ta:matale bada komoma: naeno Nabiwi da:ga:lamema ebete ba:be komo la:tamo kikalamema:na:ta.

⁸ Mabu keba tetelo la: naeno hibi gao keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na konomamo da:nolohoma, ba:ba tetelo la: ba:moe komo hidamo kohawakalimima:nemata, la: ba: naeno hibi ta:matapilata. Ba:moe ba:be gabodo Nabiwi Godote ebe ha:kiya ebe kawagaminama:ne.

⁹ “Numa:la:, Nabiwiti na malemalelo keba ka:na kemalagidolonena, nale la: ba:ba ka:na emalagidolenamata, ba:bema: wadiyala la: naeno malemale ipuwalo nemedeniya:la:

¹⁰ Ba: hibila, la: naeno hiya:hiya: tutumu tabamo hibilo da:papamila:hanama, ba:be gabodo la:le naeno malemale ipuwalo bemedena:mata, nale naeno Nabiwino tutumu tabamo papamiwatalo ebena malemale ipuwalo demedena:meno ba:ba ka:na.

11 Ba:bema: nale la: ba:moe tabo begoelamemata, mabu na ubila naeno kalakalate la:eno tepo ipuwalo tabote ba:bolo kitanama:.

12 “Ba:moe ba: naeno ko tutumu tabola la:tamo. Nale la: malemalelo keba ka:na kemalagidole-tanama, la: ipuwalo etate eta ba:ba ka:na nemalagidolohuiniya:la:.

13 Numa:la:, eta lumagiti ebeno mabulubino ka:ka: mula:lendamema: ebeno ka:ka: gobogobamo dito dihatemene, ba:ba ka:na ebegodolo hibi malemale komote konomamo kohawakalama:ne.

14 “Ba:gala eta komo, la:le naeno tutumu tabamo da:papamila:hama, ba:be gabodo la: naeno mabulubima: keda:hama:nemata.

15 Ba:bema: ba:ma tetene tupuimiti nale la: naeno huiyaha: okopima: gala a:kaka:lama:mata mabu huiyaha: okopa:te ibino namutudawoeno tepo ipuwoeno ukui hibi a:kiya:tawahala:. Huiyatiya nale Nabiwigodone kebe komokomo kulihuya:mo, ba:bi hiliyonomo komo la:tamo a:hawakalilamimo, ba:bema: la: naeno hibi huiyaha: okopiha:, ao, la: ba: naeno mabulubilata.

16 Ba:bema: ba:moe ko komo akadodala:, la:le na lawenehenonale la: dopamo uwatimata, la:le hopo haboeno hiya:hiya: hopolo ba nemedehona hibi gaote la: ipuwalo konolohonama:. Ba:bene la:eno gaote emedena tetelo ba pola:na, la: bada komoma: Nabiwi Godoko naeno mahilamo da:toemehonakoma, ebete ba:be komo la:tamo ba:bo bikalamenakomena:ta.

17 Ba:moe ba: naeno ko tutumu tabola la:tamo, la: ipuwalo etate eta malemalelo nemalagidolohuiniya:la:.”

*Hopo Habanapa:te Ya:suku Ta:matapa:tamo
Komaubahama:na:*

¹⁸ Ba:bene Ya:suti eta tabo bekagoeniya;
“Hopo habanapa:te la: naeno ta:matapa:tamo
da:maubahamena:, ba:ba tetelo nemalagi-
doluya:la: iba:te dopamo natamo a:maubahaliya:.

¹⁹ Ba:bema: la: hopo habanapima: hibilo
neda:honatale iba:te la: kalakalago buwatetana;
huiyatiya nale la: ibi ipuwane uwatimata,
ba:bema: iba:te la: ubiha:ma: eda:halo la:tamo
ba:maubahanamena: mabu la: iba:go kapiyama:
keda:hanaha:.

²⁰ Ba:gala nale la: dopamo da:goelamima,
la:le ba:moe tabo gala na:kemalagidolala;
okodawoeno helote ebena oko namutu-
dawoeno helo a:kagogolale. Ba:bema:
kebe tawakaluba:te natamo koko temeteme
dikanamenakui, iba:te ba: la:tamo atu
temeteme ba:kikalamenakomena:ta, ba:gala
kebe tawakaluba:te naeno iya:tulame tabamo
da:papamila:hui, ba:ba:te la:eno iya:tulame
tabamo atumu kakapapamila:hama:na:.

²¹ “Numa:la:, na da:poenamiya: ba:be dawoeno
komo hopo habanapa:te iya:tawahaha:, ba:bema:
iba:te na mabuma: la:tamo kuba komokomo
bododilinakomena:.

²² Nale iba:tamo pete Godokono hibi tabo po-
lamagiha:tale, ebena mauba komote ibino kuba
ododili mabuma: ba:ka:pena:, huiyatiya nale
ba:moe hopo habamo da:piya:mo, ba:ba tetene
tupuimiti ibino kuba ugumuili gabo kitanamiha:,
ba:bema: ibino kuba huiyate hibilo ba: na:pe.

²³ Numa:la:, ibi ipuwalo kebe lumagiti natamo
da:maubana, ebete atumu naeno Nabiwitamo

na:kamaubana.

²⁴ Ba:bema: nale hopo habanapi ipuwalo naeno Nabiwino koko hanohano komo pododiliha:tale, ebena mauba komote ibino kuba ododili mabuma: ba:ka:pena:. Huiyatiya na ibi ipuwalo ebena helo konomamo a:hawakalimimo, eta hopo lumagiti ba:bako helo hawakalimi modoboha:, iyo, iba:te naeno helo hibinomolo umiya:, huiyatiya iba:te natamo ba:gala Nabiwitamo koamo maubahana.

²⁵ Numa:la:, ibi ipuwalo ba:moe komote ba:ma ka:na uluhukui Godokono Buka tabote hibima: keda:ma:, mabu ebete Yunapa:tamo dikalamiya: ba:be Tutumu Bukalo tabote ba:ma ka:na itana, 'Nale ibi mabuma: hidohido komo ba ododilina, huiyatiya iba:te natamo a:maubahuya.'

²⁶ "Naeno ta:matapa:la:, na eta Owalubidawa la:tamo kopolemema:nemo, ebe ba: Nabiwi Godogodone da:puluhukuna ba:be Hidotalona Gobogobola. Ebe ba: Godokono hibi komo hawakalimidawala, ba:bema: ebete hopo habanapa:tamo da:pemene naeno komo kopehawakalimima:ne,

²⁷ ba:bene la: ba: atumu naeno komo na:kahawakalimiya:la:, mabu hibila, naeno oko tupuimi mabuni la: ba: nago emedenamimata."

16

¹ "Na ka:lo dulu ba:moi komokomo hiliyonomo la:tamo olamagimo, mabu na ubihinola la:le nato ukamidahale.

² Tete ba: na:pe, Yu tawakaluba:te la:tamo talona kihatelamema:na:ta la: ibino hiya:hiya:

habahaboeno baidi ibubulamehole genama guamo a:pa:la:hama:, ba:gala ba:ba tetelo komopa:te la: anakapulamema: nopo ba tamote ba:bo kemalagidoloma:na: iba:te Godokono oko bowatina.

³ Ba: hibila, iba:te ba: ba:ba ka:na la:tamo koko kuba ododilima: kewagelema:na:, mabu iba:te naeno komo ba:gala naeno Nabiwino komo iya:tawahaha:.

⁴ Ba:bema: numa:la:, na ba:moi komokomo la:tamo ba: olamagimo, mabu na ubila ba:moe kuba tetete da:puluhukumini la: ba:bo kemalagi-doloma:nemata, ebete aeno temeteme komoma: a ya:lo a:kiyaa:mi.”

Godokono Gobogoboeno Oko Owati Komo

Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo eta tabo bekagoeniya:, “Na dopamo ba:moi komokomoma: la: kakiyahalameha:, mabu naeno oko tupuimi mabuni pete ba:ma teta:mo puluhuku, ba:be tete ga:ga:dopolo nale la:go emedenamimo.

⁵ Huiyatiya tete ba: na:pe, na da:poenamiya: ba:be dawatamo na gala kakatoma:nemo. La: ba:be komoma: ukui bilibilima: ba eda:hana, huiyatiya etate na ba:ma ka:na kalateda:nenaha:, ‘Ama: kebamo na:ka:tomena:?’

⁶ mabu la: naeno to komo ba emalagi-dolona tepo ipuwalo menemenenomoma: eda:hanamata.

⁷ Ba:bema: nale la: hibi tabo begoelamemata, nale la: da:miya:palema ba: hido komola, mabu na toheno la:eno eta Owalubidawa, ebe ba: Godokono Gobogobola, ebete la:tamo

a:kapa:mene. Iyo, na la: ipuwane da:tomo, ba:ba tetelo na ba:be Hido Owalubidawa la:tamo hibilo kopoemema:nemo.

⁸ “Ebeta hopo habanapa:tamo da:pemene, ba:ba tetelo ebete iba:tamo netewa-kapiya komokomo kopehawakalilamema:ne, ba:moi komokomo ba: hopo haboeno kuba ododili komo, ba:gala Godokono tuputupu emede komo, ba:gala Godote tawakalubino kuba ododili mabuma: iba:tamo huiya ikalame komo, ba:moi ba:bi komokomola.

⁹ Ba: hibila, Godokono Gobogobote hopo habanapino kuba ododili komo kopehawakalilamema:ne mabu iba:te na hibima: kamidini-naha:.

¹⁰ Ba:gala ebete tuputupu emede komo kopehawakalimima:ne, mabu tete tatalila na Tuputupudawate ba:moe hopo miya:pate Nabiwi Godotamo gala kakatoma:nemo, ba:ba tetelo la: la:eno baida:mo na gala a:kunama:mata.

¹¹ Ba:gala Godote tawakalubino kuba ododili mabuma: huiya iba:tamo dikalamemene, ebena Gobogobote ba:be komo kopehawakalimima:ne, mabu Godote ba:moe hopoeno Kuba Gawadubu Saitanatamo kuba huiya hibilo kikamema:ne, iyo, ebete ba:be komo kododima: tabo ya:lo ihatiya:.

¹² “Ba: hibila, nagodolo hiliyonomo komokomo ba:pola:na la:tamo olamagima:, huiyatiya ba:ma tetelo la:eno ukui modoboha: ba:bi komo la:le kuwatema:.

¹³ Huiyatiya Godokono hibi komo Hawakalimidawate da:pemene, ba:be Hido-talona Gobogobote la: ebena hibi gabodo dopalamete, la: ba magatale hiliyonomo komo

ba:bo kiya:tawahama:nemata. Ba:ba tetelo ebete ha:kiya ebenu ukuilo a:kolamaga:mene, huiyatiya ebete kebe komokomo Nabiwigodone dulihanako ebete ba:bi komo kapiya la:tamo bolamaginakomene, ba:gala kebe komate hopo habamo da:pikulimina:, ba:bi komate pelameheno dopamo ebete la:tamo ya:lo ba:hawakalilamenakomene.

¹⁴ Iyo, ebete ba:moe gabodo na kopawagaminanema:ne, mabu ebete naeno tepo ipuwoeno komokomo uwatete la:tamo hibilo kopehawakalilamema:ne.

¹⁵ Numa:la:, Nabiwigodolo da:pola:na ba:bi hiliyonomo komokomo ba: naenola, ba:bema: ebenu Gobogobote modobola naeno tepo ipuwoeno komokomo la:tamo hawakalilame, nale la: da:goelamema ba: ba:ba ka:na.”

Tepo Ipuwoeno Kalakala Komo Ba:gala Menemene Komo

¹⁶ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo eta tabo bekagoeniya:, “Tete tatalila la:le na la:eno baida:mo a:kunama:mata, ba:bene tete nanekele da:wibomene la:le na gala kakunamema:nemata.”

¹⁷ Ba:bene ebenu ta:matapi ipuwalo komopa:te komopa:tamo ga:lanakui, komopa:te komopa:tamo ga:lanakui, ba:ma ka:na ewageleniya:, “Ya:suti ba:moe tabo badama:ka:goe, tete tatalila la: na a:kunama:mata ba:bene tete nanekelelo la: na gala kakunamema:nemata? Ba:gala ebete Nabiwitamo toma: da:goe, ba:moe taboeno ipuwa keba ka:nala:ka:?”

18 Ba:gala ale ba:moe eta komo iya:tawaha:, ebete 'tete nanekelo' tabo da:goe, ba:be tete kebako tetela:ka:?"

19 Ba:ba tetelo iba:te ibi ipuwalo Ya:sukunu tabo ipuwoeno komoma: kebe hiya:hiya: alateda: tabo da:ga:laniya:, Ya:suti iya:tawanate iba:tamo gala na:kagoeniya:, "Iyo, nale tabo ba:ma ka:na olamagimo, tete tatalila la:le na a:kunama:mata, ba:bene tete nanekelolo la:le na gala kaku-namema:nemata. La: ba:moe taboeno ipuwama: ka:ga:lonama?"

20 Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, na la: ipuwane da:tomo ba:ba tetelo hopo habanapa:te kokalakalahama:na:, huiyatiya la:le na ba la:name tepo menemene konomamo ba:bo kiya:tawahama:nemata. Huiyatiya numa:la:, tete nanekelo da:petomene, la:eno tepo menemene komo wibote la:le na mabuma: ko kalakala gala kakalawema:nemata.

21 Ba:bema: ba:moe komo ba: lamitu kame-nate gudu alahimima: temeteme dulita keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala. Ebete gudu ba alahimi ko temeteme ba:bo kiya:tawama:ne, huiyatiya ebeno gudu da:hawakalamene ba:ba tetelo ebe-godolo kalakala kapiyate kitanama:ne, mabu ebeno temeteme ba: a:wibo ba:gala ebeno guduti ka:ka:go hawakala.

22 La:eno komo ba: atumu, ba:ma tetelo la:le naeno to komoma: tepo ipuwalo menemenenomoma: eda:hanamata, huiyatiya nale tote la:tamo gala da:kapuluhukumu la:le ko kalakala gala ba:bo kakalawema:nemata, ba:be kalakala eta lumagiti kubahimi modoboha:.

23 “Na la:tamo hibi tabonomo begoemo, ba:be kalakala hegelate la:tamo duluhukumini, ba:ba tetelo la: la:eno modoboha: komoma: na gala a:katoenamehona:mata. Ba:ba tetene tupuimiti la: naeno mahilamo kebe komokomoma: Nabiwi Godoko da:toemehonakoma, ebete ha:kiya ba:bi komo la:tamo bikalamenakomena:ta.

24 Dopamo tetelo la:le naeno mahilamo ebe katoemehonakuiha;, huiyatiya ba:ma tetelo nale la: begoelamemata, wadiyala la: ebe na:toemehonakuya:la:, ba:bene la: ebegodone hido komo da:lawenakoma ba:be gabodo la:eno kalakala komote konomamo bitananakomene.”

Ya:sukunu Helote Hopo Haboeno Helo Anaka-pumi Komo

25 Ba:bene Ya:suti eta tabo bekagoeniya;, “Nale iya:tulame uwa:mo ba:moi komokomo la:tamo ba: a:hawakalilamemo, huiyatiya tete kopema:ne nale la: uwa:mo gala a:kiya:tulama:mata, ba:ba tetelo na naeno Nabiwino komo la:tamo hawakalanomo kolamagima:nemo.

26 Ba:be hegelalo nale Nabiwitamo la:eno modoboha: komoma: gala a:katoetoma:mo, huiyatiya la: ha:kiya naeno mahilamo ebe ba:toemehonakomata.

27 Numa:la;, Nabiwiti la: malemalelo nemalagidolenata. Ebete ba:ma ka:na ewagelena mabu la:le na malemalelo ba emalagidolonena, nale ebegodone da:piya:mo ba:be komo la: hibima:na:midinamata.

28 Iyo, ba: hibila, na Nabiwigodone ba:moe hopamo piya:mo, huiyatiya ba:moe ba: tetela,

nale hopo haba miya:pate Nabiwitamo gala kakatoma:nemo.”

²⁹ Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebetamo na:ga:laniya:, “Kalakala konomola, a ba:moe tabo modobolo lawema: mabu ama: atamo iya:tulame uwa:mo kolamaginaha:, hawakala olamaginata.

³⁰ Iyo, ka:lo dulu a ba: iya:tawahama: ama: hiliyonomo komokomo iya:tawanomola, ba:bema: eta lumagiti eta komoma: ama: alateda:heno ama: ebeno tepo ipuwoeno ukui ya:lo kiya:tawama:na:ta. A ba:moe komone hibima: na:midinama:, ama: ba: Godogodone piya:ta!”

³¹ Ba:bene Ya:suti ibino tabo ba huiyana na:goeniya:, “Ka:lo dulu la: na hibilo hibima: na:ka:midinionama?”

³² Tete kopema:ne, iyo, ba: na:pe, la: nagodone la:eno hiya:hiya: genamamo alahutihote, ba:bene na ha:kiya kolutama:nemo. Ba:ba tetelo nago demedena ba:be Nabiwi ebe kapiyate na a:kamiya:pana:mene, ebete nago kolutama:ne.

³³ “Ba:bema: numa:la:, nale ba:moi komokomo la:tamo ba: olamagimo, mabu na ubila la:le na ipuwalo ba emedena naeno hetete la:godolo kitanama:. Ba: hibila, ba:moe hopolo la: koko temeteme biya:tawahanakomata, huiyatiya na:kalakalahala:! La: akatoletolehala: mabu naeno helote ba:moe hopoeni helo ya:lo anakapumi.”

17

Ya:suti Ebe Ha:kiya Ebeno Komoma: Godotamo

Toetoe Tabo Dolamaginiya:

¹ Ya:suti ba:moe tabo olamagi da:wiboniya;, ba:ba tetelo ebete Godokono Hunu Habamo ba gahimina toetoe tabo ba:ma ka:na olamaginiya;

“Nabiwi, tete ba: a:pe. Wadiyala ama:le na amia:no gudu ba awagaminane naeno hido komo na:hawakalima;, ba:bema: na atumu ama: ba awagamina amia:no hido komo kohawakalimima:nemo.

² Ba: hibila, ya:lo tetelo ama:le ko helo amia:no Gudutamo ikamiya:ta, ba:bema: hopo habanapi hiliyonomate ebetamo hibilo kopapamila:halema:na;, ba:gala ama:le ibi ipuwalo kebe tawakalubi ebetamo dikamihuya:la, ibinomate wibo:ka:ka: ebegodone kolawema:na:.

³ Ba:be wibo:ka:ka:keno komo ba:ba:ma ka:nala. Tawakaluba:te ama: hibi kapiya Godoma: miditi amia:no komo ba:bo kiyatawahama:na;, ba:gala atu tetelo iba:te na Ya:su Kelisokono komo kakiyatawahama:na;, na ba: ama:le da:poenamiya:la ba:be dawala.

⁴ Ba:bema: nale ba:moe hopamo peheno ama:le ya:lo natamo kebe hiya:hiya: oko kikanamehoniuya:la, nale ba:bi oko hiliyonomo upula:limo, iyo, ba:moe gabodo nale ama:ba awagamina amia:no hido awagaha komo tawakaluba:tamo a:hawakalimimo.

⁵ O Nabiwi, ba:moe hopo ododiha: tetelo nale ama:go ba emedena agodolo ditanami, wadiyala ama:le ba:be helo alamo na ba a:la:minane amia:no holoholo hapulu na nawagaminaniya:.”

Ya:suti Ebeno Ta:matapino Komoma:

Godotamo Toetoe Tabo Dolamaginiya:

⁶ Ba:bene Ya:suti ebena toetoe tabo moga:melo gala na:kagoeniya;

“Nabiwi, ba:moe hopolo ama:le natamo dikanami ba:ba:te amia:noma: eda:huya:, ba:bema: nale amia:no komo iba:tamo da:hawakalimimo, iba:te amia:no tabamo a:papamila:huya:.

⁷ Ba:bema: ka:lo ibi iya:tawahala, ama:le ya:lo natamo kebe hidohido komo kikanamehoni-uya:la ba:bi hiliyonomo komate ba: ama:godone pelamiya:.

⁸ Iyo, ama:le natamo dikanamehoniya:la ba:bi tabo komokomo nale iba:tamo ikalameholimo, ba:bene iba:te hibilo uwatete ba:bo iya:tawahuya: nale ama:godone da:piya:mo ba:be komo, ba:gala ama:le na da:poenamiya:la iba:te ba:be komo hibima: na:midina.

⁹ Ba:bema: na ibi toetoe tabamo ama:tamo na:pewadiya:paa:latelenamo. Nale ama: komo hopo habanapino komoma: kapetoemehonaha:, huiyatiya ama:le ba:ma tetelo natamo kebe kapiyakapiya tawakalubi kikanamehoniui ibi kapiyoeno komoma: toemehonamata, mabu ibi ba: amia:nola.

¹⁰ Iyo, naeno hiliyonomo komokomo ba: amia:nola ba:gala amia:no hiliyonomo komokomo ba: naenola, ba:bema: ba:moi ta:matapi ipuwado ama:le na hopo habalo awagaminania:ta.

¹¹⁻¹² “O naeno Hido-talona Nabiwi, tete tatalila na hopo haba komiya:pama:nemo, huiyatiya ba:moe hopo ba: naeno ta:matapino

emedede habala. Ba:bema: a netewapa:te kapiya ukuilo keba ka:na kemedena:; iba:te ba:ba:ba ka:na gelebadia:go kapimilo kemedena: wadiyala ama: amia:no helo mahilamo ibi hidamo nulameniya:. Ba:be helo mahilo ama:le natamo ya:lo ikanamiya:ta, ba:gala nale dopamo iba:go ba emedena ba:be mahilamo ibi hidamo buiya:minalenamimo. Ba: hibila, ibi naeno buiya:minale ipuwalo eta kapiyate kalatidiha:, huiyatiya amia:no Buka tabote hibima: keda:ma: kapiya dubunomote ba:bema: kubui, ama:le Koe Habamo dopamo pote toma: da:goiya:la, ba:moe ba:be dubula.

¹³ “Tete tatalila nale ama:tamo kopema:nemo, iyo, nale ba:moi hiya:hiya:toetoe tabo ba:moe hopolo ba:bema:olamaginamo, mabu na ubila naeno ko kalakalate naeno ta:matapino tepo ipuwalo na:tabotabohamene.

¹⁴ Hibila, nale amia:no hido tabo iba:tamo dikalamimo, ba:be mabuma: hopo habanapa:te iba:tamo na:maubahalena. Dopamo tetelo iba:te hopo habanapa:go kapiyama: eda:hanama:, huiyatiya iba:te uli ka:ka: da:lawi iba:te hiya:tawakalubima: ba:bo eda:huya:, ba:bema: ka:lo na keba ka:na kemedena: ibi ba: ba:ba ka:nala, ibi ba:gala na, a hopo habanapima: hibilo keda:hanaha:.

¹⁵ “O Nabiwi, ama:le ibi ba:moe hopone dito uluhukulatelema: katoemehonaha:, huiyatiya nale ama: na:toemehonamata, iba:te ba:moe hopolo ba emedena ama:le ibi hidamo kobuiya:minalenama: Saitanate ibi kubahil-

amekapoma:.

¹⁶ Ba: hibila, na ba:moe hopo lumagiha:, ba:gala ibi ba: atumu ba:moe hopo tawakalubima: keda:hanaha:.

¹⁷ Na iya:tawala amia:no tabo komokomo ba: hibinomola, ba:bema: wadiyala ba:bi hibi tabamo ama:le ibi talonanomoma: na:midiliya: iba:te amia:no oko kowatinama:.

¹⁸ Ba:bene ama:le na ba:moe hopamo keba ka:na ka:poenamiuya:la, nale ibi atumu ba:ba ka:na hopo konomamo kakanoelamema:nemo.

¹⁹ Iyo, ba: hibila, ibi mabuma: na ha:kiya na talonama: miditi naeno ape nihatenamo amia:no oko kapiya kowatinama:, mabu iba:te ba: ba:ba ka:na atumu amia:no talona okopima: kakeda:hama:na:.”

Ya:suti Komo Hiliyonomo Hibima: Midipino Komoma: Godotamo Toetoe Tabo Dolamaginiya:

²⁰ Ba:bene Ya:suti ebenu toetoe tabo moga:melo gala na:kagoeniya:,

“Nabiwi, nale ama: ba:moi ta:matapi kapiyama: katoemehonaha:. Iba:te amia:no tabo hiya:hiya: tawakaluba:tamo ba nolamagimi puya:te ba:be tabo uliti hibima: da:midimina:, nale ibi mabuma: atumu ba:bema: kapetoemehonamata.

²¹ O Nabiwi, ama:le na ipuwalo keba ka:na kemedena ba:gala nale ama: ipuwalo keba ka:na kemedena, wadiyala ibi hiliyonomate ba: ba:ba ka:na kapiyama: ba eda:ha a ipuwalo nemedehonamena:. Ba:bene hopo habanapa:te ba:be komo dumimina:, iba:te

hibima: komidima:na: ama:le na da:poenamiya:la
ba:be komo.

²² Ba: hibila, ama:le na awagaminanelo kebe
helo alo ya:lo dikanamiya:la, ba:be alo nale
iba:tamo ikalamimo, ba:bema: iba:te tawakalubi
kapiyama: neda:hanamena:, ale kapiyanomoma:
keba ka:na keda:nama: ba:ba ka:na.

²³ Nale ibi ipuwalo bemedenamo ba:gala
ama:le na ipuwalo bemedenata, ba:bema:
wadiyala ibi hiliyonomate ba:moe gabodo
tawakalubi kapiyanomoma: neda:hanamena:.
Ba:bene hopo habanapa:te ibino kapiyama:
eda: komo dumimina:, iba:te ba:moi
netewa komo ba:bo kiya:tawahama:na:,
ama:le na da:poenamiya:la ba:be komo,
ba:gala ama:le na malemalelo keba ka:na
kernalagidoloneona ibi atumu konomamo ba:ba
ka:na ba:kernalagidolenamena:ta.

²⁴ “O Nabiwi, ama:le ya:lo tetelo natamo kebe
hiliyonomo hiya:hiya: tawakalubi kikaname-
honiuya:la, na ubila ba:ba:te nale demeden-
amo ba:be habalo nago kapimilo bemedehona-
mena:, ba:bene ama:le na awagaminanelo kebe
helo alo dopamo dikanamiya:la, iba:te ba:be alo
ba:bolo konumima:na:. Ba: hibila, ba:moe hopo
ododiha: tetelo ama:le na dopamo malemalelo
nemalagidolonenama:ta, ba:be mabuma: ama:
na awagaminanelo amia:no helo alo natamo
ikanamiya:ta.

²⁵ “O Tuputupu Nabiwi, hopo habanapa:te
amia:no komo kiya:tawahanaha:, huiyatiya
nale amia:no komo iya:tawala, ba:gala naeno
ta:matapi atumu iya:tawahala ama:le na

da:poenamiya:la ba:be komo.

²⁶ Iyo, nale amia:no komo ba:moi dopo ta:matapa:tamo a:hawakalimimo ba:gala ba:be atu komo emedena tetelo gala ba:kahawakaliminakomo, mabu ba:moe gabodo ama:le na malemalelo demalagidolonena ba:be komote ibi hiliyonomo ipuwalo bitanamene ba:gala nale iba:godolo bemedenamomo.

“O Nabiwi, naeno ta:matapi hiliyonomo mabuma: ba:moe ba: naeno toetoe tabo kuiti-tila. Ba:ba:la.”

18

Yu Watowatopa:te Ya:suku Anakapumima: Da:laweniya:

Ma:t 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53

¹ Ba:bene Ya:sukunu toetoe tabo Godotamo olamagi da:wiboniya:, ebete ebe ta:matapa:go tonate Kidolono bidolo na:hiwanate eta olibi kehakeha pali ipuwamo dito nopeganiya:.

² Ya:suku anakapumipino kokotamo ihatedawa Yudasiko, ebete ba:be haba iya:tawala, mabu dopamo Ya:suti komo hiliyonomo tetelo ebena ta:matapa:go ba:bamo da:tolamenakui ba:bo nekapiyuiminakuya:.

³ Ba:bema: ba:be dulu Godotamo hawa:goeno ikamehopino hununomo watowatopi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, iba:te Godokono Genama lawamepi ba:gala komo alaholohopi dubu boelameniya:. Ba:bene ba:bi dubate ibino alaholoho ilina ba:gala wuiki alo uwatenate, Yudasiti ibi ba:bo magataleniya: Ya:suti dopamo da:toniya: ba:be habamo.

⁴ Ba:ba tetelo Godokono ubi komodo kebe komate Ya:sutamo da:pikulimina:, ba:bi hiliyonomo komate pelameheno Ya:suti dopamo ba iya:tawana, ebete ba:bi alaholohopi dubatamo hawakala puluhukunate ibi na:pegoelameniya:, “La: poko kohowadionama?”

⁵ Yudasiti ba:bi dubago ba la:na iba:te na:huiyaniya:, “A Ya:suku Nasaletenapi bohowadinama:.”

Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goeniya:, “Na ba: ba:betela,”

⁶ huiyatiya iba:te ebeno ‘na ba: ba:betela’ tabo duliniya:, ba:ba tetelo ibi hiliyonomate gala hapuamo ba hilila:na hakamo ba: dito gudiniya:.

⁷ Ba:bene Ya:suti ibi gala na:kalateda:leniya:, “La: poko kohowadionama?”

Iba:te na:huiyaniya:, “A Ya:suku Nasaletenapi bohowadinama:.”

⁸ Ya:suti iba:tamo gala huiya tabo na:kagoeniya:, “Nale la: a:kiyalamemata, na ba: ba:betela. La:le na hibilo dohowadininama wadiyala na na:lawena:la:, huiyatiya na ta:mahenepi na:miya:pala:la: iba:te ibino hiya:hiya: komamo dito kotolamema:.”

⁹ Ebete ba:moe tabo begoeniya:, ebete dopamo atu du tetelo Godotamo da:goeniya: ba:be tabote hibima: keda:ma:, mabu dopamo ebete toetoe tabo ba:ma ka:na goeniya:, “Nabiwi, ama:le natamo dikanami ba:bi tawakalubi hiliyonomo ipuwalo nale eta kapiya katutiha:.”

¹⁰ Ba:ba tetelo Saimono Pitate ebeno alaholo gili magubutinate eta dubuino galo hapu dito mapi-tamidameniya:, ba:be dubuino mahilo ba: Malak-

asitila, ebe ba: Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawoeno genama okodawa etala.

¹¹ Ba:bene Ya:suti Pitatamo na:goeniya:, “A:iye, amia:no gili gala kamaka:mo na:kahula! Naeno Nabiwiti natamo dikanami ba:be temeteme kalili na hibinomolo konima:nemo, ba:bema: mabu keka: ama: na duhinamema: dewagelena?”

Iba:te Ya:suku A:nasitamo Da:magataniya:

¹² Ba:bene puya:te pali habamo da:pelameniya:, ba:bi alaholohopi dubu ba:gala ibino watodawa ba:gala Yunapino komo koko dubu, iba:te Ya:suku lawenate hala:mo matuhumihonate

¹³ A:nasitamo dopamo magataniya:. A:nasiko ba: Kayapasikono kakidubula, ba:gala Kayapasiti ba:be gogolo Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawama: eda:nami.

¹⁴ Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: niya:tawa ba:moe dubu Kayapasiko ebete dopamo Ya:sukunu komoma: Yunapi Ka:nisolo dubu ba:ma ka:na goelamiya:, “Wadiyala tawakalubi hiliyonomo ipuwalo kapiyadawanomote na:haa:mene komopi mabuma:.”

Pitate Ya:suku Iya:tawaha:ma: Da:goeniya:

Ma:t 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57

¹⁵ Tete nanেকেle da:petoniya:, Saimono Pitate Ya:sukunu eta ta:matadawago Kayapasikono genamamo ba:bo toniya:, alaholohopa:te Ya:suku dopamo da:magataniya: ba:be atu genamamo. Ba:ba tetelo eta ta:matadawate Ya:suku kuminama: genamoeno kala ipuwamo

ba: dito na:pa:ganiya: mabu Kayapasiti ebenu komo iya:tawala,

16 huiyatiya Pitate na:pa:gaheno kaloeno gigiho tamelo la:nuya:. Ba:bene dopamo da:na:pa:ganiya: ba:be ta:matadawate kaloeno gigiho teta:mo gala kapenate gigiho umidawa bohele da:pikiyameniya:, ebete gigiho Pitatamo ba:bo a:hiya:midaniya: ebete kala ipuwamo atumu kopa:pa:ganama:.

17 Ba:ba tetelo ba:be bohelete Pitako na:kiyameniya:, “Aba: hibila:ka:, ama: ba: Ya:sukunu ta:matadawa etalata!”

Pitate huiyatiya na:goeniya:, “Ao, na ebete!”

18 Ba:bene komo okopi ba:gala genama lawamepi dubu iba:te koe emadonate, ibino apete kotanotanothonama: koelo la:mota:hanuya: mabu ibi gibate ulameniya:. Ba:ba tetelo Pitate atumu iba:go koelo la:nuya:.

A:nasiti Ya:sukunu Iya:tulame Komoma: Ebe Dalateda:niya:

Ma:t 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71

19 Ba:ba tetelo Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawate Ya:suku ta:matapino komoma: ba:gala ebenu iya:tulame komoma: ebe nalateda:niya:.

20 Ya:suti huiyatiya ebetamo na:goeniya:, “Aeno Yu tawakalubi hiliyonomate kebolo da:kapiyuiminakui nale iba:tamo tabo hawakala olamaginuimo, ba:gala komo tete hiliyonomolo nale aeno baidi ibubulamehole hiya:hiya: genamalo ba:gala Godoko Adikumino Hiya: Genamalo akiya:tulamenakuimo.

Iyo, hibila, na eta tabo diya gabodo kolamaginakuiha:

²¹ Ba:bema: mabu keka: naeno tabo olamagi komoma: ama:le na dalateda:na? Puya:te naeno tabo dulihanakui, wadiyala ama: ibi nalateda:la: Iba:te iya:tawahala nale kebe tabo dolamaginakuimo.”

²² Ya:suti ba:moe tabo goenate, ebe tamelo da:la:nuya: ba:be genama lawamedawate ebe tatakolo ba anagalimina na:goemeniya:, “Ama: aeno Hununomo Watodawatamo ba:mako wato kodakoda tabo badama: ka:gaa:wa?”

²³ Ya:suti ebetamo na:huiyaniya:, “Na bada kuba tabo ka:goemo? Wadiyala ama: ba:be kuba na:hawakalima: ulihopa:tamo. Nale eta kuba ododihino hibi tabonomo da:goemo, huiyatiya ama:le na badama: kanagalinama:wa?”

²⁴ Ba:bene A:nasiti Ya:suku hala:mo matuhumiho pahalamilimihino ba:ba ka:na eta Hununomo Watodawa Kayapasitamo dito noemeniya:, ba:be dubu ba: A:nasikono kakidubula, ibi netewapa:te ba:be atu genamalo emedenama:.

Pitate Ya:suku Iya:tawaha:ma: Gala Da:kagoeniya:

Ma:t 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62

²⁵ Ba:ba tetelo Saimono Pitate koelo utinate ebeno ape ba otanotanuimina, komopa:te ebe nalateda:niya:, “Aba:, ama: ba: Ya:suku ta:matadawa etala:ka:?”

Pitate na:huiyaniya:, “Ao, na ebeteha:!”

²⁶ Ba:bene Pitate ba:be dulu galo hapu da:mapitamidameniya: ba:be dubuino eta

mabulubi, ebe ba: Hununomo Watodawoeno genama okodawa etala, ebete huiyatiya Pitako gala na:kalateda:niya:, “Ka:lo dulu ama:le Ya:sukuba: pali habalo nale la: kapimilo ulamemata, aba: hibila:ka:?”

²⁷ Huiyatiya Pitate gala Ya:suku iya:tawaha:ma: ba kagoena kakabate ba:ba tetenomolo goehoniya:.

Yunapino Watowatopa:te Ya:suku
*Paeletetamo * Da:magatuya:*
Ma:t 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5

²⁸ Ba:bene duiduiyanomolo Yu watowatopa:te Kayapasikono genama miya:pate Ya:suku Loma gabomanino tabo anagiya:mida ko genamamo ba:bo magatuya:. Huiyatiya iba:te ba:be genama guamo kanalehawaminuya:ha:, mabu iba:te ibino eta talona koamo emalagidoluya:, ba:be talonate ba:ma ka:na itana, iba:te Yuha: lumagino genama guamo a:kana:pa:la:hamena: ibino tepo ipuwate dalowa:ma: eda:halamekapoma:. Ibi iya:tawahala iba:te ba:be kukala dito

* **18:27:** Ya:suku tetelo Loma tawakaluba:te Paeleteko bepoemiya: Yunapino Yudiya hopamo, ebete ibino kapela Ko Gawadubuma: kopeda:nama:, ba:bene ba:be hopolo Paeleteko kapiyagodolo helo nitanami lumagi hoea:mo oemema:.

dadikamidalemena:, iba:te Adaguila: Poko* baa:
a:kanahamena:.

²⁹ Ba:bema: kapela Ko Gawadubu Paeletete
iba:tamo puluhukuti na:pegoiya:, “La:le ba:moe
dubu bada mabuma: ka:magaheoma? Ebete bada
kuba kododi?”

³⁰ Iba:te ebetamo na:huiyuya:, “Ebate
kuba ododiha:tale ale ebe ama:tamo
ba:ka:magahena:!”

³¹ Paeletete iba:tamo na:goiya:, “La:le ebe ma-
gatate la:eno tutumu iya:tawa komamo ebene
komo nanagiya:midamete, la:le ha:kiya ebetamo
kuba huiya ba:bo na:nikamiya:la:.”

Yu watowatopa:te huiyatiya na:ga:luya:, “Ao,
agodolo lumagi anakapumi helo kitanaha:
ama:tamo ba:be mabuma: magahema:.”

³² Ba:moe komote ba:ma ka:na uluhukuya:
Ya:suti dopamo da:goiya: ba:be tabote hibima:
keda:ma:, iyo, ebete ya:lo a:hawakalimiya: ebete
keha pihigalo keba ka:na da:hoemene.

* **18:28:** Ba:moe Adaguila: Pokoeno mabu ba: Moseseko tetelo
tupuimiya:. Ba:ba tetelo Isipiti Ko Gawadubu Pa:lote Yu
tawakalubi hiliyonomo uwatete ibi ebene huiyaha: okopima:
midiliya:, ba:bema: ebete ubihinola ibi dito oelame ibino Ka:inane
hopamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda komo dumiya:
ba:bema: eta dulu ebete ebene hoe nopodawa Isipiti hopamo
na:poemeniya: hiliyonomo Isipitinapino dopo gugudi kopanaka-
pulamename:. Ba:bene ba:be dulu hoe nopodawate Yu tawakalu-
bino gugudi adaguila:lenate, huiyatiya Isipitinapino gugudinomo
banakapulameniya:. Ba:be hanohano komodo Yu tawakalubi
hiliyonomate Isipiti hopone ba:bo ikuliniya:, ba:bema: ba:be komo
emalagidoloma: iba:te hiliyonomo gogo ipuwalo Adaguila: Poko
bododinakomema:.

³³ Ba:ba tetelo Paeletete ebeno Loma gabomanino ko genamamo na:pa:gate Ya:suku ebetamo peka:miti ebe ba:bo alatediya:, “Ama: ba: Yu tawakalubino Ko Gawadubula:ka:?”

³⁴ Ya:suti ebetamo na:huiyuya:, “Ama: ha:kiya amia:no ukuilo ka:kiyanamiuta, o komopino ukui tabo beka:kiyanamiuta?”

³⁵ Paeletete huiyatiya na:goiya:, “Ama:le na eta Yu lumagima: ka:midiniuta? Amia:no tawakalubino ba:gala ibino hununomo watowatopa:te ama: natamo magaha:ta. Ba:bema: ama:le dododi, ba:be kuba na:hawakalima!”

³⁶ Ya:suti na:goiya:, “Naeno Ko Gawadubu komo hopo haboeno komoha:. Naeno Ko Gawadubu komo ba:moe hopoeno komoma: neda:tale, naeno ta:matapa:te dito balaholona: ba:bema: Yu watowatopa:te na anakapunamema: ba:ka:lawenena:, huiyatiya naeno Ko Gawadubuino helote eta habane piya:.”

³⁷ Ba:bema: Paeletete ebe nalatediya:, “Ama: Ko Gawadubuma: eda:ma: hibilo ka:goiuta?”

Ya:suti na:huiyuya:, “Ama:le ba: a:gaa:ta. Na ba:moe hopo habamo ba:bema: pehawakaluya:mo, ba:gala na ba:bema: piya:mo Godokono hibi tabo kopehawakalimima:. Puya:te ebeno hibi komo ulima: ubi dihatenaka, ba:bi tawakaluba:te natamo pelamenaka.”

³⁸ Ba:bema: Paeletete ebe ha:kiya ebetamo na:goiya:, “Hibi komo badala:ka:?” Ebete ba:moe tabo goete genama guni puluhukuti Yu tawakaluba:tamo gala na:kapegoiya:, “Na ba:moe dubuino eta kuba kumitaha: ebe hoea:mo oemema:.”

³⁹ Huiyatiya hiliyonomo gogolo la:eno Adaguila: Poko tetelo nale la:eno ubi komamo papamiwatalo eta lumagi du genamane ebena kuba huiyane dito poemenakomo. Ba:bema: la: ubila:ka: nale la: Yunapino Ko Gawadubu dito poeme?”

⁴⁰ Iba:te ba:be tabo duliya: ga:ga:lo na:ga:luya:, “Ao, a ubihinola ba:moe dubu! A Balabasiko ubila!” Iba:te da:ka:miya: ba:be dubu pilo komokomo ba ododili komo tawakalubi ba:bo anakapulamiya:.

19

Paeletete Ya:suku Hoesa:mo Doemiya:

Ma:t 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25

¹ Ba:bene Paeletete gala katote ebena alaholohopi dubu na:negoelamiya: iba:te Ya:suku giya:pa:pa:mo ka:na:miga:tima:.

² Ba:be komote da:wibuya: alaholohopa:te ola:goeno tupina nelawete anagogobeya:midahalo a:dete Ya:sukunu watamo dito pulimiya:. Ba:gala iba:te ebe walitilo huiya konomo hawihawi kaliko kapulimiti

³ ibi ipuwalo komo hiliyonomate hiya:hiya: pelamiya: ebe tatakolo ba panagalimiho na:pega:luya:, “A:iye! Yu tawakalubino Ko Gawadubu, ama: nolata!”

⁴ Ba:bene Paeletete tawakaluba:tamo gala kapuluhukuti na:kapegoelamiya:, “Hiya:, na Ya:suku la:tamo gala na:kamagahemo. Na ubila la: niya:tawahala:, na ebegodolo eta kuba kumitaha: nale ebe hoesa:mo koemema:.”

⁵ Ba:bene Ya:suti olagoeno ilina ebeno watolo ba itana hawihawi kalikago genama guni da:puluhukuya: Paeletete tawakaluba:tamo na:goiya:, “Numa:la:, ba:moe ba:be dubula!”

⁶ Ba:bema: Godotamo hawa:goeno ikamehopino hununomo watowatopi ba:gala Godoko Adikumino Hiya: Genama lawamepi dubu, iba:te Ya:suku umiti koamo ga:ga:lo na:ga:luya:, “Keha pihigamo pihomotete, ikoko nalukulima!”

Huiyatiya Paeletete na:goiya:, “Ao, nale a:kododa:mo. La: ha:kiya la:eno ubilo ebe kehamo na:nepihomota:la:, mabu na ebegodolo eta kuba kumitaha:.”

⁷ Ba:bene Yu watowatopa:te na:ga:luya:, “Ebeta aeno kukala adikanali mabu ebete ha:kiya na:goi ebe Godokono Gudula, ba:bema: wadiyala ebete na:haa:mene.”

⁸ Paeletete ba:be komo duliya: ebeno tole kote konomoma: ba eda:,

⁹ Loma gabomanino ko genama guamo kana:pa:gate Ya:suku ba:bo nalatediya:, “Ama: kebe napila:ka:?”

Ba:ba tetelo Ya:suti eta tabo kahuiyuya:ha:.

¹⁰ Ba:bema: Paeletete Ya:sutamo na:goiya:, “Ama: huiya tabo goe ubiha:ma: kediuta? Ama: ba:moe komo hidamo nemalagidola, nagodolo helo bitana ama: dito oeme, ba:gala na modobola keha pihigamo ama: pihomotema:.”

¹¹ Ya:suti ebeno tabo ba huiya na:goiya:, “Kebe helo ama:godolo ditana, ba:be helo ama:tamo ba: Godote ikamia:ta. Ba:bema: ba: hibila, ama: amia:no kuba huiya kolawema:na:ta, huiyatiya

puya:te na amia:no kokotamo dihatena:ka, Godote iba:tamo kuba huiya konomamo kikalamema:ne.”

¹² Paeletete ba:be tabo duliya: ebete gabo bohowadiya: Ya:suku dito oemema:, huiyatiya Yu watowatopa:te ga:ga:lo na:ga:luya:, “Ama:le Konomo Gawadubu Sisakono* mabulubima: deda:na, ama:ba:moe dubu dito a:koema:mena:ta mabu ebete na:goi, ‘Na ba: Ko Gawadubula!’ Ba:be tabo olamagi ipuwalo ebete Sisatamo alaholodawama: eda:na!”

¹³ Paeletete ibino tabo ga:la uliti tabo anagiya:mida habamo ba:bo emediya:, ba:bene ebene alaholohopa:te Ya:suku genama guni tawakalubino holoholo hapuamo ba:bo puluhukutiya:. Ba:be tabo anagiya:mida haboeno mahilo ba: Nakola Hunulu Utitata Habala, Yu tawakalubino tabamo Gaba:tama: ka:minaka.

¹⁴ Ba:be hegela ba: Adaguila: Pokoeno ilina hiduilame tetela, mabu dumutu ba: Pokoeno ko hegela. Ba:bene hegela tula:mo utihino ba:ba tetelo Paeletete Yu tawakaluba:tamo na:goiya:, “Ba:moe dubu ba: la:eno Ko Gawadubula!”

¹⁵ Huiyatiya iba:te ga:ga:lo na:ga:luya:, “Ebe hoea:mo noema:! Keha pihigamo na:nepihomota:!”

Ba:bene Paeletete iba:tamo na:goiya:, “La: hibi ubilo ka:ga:lutama, nale la:eno Ko Gawadubu

* **19:12:** Sisako ba: Loma tawakalubino Konomo Gawadubula, hopo konomolo ebe kapiyate helonomoma: eda:nami. Ebete ebene alaholohopi hiya:hiya: hopo hiliynomamo oelamehokenakui, ba:bema: ba:bi tawakalubi hiliynomate ebe Ko Gawadubuma: ba ka:mina ebe kapiyatamo papamila:halenama:.

keha pihigamo kopihomotema:?”

Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino hununomo watowatopa:te na:huiyuya:, “Aeno Ko Gawadubu ba: Sisako kapiyala, eta puliyala!”

¹⁶ Ba:ba tetelo Paeletete Ya:suku iba:tamo ba: dito ikalamiya: iba:te ebe keha pihigamo kopihomotema:.

Alaholohopa:te Ya:suku Keha Pihigamo Da:pihomotiya:

Ma:t 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43

Ba:bene alaholohopa:te Ya:suku ba: dito lawiya:.

¹⁷ Ebeta ebena keha pihiga aguti iba:te ebe hoe habamo ba:bo magatuya:, ba:be hakoeno mahilo ba: Wato Gohala, Yu tawakalubino tabamo Gologotama: ka:minaka.

¹⁸ Ba:bene iba:te Ya:suku kehamo nipihomotete ikoko ba:bo nalukulimiya:, ba:gala iba:te dubu netewa hiya:hiya: kehamo kapihomolatelete, Ya:suti ibino tetelo keha pihigalo ba:bo pihomotitanuya:.

¹⁹ Ba:ba tetelo Paeletete eta pepamo tabo ba:ma ka:na miya:tiya:, “Ba:moe Nasaletenapi dubu Ya:suku ba: Yu tawakalubino Ko Gawadubula,” ba:bene alaholohopa:te ba:be pepa lawete Ya:sukunu keha pihiga hunu hapuamo ba:bo nemowatimiya:.

²⁰ Ba:be tabote ba:moi netewa-kapiya hiya:hiya: tabamo pola:nuya:, Yu tawakalubino tabamo, ba:gala Loma tawakalubino tabamo, ba:gala Guliki tawakalubino tabamo, ba:bema: komo Yu tawakalubi hiliyonomate ba:be tabo

beka:lamiholiya: mabu Ya:sukunu hoe haba ibino Yelusalema ko haba tamelo itanuya:

²¹ Ba:bene Yunapino hununomo wa-towatopa:te ba:be tabo umiti ubiha:ma:eda:halo, komo iba:te Paeletetamo tolamete ebe na:nalatediya:, “Ama: tabo ma kumu badama: ka:miya:ta:wa, ba:moe dubu ba: aeno Ko Gawadubula? A ubila ama: huiyatiya ba:ma ka:na na:miya:ta:, ‘Ba:moe dubuti ha:kiya na:goi ebe ba: Yu tawakalubino Ko Gawadubula!’ ”

²² Huiyatiya Paeletete iba:tamo na:goiya:, “Ao, nale kebe tabo ka:miya:temo, na ba:be tabo hiya:ma: a:kamida:mo.”

²³ Ba:ba tetelo alaholohopa:te Ya:suku ikoko alukulimi da:wibuya:, iba:te ebeno kaliko uwa-temete netewa-netewa komo ododiliti iba:te ba:bo alabahuya:. Huiyatiya eta hidoeno kaliko kapiya moga:lamehole tete puliyala, ba:bema: iba:te ba:be kaliko anagiya:midale ubiha:ma: ba eda:ha,

²⁴ ibi ipuwalo na:ga:luya:, “Ba:moe kaliko hidonomola, a:kanagiya:midala:ma:. Huiyatiya wadiyala a ba:moi hegehege nakola uwatete kiya:hekehuya:, a ipuwalo pote da:lawemene a ba:be komo kiya:tawahama:nema:.”

Ba:bema: alaholohopa:te ba:ba ka:na ododiya:. Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: niya:tawa, ba:moe komote alaholohopi ipuwado uluhukuya: Godokono Buka tabote hibima: keda:ma:, mabu ya:lo tetelo ebete Ya:sukunu komoma: da:goiya: ba:be tabote ba:ma ka:na itana,

“Iba:te naeno kaliko

ibi ipuwalo alabahuya;
 ba:gala hegehege nakola iya:hekehuya:
 naeno pulino ga:ga: ilina
 kolawenamema:.”

²⁵ Ba:ba tetelo Ya:sukunu keha pihiga tamelo
 ba:moi kamenakamenate la:mota:hanuya;
 Ya:sukunu menoko, ebena menokoeno naniko,
 Kolopasikono kamena Ma:liko, ba:gala eta
 Magadalanapi Ma:li.

²⁶ Ba:bene eta Ya:sukunu ta:matadawa dubuti
 ba:bolo na:la:nuya:, ebe ba: Ya:suti konomamo
 demalagidolonami ba:be dubula. Ba:bema:
 Ya:suti ebe ba:gala ebena menoko la:mota:nalo
 dulamiya:, ebete ebena menokotamo na:goiya:;
 “Adi, ba:moe dubu ba: amia:no gudula.”

²⁷ Ba:bene ebete ta:matadawa dubutamo
 na:goiya:, “Ba:moe kamena ba: amia:no
 menokola.” Ba:bema: ba:be hegelalo ba:be
 ta:matadawate Ya:sukunu menoko lawete ebena
 genamamo ba: dito magatuya: ebe hidamo
 konowalubinama:.

Ya:suti Da:hoeniya:

Ma:t 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49

²⁸ Ba:bene gapogapo tete da:peniya:, Godote
 dopamo Ya:sukunu komoma: kebe hiliyonomo
 komo ebena Bukamo da:miya:tiya:, Ya:suti ba:bo
 iya:tawaniya: ba:bi komokomo ba: a:wiboha.
 Ba:bema: Godokono Bukoeno eta tabote hibima:
 keda:ma: Ya:suti ba:ma ka:na goeniya:, “Beya
 kapete unamena.”

²⁹⁻³⁰ Ba:ba tetelo eta ko kalili kaka gao
 beya tabonomo ba:bolo nitanuya:, ba:bene

eta alaholohodawate ba:be beyamo humago adutinate Ya:suti koninama: ebenu tabamo ba adipatena, ebete datuiminiya: ba:bo goeniya:, “Ba:ba:la, nale hiliyonomo komokomo ba:a:wibuilamemo!” Ba:ba tetelo ebete ebenu wato hopamo da:toda:miduiminiya: hoenomo ba:bo hoeniya:.

Eta Alaholodawa Dubuti Ya:suku Kibila:mo Tabilo Dahohamidaniya:

³¹ Ba:be hegela ba: Adaguila: Pokoeno ilina hiduilame tetela, mabu dumutu ba: Yu tawakalubino okoha: talona hegelala ba:gala ibino Pokoeno ko hegelala, ba:bema: iba:te ba:be hegela hiya:nomoma: ba ga:lana, ibi ubihinola ha:laha apete ba:be hegelalo keha pihigalo pola:na. Ba:bema: komo iba:te Paeleteko na:nikiyameniya:, ebete alaholohopi goelamenate keha pihigamo da:pihomolateliya: ba:bi dubuino nato dito kowakalamililamenama:. Alaholohopa:te ba:ba ka:na dewagelemena:, ba:bi dubate tiyolo ha:lahate, ba:bene ibino ha:laha ape tawakaluba:te keha pihigane pewadipolatelete bobamo dito konimiya:tema:na:.

³² Ba:bema: alaholohopa:te tolamenate dopo dubuino nato newakalamiliminate eta dubu ba:atumu kamitiniya:, ba:bi dubu netewa Paeletete Ya:sukuba: hoea:mo kapimilo oelamiya:.

³³ Huiyatiya alaholohopa:te Ya:sutamo da:nikuliniya: ebenu nato kanewakalamilimeniya:ha: mabu iba:te ebe hoe binuminiya:.

³⁴ Huiyatiya ba:ba tetelo eta kapiya alaholohodawate Ya:suku kibila:mo tabilo ba: dito aho-

hamidaniya:, ba:bene hawiti beyago ebena apene
ba:bo peka:ka:la:halemeniya:.

³⁵ Na buka ododidawate ama: ka:lamihole dawa
bikiyamemata, nale ba:moe komo naeno
baida:mo hibilo uminiya:mo, iyo, na iya:tawala
ba:moe tabo ba: hibila, ba:bema: wadiyala ama:
hibima: na:mida:.

³⁶ Ba:moe komote uluhukuniya: Godokono
Buka tabote hibima: keda:ma:, mabu ya:lo tetelo
ebete Ya:sukunu komoma: da:goiya: ba:be tabote
ba:ma ka:na itana,

“Iba:te ebena eta goha kapiya
a:kadikamidala:mena:.”

³⁷ Ba:gala eta Buka tabote ba:ma ka:na goena,

“Tawakaluba:te kibila:mo
poko dahohamiduya:,
iba:te ebe kumima:na:.”

*A:limitiya Habanapi Yausepete Ya:sukunu Ape
Nakola Bobo Ipuwamo Dihateniya:*

Ma:t 27.56-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56

³⁸ Ba:ba tetelo eta dubuti nemedenami ebena
mahilo Yausepetela, ebe ba: A:limitiyanapila
ba:gala Ya:sukunu ta:matadawa etala, huiyatiya
ebete ebena komo nugumuinami mabu ebete Yu
watowatopi betolelamenami. Ba:bene ba:moe
dubuti Paeletetamo tonate Ya:sukunu ape lawe-
nama: ebe da:nikiyameniya:, Paeletete ebetamo
modoboma: goeniya:, ba:bema: ebete tonate
Ya:sukunu ape ba: dito nelaweniya:.

³⁹ Ba:ba tetelo eta dubu Nikadimasitila, ebete
Yausepeko owalubinama: ba:bo peniya:, ba:be

dubu ba: du tetelo Ya:sukuba: tabo konola-maginama: dopamo da:toniya: ba:be dubula. Ebete Ya:sukunu apa:mo kikalumunama: komo hiya:hiya: hidohido nibo ilina bewadaheniya:, ba:bi ilinoeno menemene kodopola, ba: 30 kilogalama huiyala.

⁴⁰ Ba:bene ba:bi dubu netewapa:te hidohido nibo ilina Ya:sukunu apa:mo ikalumunate hidohido keyakeya kalikamo ba:bo a:wa:tiniya:, mabu Yu tawakaluba:te lumagino ape bobamo ihatema: ba:ba ka:na ododinaka.

⁴¹ Alaholohopa:te Ya:suku kebolo kanakapuminiya: ba:be haba tamelo eta pali nitanami, ba:gala ba:be pali ipuwalo nakola bobo atumu na:ka-itanami, tawakaluba:te ba:be bobo iya:ha:midale nakola haka ya:lo aligiya: huiyatiya eta hoe lumagi dopamo ba:bamo kihatiya:ha:.

⁴² Ba:bema: Yausepeko Nikadimasiko iba:te Ya:sukunu ape ba:bamo ba: dito nihateniya:, mabu ba:be nakola bobo Ya:sukunu hoe haba tatalilo itanuya:, ba:gala ibi ba:ma ka:na emalagidoloniya:, ka:lo ba: Palaide hegelala, Yunapino talona hegeloeno ilina hiduilame tetela, mabu dumutu ba: ibino okoha: talona hegelala.

20

Ya:suku Ta:matapa:te Ebedo Ape Bobolo Da:nohowadiya:

Ma:t 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12

¹ Ba:bene Sande duiduiyanomolo hegelate ba owalohuta duti da:wibutiya:, ba:ba tetelo Magadalanapi Ma:liti Ya:sukunu bobo umima: da:tuya:, ebete bobo da:takuminiya: ba:be ko nakola

tama:mo ya:lo emokamida ba itana ba:bo numiya:.

² Ba:bene ebete gala kapepuligate Saimono Pitako ba:gala eta ta:matadawa Ya:suti konomamo demalagidolonami, ba:bi dubu netewana:pikiyalamiya:, “Tawakaluba:te Ya:sukunu ape bobo ipuwane pilolo a:lawa:, a iya:tawaha: iba:te kebamo dihata:!”

³ Ba:bema: Pitako ba:gala eta ta:matadawa iba:te bobo umima: ba:bo tuya:.

⁴ Ibi netewapa:te ba pulila:nato, eta ta:matadawate tiyonomo puligate bobo habamo dopamo dito nuluhukuya:.

⁵ Ba:ba tetelo ebete gigiho tamelo nutiti, bobo ipuwamo na:pa:gaheno papamiwatane da:negahimihuya:, Ya:sukunu ape da:wa:tiniya: ba:bi hidohido keyakeya kalikonomuya nulamiya:.

⁶ Ba:bene Pitate galane bobamo nuluhukuti bobo ipuwamo nopegate da:negahimihuya: ba:bi atu keyakeya kaliko bekanulamiya:.

⁷ ba:gala Ya:sukunu wato da:wa:timiniya: ba:be eta kalikote mokopa:mida hiya: bahilo ba itana ebete ba:bo numiya:.

⁸ Ba:ba tetelo bobamo dopamo da:nuluhukuya: ba:be eta ta:matadawate bobo ipuwamo atumu kanopegate Ya:sukunu ape numihino ebeno hoe ipuwane mahiga komo hibima: ba:bo nimidiya:.

⁹ Ba: hibila, Godote ebeno Bukamo tabo dopamo a:miya:tiya: Ya:suti hoe ipuwane gala kakamahigama:ne, huiyatiya ba:moi ta:matapi netewapa:te ba:be komoeno ipuwa hidamo kalawiya:ha:.

*Ya:suti Magadalanapi Ma:litamō Duluhukuya:
Ma:t 28.9-10; Mak 16.9-11*

¹⁰ Ba:bene Ya:suku ta:matapi dubu netewapa:te genamamo dito katuya;

¹¹ huiyatiya Ma:liti ha:kiya bobo habalo lutiya:. Ebete boboenō gigiho tamelo ba ihita papamiwatane bobo ipuwamo ba:bo negahimihutiya:.

¹² Ba:ba tetelo Godokono nopopi netewa keyakeya kaliko pupuliti, Ya:suti dopamo da:kapitanuya: ba:be habalo ba lumutita Ma:liti ba:bo ulamiya:, eta wato hapulu, eta nato hapulu.

¹³ Iba:te ebe nalatediya:, “Kamena, ama: badama: kishiuta?”

Ba:bene ebete tabo ba huiya na:goiya:, “Pilo tawakaluba:te naeno Kodawoenō ape kebamo data na iya:tawaha:.”

¹⁴ Ma:liti ba:moe tabo da:goiya: ebete ohobigate Ya:suku la:nalo umiya:, huiyatiya ebete kiya:tawuya:ha: ebe potela:ka:.

¹⁵ Ba:bene Ya:suti ebe nalatediya:, “Kamena, ama: badama: kishiuta, ba:gala poko kohowadiuta?”

Ma:liti ba:be dubu pali namutudawamo emalagidololo na:goiya:, “Dubu, nolata, ama:le hoe lumagino ape eta habamo a:ka:nihata:wa? Wadiyala na na:kiyanama:, ba:bene nale ebenō ape konelawema:nemo.”

¹⁶ Ba:ba tetelo Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ma:li!”

Ba:bene ebete Ya:sutamo ohobigadigate Yu tawakalubino tabamo ebetamo na:goiya:, “Laboni!” Buka ka:lamiholedawa, wadiyala

ama: ba:moe komo niya:tawa, ba:moe taboeno ipuwa ba: “Iya:tulamedawa.”

17 Ya:suti ebetamo na:goiya;, “Na ibulu akalawenitala: mabu na naeno Nabiwitamo odolohenola. Wadiyala ama: tote naeno ekaki na:negoelama;, ‘Na Ya:suti goemo, naeno Nabiwi ba: la:eno Nabiwila, iyo, naeno Godo ba: la:eno Godola. Tete tatalila na ebetamo gala kakatoma:nemo.’ ”

18 Ba:bene Magadalanapi Ma:liti tote Ya:suku ta:matapi ba:be atu tabo ba negoelame iba:tamo na:negoiya;, “Na Kodawa Ya:suku umimo, ebete na a:kiyaname ba:moe tabo la: kopikiyalamema:.”

Ya:suti Ebeno Komo Ta:matapa:tamo Duluhukuniya:

Ma:t 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49

19 Ba:be atu Sande hegela du tetelo Ya:suku ta:matapa:te kapiya genamalo ba pola:na genama gigiho a:kodakoduilameniya: mabu iba:te Yu watowatopi betolelameniya:. Ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo puluhukunate ibino tetenomolo putinate ibi na:pegoelameniya;, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.”

20 Ebete ba:be tabo goenate ebeno kokoto ba:gala tabino bugumu ibi ba:bo mutuilameniya;, ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebe uminate ibino tepo ipuwalo ko kalakala biya:tawahaniya:.

21 Ya:suti iba:tamo gala na:kagoeniya;, “Godokono kalakalate la:godolo nitanana. Nabiwi Godote na hopo habanapa:tamo keba

ka:na ka:poenamiya:, ba:ma tetelo nale la: ba:ba ka:na koelamema:nemata.”

²² Ba:ba tetelo ebete hawela iba:tamo ba ama:midana na:goeniya:, “Godokono Gobogobo na:lawa:la:.

²³ Ba:bene la:le eta lumagitamo ba:ma ka:na da:ga:lama, ‘Godote amia:no kuba egebolemete adodolema:ta,’ Godote ba:ba ka:na kododima:ne, ba:gala eta tetelo eta lumagitamo da:kaga:lama, ‘Godote amia:no kuba egebolemete a:kadodolema:mena:ta,’ ba:be komote atumu ba:ba:ba ka:na kakitanama:ne.”

Ya:suti Tomasitamo Duluhukuniya:

²⁴ Ya:sukunu 12 ta:matapi ipuwalo Tomasiko ba: etala, komopa:te ebe Nedewale Guduma:ka:minakuya:. Ya:suti komo ta:matapa:tamo duluhukuniya: ba:moe dubuti ba:be dulu iba:go kalutiya:ha:,

²⁵ ba:bema: komopa:te ebe da:ga:lameniya:, “A Ya:suku umima:,” ebete ibino tabamo ba:ma ka:na huiyaniya:, “Ao! Nale ebeno kokotolo ikokoeno bugumu ulameheno, ba:gala nale ebeno bugumu naeno kokotamo ologilihino, ba:gala nale ebeno tabino bugumamo naeno kokoto udubukateheno nale ba:be komo hibima:a:kamida:mo.”

²⁶ Ba:bene kapiya wuiki da:petuya:, Ya:suku ta:matapa:te Tomasikoba: kapiya genamamo pekapiyuiminate genama gigiho kodakoduilamenate ba:bo pola:nuya:. Ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo puluhukunate ibino tetenomolo putinate ibi na:goelameniya:, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.”

27 Ba:bene ebete Tomasiko na:goemeniya; “Naeno kokoto ulamete ikokoeno bugumu na:pologila; ba:gala amia:no kokoto hogaminate naeno tabino bugumamo na:pudubukata. Ama: ukui netewama: akeda:la; na hibima: na:midina!”

28 Tomasiti ebena tabo ba huiyana na:goeniya; “Ama: naeno Kodawalata! Ama: ba: naeno Godolata!”

29 Ba:bene Ya:suti ebe na:goemeniya; “Ama: na unamete hibima: ba:bo midina:ta, huiyatiya puya:te na unameheno hibima: da:midinimina; Godote iba:tamo kalakala konomamo bikalame-nakomene!”

Yonekono Buka Ododi Komoeno Mabu

30 Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: ba:moe komo hidamo niya:tawa. Ya:suti ebena ta:matapino holoholo hapulu komo hiliyonomo hanohano komo dododilinakui, huiyatiya komo ba:bi hiliyonomo komokomo na ba:moe bukalo kahawakalilamitaha:

31 Huiyatiya kebe komokomo nale da:miya:temo, ba:bi komate na:pola:namena: ama:le Ya:sukunu hibi komo kiya:tawama:. Ebe ba: Kelisote, Godokono Gudula, ba:gala ama: ebe hibima: da:midinamina: ebena mahilamo hibi ka:ka: kolawema:na:ta.

21

Ya:suti Taibilyasi Bobolo Ebena Sa:ba:ni Ta:matapa:tamo Da:nuluhukuya:*

* 21:: Taibilyasi ba: Ga:lili Boboeno mahilo etala.

1 Ba:moe komo wibote komo hegela da:petohuya:, Ya:suti Taibiliyasi Bobolo ebe ha:kiya ebena sa:ba:ni ta:matapa:tamo ebena komo gala na:kahawakalimiya:, ba:bene ba:be komote ba:ma ka:na uluhukuya:.

2 Saimono Pitako ba:gala Tomasiko, ebena eta mahilo Nedewale Gudula, ba:gala Nata:niyoloko, ebe Ga:lili hopoeni Ka:ina habanapila, ba:gala Sebedikono gugudi netewa, ba:gala komo Ya:suku ta:matapi netewa, ba:moi ba:te kapimilo pola:nuya:.

3 Ba:bene ba gapogapohona Saimono Pitate komopa:tamo na:goeniya:, “Na dahama: tomo.”

Ba:ba tetelo ibi hiliyonomate na:ga:laniya:, “Wadiyala a ama:go kopelamema:nema:,” ba:bene iba:te tolamenate boga:mo ba: dito nololoniya:, huiyatiya ba:be dulu iba:te daha kuwateholeniya:ha:, puliyanomola.

4 Ba:bene duiduiyalo hegela ba owalohuta, Ya:suti Ga:lili Bobo dodolo ba:bo la:nuya:, huiyatiya ebena ta:matapa:te kemalagidoluya:ha: ebe ba: Ya:sutula.

5 Ya:suti ebena tabo madodo adipatelo iba:tamo na:goiya:, “Mabuluba:la:, la: daha a:kuwateholeoma?”

Iba:te na:huiyuya:, “Ao, puliyala.”

6 Ba:bema: ebete ibi na:goelamiya:, “La: boge tu hapuamo kamahu dahubima la: daha kuwateholema:nemata.” Ba:bene iba:te ba:ma ka:na dewageliya:, iba:te kamahu adipatema: kamodobuya:ha: mabu kamahamo hiliyonomo dahadate hate tahuya:.

7 Ba:ba tetelo Ya:suti ebeno ta:matapi ipuwalo koamo demalagidolonami ba:be dubuti Pitatamo na:goiya;, “Ba:moe ba: Kodawala!” Ba:bene Pitate ba:be tabo uliti, ebete oko owatima: kebe kaliko ka:pekananiya: ba:be atuino kaliko lawete beyamo epategate hakamo ba: dito niholuya;

8 mabu ta:matapino bogete bobo dodo tatalidopolo itanuya:. Ba:ba tetelo komo ta:matapa:te ibi ha:kiya daha hiliyonomagoeno kamahu boga:go adimuya:tate hakamo ba: dito nutiya;

9 ba:bene iba:te hakamo ba nidimutita koe ba:bo numiya;, ba:be koelo baa: ba:gala daha oho na:pola:nuya:.

10 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya;,
“La:le duwateholema komo daha mamona:wadaha:la:.”

11 Ba:ba tetelo Pitate boga:mo gala kanololote dahagoeno kamahu hakamo ba:bo adimuya:miduya;, ba:be kamahamo 153 koko dahate tahuya: huiyatiya kamahuti kata:galiya:ha:.

12 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya;,
“La: pelamete baa: na:penahala:.” Ibi hiliyonomate iya:tawahuya: ba:moe dubu ba: ibino Kodawala, ba:bema: ibi ipuwalo etate Ya:suku ba:ma ka:na kalatediya:ha;,
“Ama: potela:ka:?”

13 Ba:ba tetelo Ya:suti baa: ba:gala daha uwatete iba:tamo dito ikalameholiya;

14 ba:bema: hibila, ebete hoe ipuwane da:mahiguya;, ba:moe ba: ebeno netewa-kapiya tetela ebeno ta:matapa:tamo duluhukuya:.

Ya:suti Pitako Ebeno Okodawama: Gala Da:kaka:miya:

¹⁵ Ba:bene ibino baa: naha komote da:wibuya;, Ya:suti Saimono Pitako nalatediya;, “Saimono, Yonekono gudu, ba:moi ta:matapa:te na male-malelo demalagidolonena, huiyatiya amia:no malemale komote ibino malemale komo hibilo na:ka:gogolena?”

Ba:ba tetelo Pitate tabo ba huiya na:goiya;, “Iyo, Kodawa, ama: iya:tawala na amia:no hido mabulubila.”

Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya;, “Naeno sipi-goegoe hegehege hidamo nulameniya:.”

¹⁶ Ba:bene Ya:suti Pitako gala na:kalatediya;, “Saimono, Yonekono gudu, ama: na hibilo male-malelo na:kemalagidoloneona?”

Ba:bene Pitate tabo ba huiya na:goiya;, “Iyo, Kodawa, ama: iya:tawala na amia:no hido mabulubila.”

Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya;, “Naeno sipi-goegoe hidamo nulameniya:.”

¹⁷ Ba:bene Ya:suti netewa-kapiya tetelo Pitako gala na:kalatediya;, “Saimono, Yonekono gudu, ama:le da:gaa: ba:moe tabo hibila:ka? Ama: naeno hibi mabulubima: kedeona?”

Ba:ba tetelo Ya:suti netewa-kapiya teta:mo Pitakono malemale komoma: ebe dalatediya;, ba:bema: ebete ukui bilibilima: eda:lo na:huiyuya;, “Kodawa, ama: hiliyonomo komokomo iya:tawanomola. Ba: hibila, na amia:no hido mabulubila.”

Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya;, “Wadiyala, ama: naeno sipi-goegoe hidamo nulameniya:.”

18 Na ama:tamo hibi tabonomo begoemo, ama:uli ape tetelo ama: ha:kiya amia:no apeno ilina pupuliti amia:no ubilo pata:nama:ta, huiyatiya ama: kadele teta:mo da:nuluhukumina: amia:no komote ba:ba ka:na a:kitanamene. Ba:ba tetelo amia:no ubiti itanaheno eta lumagiti pete amia:no kokoto pehogaminalemete da:pematuhulameholememena:, ebete ama:temeteme habamo ba:bo komagatama:na:ta.”

19 Pitate keba ka:na da:hoemene ba:gala ebene hoe komote Godoko keba ka:na dawagaminamene, ba:bi komo kohawakalilamema: Ya:suti Pitatamo ba:moe tabo ba:bema: goiya:. Ba:bene ebete ebene tabo moga:melo Pitatamo gala na:kagoyia:, “Wadiyala ama: na na:ta:mahena:.”

Pitate Eta Ta:matadawoeno Komoma: Ya:suku Da:kiyamiya:

20 Ba:ba tetelo eta ta:matadawa Ya:suti konomamo demalagidolonami ebete ibi netewapi ba ta:matalita, Pitate gala hapuamo pohobigate ebe ba:bo pumiya:. Ba:moe ta:matadawate dopamo Adaguila: Poko baa: naha tetelo Ya:suku tama:mo nemeda:tepanate ebetamo ba:ma ka:na goeniya:, “Kodawa, a ipuwalo pote ama: anakapumipi na:kowalubilimini?”

21 Pitate ba:be dubu umiti Ya:suku na:kiyamiya:, “Kodawa, ba:moe dubu tawakaluba:te keba ka:na na:kamitimina:?”

22 Huiyatiya Ya:suti ebetamo na:goyia:, “Na ubi dihatemo ebete naeno pe teta:mo emedenama:, ba:moe ba: naeno komola, amia:noha:. Wadiyala ama: na ta:mahene komo kapiya nemalagidola.”

²³ Galane tetelo komo Ya:suku ta:matapa:te ba:moe tabo duliya: iba:te ba:ma ka:na ga:la ba:bo tupuimiya:, ba:moe ta:matadawate a:kahoenamene, huiyatiya Ya:suti Pitatamo ba:mako tabo kagoiya:ha:. Ebete na:goiya:, “Na ubi dihatemo ebete naeno pe teta:mo emedenama:, ba:moe ba: naeno komola.”

Yonete Bukamo Da:miya:tiya: Ba:be Kuititi Tabo

²⁴ Na ba:moe ta:matadawate ba:moe bukamo da:miya:temo, ba:moi tabo komokomo ipuwalo hibi komo behawalimitamo, iyo, a hibima: midipi hiliyonomo iya:tawahala, ba:moi hiya:hiya: tabo ba: hibinomola.

²⁵ Ba:gala ba:moe ba: eta komola. Ya:suti ba:moe hopolo komo hiliyonomo komokomo dododilinakui, nale ba:bi komo ba:moe buka kapiyalo hawakalilame modoboha:. Naeno ukui bitana, buka ododilipa:te Ya:sukunu hiliyonomo komokomo hawakalilamema: dewagelemena:, iba:te kebe buka hiliyonomo dododilimina:, tawakaluba:te ba:bi buka miya:tema: ba:moe hopo konomolo miya:te habate a:kamodobamene.

Kalakala konomola, ba:moe ba: naeno buka tabo kuititila.

GODOKONO HIDO TABO
The New Testament in the Tabo Language, Aramia
Dialect, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Aramia) long
Niugini

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Aramia) (Tabo)

Dialect: Aramia River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-03-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

3c340006-f955-5c23-b3a5-6598deca5d75